

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**

**TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ DERS
KİTAPLARINDA BELİRTEÇLERİN FİİLLERLE BİRLİKTE
KULLANIMLARI VE EŞDİZİMLİLİKLERİ**

TEZİ YAZAN

Fahriye Aycan ŞAHİN

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Şirvan KALSIN

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi Belde AKA KİYAĞA

Jüri Üyesi : Doç. Dr. İbrahim TOSUN (Munzur Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / HAZİRAN 2023

ONAY SAYFASI**T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ' NE**

2021012013 numaralı öğrencimiz olan **Fahriye Aycan ŞAHİN** tarafından hazırlanan **“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İle İlgili Ders Kitaplarında Belirteçlerin Fiillerle Birlikte Kullanımları Ve Eşdizimlilikleri”** başlıklı bu tez çalışması jürimiz tarafından **oybirliği** ile **Türk Dili ve Edebiyatı** Ana Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniv. İçi – (Tez Danışmanı) – Jüri Başkanı. Prof. Dr. Şirvan KALSIN

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniv. İçi– Jüri Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Belde AKA KIYAĞA

(Enstitü Müdürlüğünde Kalan Asıl Sureti İmzalıdır.)

Üniv. Dışı – Jüri Üyesi Doç. Dr. İbrahim TOSUN

(Munzur Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

23/06/2023

Prof. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

23/06/2023

Fahriye Aycan ŞAHİN

İTHAF

Hayallerinden asla vazgeçmeyen idealist insanlara...

TEŞEKKÜR

Yüksek lisansımı dil alanında yapmaya karar verdiğim günden itibaren tez yazma sürecim boyunca sabırla benden desteğini, ilgisini hiç esirgemeyen çok kıymetli danışmanım, hocam *Prof. Dr. Şirvan KALSIN'a*,

Hayatımın her anında başarmam için yolumdaki taşları herkesten önce kaldırıp atan canım annem *Nurcan URUCU'ya*,

Her başarımda yanımda olan ve her zaman daha iyisini yapabileceğime inandıran biricik eşim Murat ŞAHİN'e,

Tüm eğitim hayatım boyunca fikirleriyle, verdiği destekle yolumu aydınlatan kıymetli amcam *Fikret URUCU'ya*

Başaramayacağımı düşündüğüm her anımda yanımda olan beni toparlayan terapistim, teyzem *Nuriye İĞDE'ye*,

Aynı duyguları aynı heyecanı, korkuyu, stresi, mutluluğu beraber paylaştığımız, her sıkıntılı anımda yanımda olan yüksek lisanstan güzel arkadaşım *Arife TAŞKIRAN'a*,

Motivasyon kaynağım, sevgi arsız canım oğlum *Zeus'a*,

Bana her zaman “Bu ülkede yaşıyorsan ve bir kadın olarak saygınlığın olsun istiyorsan okumaktan başka seçeneğin yok! O yüzden ne yaparsan yap ama okumaktan vazgeçme!” diyen rahmetli babam *Fikri URUCU'ya* sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Fahriye Aycan ŞAHİN

ÖZ**TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ DERS
KİTAPLARINDA BELİRTEÇLERİN FİİLLERLE BİRLİKTE
KULLANIMLARI VE EŞDİZİMLİLİKLERİ****Fahriye Aycan ŞAHİN****Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı****Danışman: Prof. Dr. Şirvan KALSIN****Haziran 2023, 155 sayfa**

Türkçe, tarihin en köklü dillerinden biridir. Tarihsel süreç içerisinde Türklerin göçebe toplum anlayışının yayılmacı etkisi ve günümüzde bu etkinin devamıyla dünyanın hemen her yerinde büyük ya da küçük Türk topluluklarının yaşıyor olması, Türkçenin çok geniş bir coğrafyaya yayılmasını sağlamıştır. Bugün dünya üzerinde birçok ülkede Türkçe konuşan topluluklar vardır. Gelişen teknoloji ve küreselleşme ile birlikte yabancı dil öğretimi her toplumun önemli konularından biri haline gelmiş ve ortak öğretim yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır. Tarihsel sürece bakıldığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine dair en eski yazılı metinlerden biri Kaşgarlı Mahmut tarafından Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılan Divan-ı Lügati't Türk'tür. Sonrasında yazılan birçok eser de yine Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine katkı sağlamak üzere yazılmıştır. Eşdizim, konusu ise Batı'da 1950'li yıllarda ortaya atılan bir terimdir ve Batı yabancı dil öğretiminde eşdizimli sözcüklerin öneminin çok önceden farkına varmıştır. Türkiye'de ise eşdizim konusunun önemi 2000'li yıllardan sonra artmaya başlamıştır. Bu çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarındaki eşdizimli sözcüklerin kullanımı üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yabancı dil öğretim yöntemleri, eşdizimli sözcükler.

ABSTRACT**THE USE OF INSURANCES WITH VERBS AND THE COUNTYPLICATIONS
IN THE TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE TEXTBOOKS****Fahriye Aycan ŞAHİN****Master Thesis, Department of Turkish Language and Literature****Supervisor : Prof. Dr. Şirvan KALSIN****June 2023, 155 pages**

Turkish is one of the oldest and most rooted languages in history. The effect of the nomadic society understanding of the Turks in the historical process and the fact that Turkish communities live almost everywhere in the world with the continuation of this effect, Turkish has a very wide geography. Today, there are Turkish-speaking communities in many countries around the world. With the developing technology and globalization, foreign language teaching has become one of the important criteria of every society and has been taken to widespread consumption methods. One of the oldest written texts on teaching Turkish as a foreign language throughout its history is *Divan-ı Lügati't Türk*, written by Kaşgarlı Mahmut for the purpose of expressing Turkish to Arabs. Many works written later were also written to contribute to the teaching of Turkish as a foreign language. Collocation, on the other hand, is a term that emerged in the West in the 1950s and has grown in place of the importance of collocation courses in Western foreign language teaching. In Turkey, the importance of collocation discussion started to increase after the 2000s. This content focuses on the use of collocation words in the coursebooks for teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, foreign language teaching methods, collocation words.

ÖN SÖZ

Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında eşdizimli sözcüklerin *belirteç+fil* birlikteliği yönünden incelemesi yapılmıştır.

Çalışmada öncelikle Türkçe gibi zengin ve köklü bir dilin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla ortaya koyulan eserler ve yapılan çalışmalar geçmişten günümüze kadar kronolojik sırayla verilmiş, bu eserlerin yazılış amaçları ve alana sundukları katkılar üzerinde durulmuştur.

Dünya üzerinde birçok ülkenin yabancı dil öğretiminde tercih ettiği ortak öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin günümüze kadar geçirdiği gelişimlerden bahsedilmiştir.

Türkiye’de okutulan yabancılar için Türkçe öğretimi ders kitaplarından Yedi İklim Türkçe B1-B2 ile Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 seviyesindeki kitaplardaki örnek cümlelerde belirteçlerin fiillerle kullanım sıklığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Yabancı dil öğretimi ve eşdizimlilik konuları başlı başına birer araştırma konusu olmasına rağmen son yıllarda ülkemizde bu alanda yapılan çalışmaların artması eşdizimin yabancı dil olarak öğretimindeki yeri üzerine farkındalığın arttığını kanıtlar niteliktedir. Çalışmada eşdizimlilik, *sıklık temelli yaklaşımla* sözlüksel bağlamda ele alınmıştır. Elde edilen bulgularla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde eşdizimin yerine dikkat çekmek ve yapılacak yeni çalışmalar için alanyazına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

KAPAK.....	i
ONAY SAYFASI	ii
ETİK BEYANI	iii
İTHAF.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖN SÖZ	viii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR.....	xii
İŞARETLER.....	xiii
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xv
EKLER LİSTESİ	xvi
1. GİRİŞ.....	1
2. YÖNTEM	3
3. BULGULAR.....	5
3.1. Tarihsel Süreçte Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi İle İlgili Çalışmalar	5
3.1.1. Karahanlı Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi	5
3.1.1.1. Divan-ı Lügati't Türk (DLT).....	5
3.1.2. Harezmi Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	6
3.1.2.1. Hilyetü'l-İnsân ve Heybetü'l-Lisân.....	6
3.1.3. Kıpçak Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	6
3.1.3.1. Kuman Kıpçak Sahası Sözlükleri	6
3.1.3.1.1. Codex Cumanicus	6
3.1.4. Memlük-Kıpçak Türkçesi Dönemi Gramer+Sözlük Kitapları.....	7
3.1.4.1. Kitabü'l-İdrâk Li-lisânü'l- Etrak	7
3.1.4.2. Kitâb-ı Mecmû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî.....	8

3.1.4.3. Ed-Dürretü'l-Mudiyye Fi'l-Lügati't Türkiyye	8
3.1.4.4. Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-lugâti't-Türkiyye	8
3.1.4.5. Kitabü Bulgati'l-Müştak Fi Lugâtit-Türk ve'l-Kıfçak	8
3.1.5. Memluk-Kıpçak Türkçesi Dönemi Gramer Kitabı.....	9
3.1.5.1. El-Kavânînü'l-Küllîye Li Zabtî'l-Lügati't-Türkiyye	9
3.1.6. Çağatay Türkçesi Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar	9
3.1.6.1. Muhakemetü'l-Lugateyn	9
3.1.7. Osmanlı Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar.....	10
3.1.8. Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar	10
3.1.9. Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (Tömer)'in Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları	11
3.1.10. Yunus Emre Enstitüsünün Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları	11
3.1.11. Türkiye Maarif Vakfının Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları	12
3.1.12. TİKA'nın Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları	12
3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	12
3.2.1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi	13
3.2.2. Direkt Yöntem(Düzvarım Yöntemi).....	13
3.2.3. Doğal Yöntem.....	14
3.2.4. İşitsel-Dilsel Yöntem (Kulak Dil Alışkanlığı Yöntemi).....	14
3.2.5. Bilişsel Yöntem.....	15
3.2.6. İletişimsel Yöntem	15
3.2.7. Seçmeli Yöntem.....	15
3.3. Kuramsal Açıklamalar Ve İlgili Araştırmalar	16
3.3.1. Araştırma Alanı ile İlgili Yapılan Akademik Çalışmalar	16
3.3.2. Belirteç Kavram Alanı	20
3.3.3. Fiil Kavram Alanı	20
3.3.4. Eşdizimlilik	21
3.3.4.1. Eşdizim Kavram Alanı	21
3.3.4.2. Eşdizimli Sözcük Öbeklerinin Sınıflandırılması	22

3.3.4.2.1. Sözlüksel Eşdizimlilik.....	22
3.3.4.2.2. Dilbilgisel Eşdizimlilik	25
3.3.4.3. Eşdizimli Sözcük Öbeklerinde Yaklaşımlar.....	27
3.3.4.3.1. Anlam Temelli Yaklaşım (significance oriented approach).....	27
3.3.4.3.2. Metin Temelli Yaklaşım	28
3.3.4.3.3. Sıklık Temelli Yaklaşım (frequency-based approach).....	29
3.3.5. Yabancı Dil Öğretiminde Eşdizimin Önemi.....	29
3.4. Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1, B2'deki <i>belirteçlerin fillerle</i> Eşdizimlilikleri ve Birlikte Kullanımları	31
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	114
KAYNAKÇA.....	133
EKLER.....	136

KISALTMALAR

- Akt.** : Akt.
- CEFR** : Common European Framework of Reference for Languages (Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı)
- DLT** : Divan-ı Lügati't Türk
- S.** : Sayfa
- TDK** : Türk Dil Kurumu
- TİKA** : Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- TÖMER** : Türkçe Öğretim Merkezi
- TS.** : Türkçe Sözlük
- TUD** : Türkçe Ulusal Derlemi
- Vd.** : Ve diğerleri

İŞARETLER

- ◆ : TS’de belirteç tanımı
- : Fiil çekimi
- || : Fiil ayrıçları
- : Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitabı B1- B2’de tespit edilen fiiller

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Benson Sözlüksel Eşdizim Sınıflandırması	25
Tablo 2. Benson Dilbilgisel Eşdizim Sınıflandırması	26
Tablo 3. Özkan Dilbilgisel Eşdizim Sınıflandırması	26
Tablo 4. Yedi İklim Türkçe B1-B2 Ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2’de Belirteçlerin Kullanım Sıklığı.....	123

GRAFİKLER LİSTESİ

- Grafik 1.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 119
- Grafik 2.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 119
- Grafik 3.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 120
- Grafik 4.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 120
- Grafik 5.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 121
- Grafik 6.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 121
- Grafik 7.** Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması..... 122

EKLER LİSTESİ

Ek-1. Tez Etik İzin İstek Formu	136
Ek-2. Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin İstek Yazısı	138
Ek-3. Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin Yazısı	139

1. GİRİŞ

Dil, insanların birbirleriyle anlaşabilmek adına çeşitli işaret ve sözcükler kullanarak kendini ifade etme şeklidir. Her toplumun kendine ait dil özellikleri vardır. Teknoloji ile gün geçtikçe küreselleşen dünyada toplumların birbirleri ile etkileşimlerinin hızla artmasından dolayı yabancı dil öğretimi büyük önem taşımaktadır.

Dünya üzerindeki bütün dillerin kendine ait morfolojik ve fonetik özellikleri vardır. Diller arasında yapısal açıdan da benzeşmeler görünmektedir. Dil aileleri sınıflandırması bu benzeşme ve farklılıkların temel nedenlerini açıklayabilmek adına önemlidir.

Küresel çapta kabul gören Avrupa Ortak Başvuru Metni dil öğretim ve teknikleri açısından birçok toplum tarafından ortak kullanılmaktadır. Türkçe de bu teknikleri kullanan dillerden birisidir ancak Türkçenin kendi şekil ve yapısını da göz önünde tutarak kendine özgü teknik ve materyallerle dil öğretimini gerçekleştirmesi de son derece önemlidir. “Dünya üzerinde en çok konuşulan dillerin sırayla İngilizce, Çince, Hintçe, İspanyolca, Fransızca ve Arapça olduğu bilinmektedir” (<https://www.icesturkey.com.tr>, erişim tarihi: 04.12.2022). Her dilin kendine özgü yapısının olması yabancı dil öğretiminde farklı sorunları da beraberinde getirmektedir.

Çalışmada Türkiye’de okutulan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında yer alan eşdizimli sözcük birlikteliklerinin kullanım sıklığı üzerinde durulmaktadır.

Çalışmanın başlıca problem cümleleri:

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde eşdizim neden önemlidir?

Yabancı dil öğretiminde eşdizimlilik, diğer ülkelerde üzerinde çok durulan bir konu olmasına rağmen Türkiye’de gereken önemi görebilmiş midir?

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında eşdizimli sözcüklerin kullanımını ne sıklıktadır?

Yabancı dil öğretimi sadece Türkçe için diğer dünya dilleri için de önemi giderek artan bir konudur. Çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında yer alan eşdizimli sözcüklerin *belirteç+fil* birlikteliği yönünden kullanım sıklığını tespit etmek, yabancı dil öğretiminde eşdizimliliğin yeri için farkındalık yaratmak ve bu alanda yapılacak çalışmalara temel oluşturmaktır.

Türkçenin bilinen en eski yazılı kanıtları M.S. 8.YY' a dayanan Orhun Yazıtları'dır. Bugün Türkçenin geldiği noktaya bakıldığında köklerinin çok eski bir geçmişe dayanmasına rağmen zenginliğini ve önemini koruduğu görülmektedir.

Dil, toplumun ve kültürün en temel unsurlarında biridir. Bir dilin yayılması, yaşaması aynı zamanda o toplumun tarihinin, gelenek ve göreneklerinin kısacası kültürünün de yaşaması demektir. Dünya üzerinde yok olan ya da unutulmaya yüz tutmuş dillerin çoğu yeterli ilgiyi göremediğinden kaybolmuştur. Toplumlar arası etkileşimin bu kadar hızlı olduğu bir dönemde her toplumun kendi dilini korumak ve doğru aktarmak gibi bir misyonu da vardır. Bu çalışma ile yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında tespit edilecek eşdizimli sözcüklerinin doğru aktarımının, Türkçe öğretimine çok yönlü fayda sağlayacağı düşünülmektedir. İç içe geçmiş olan dil ve kültür unsurlarının da eşdizimli sözcüklerle öğretilmesinin hem dilin öğretimi konusunda yaşanan güçlükleri azaltacağı hem de dilin bir bütün olarak öğretilbileceği düşünülmektedir.

Yabancı dil öğretimi ve eşdizimlilik önemi gün geçtikçe artan konulardır. Alanyazını incelendiğinde bu alanlarda yapılan çalışmaların artış göstermesi, farkındalığın da arttığını göstermektedir. Eşdizim ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin birlikte değerlendirilmesinin dil öğrenimine önemli katkı sağlayacağı varsayılmaktadır. “Yazdığımız, okuduğumuz ve söylediğimiz her şeyin yaklaşık %70’i eşdizimli sözcüklerden oluşmaktadır” (Hill, 2000, akt. Eken, 2016, s.30).

Bu çalışmada Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretimi için okutulan ders kitaplarından Yunus Emre Enstitüsünün hazırladığı Yedi İklim Türkçe ve Yeni İstanbul Yayınları Uluslararası Öğrenciler İçin Türkçe Ders Kitaplarının B1-B2 seviyeleri üzerinde inceleme yapılmıştır. Burada yer alan eşdizimli sözcüklerin oluşumlarına göre *belirteç+fil* başlığı altında sınırlandırması yapılarak bu yapıların kullanım sıklığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

“Bilim, gerçeği ve olguları önyargısız, tarafsız olarak anlama, bulma ve doğrulama yöntemidir. Araştırma yöntemleri, bilimsel düşüncenin bir sonucudur” (Kaptanoğlu, 2013, s.13). Bilimsel bir çalışmada kullanılacak yöntem çalışma alanına uygun olmalıdır. Bu çalışmanın ana konusu Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında yer alan *belirteç+fiil* ile oluşan eşdizimli sözcük yapılarının kullanım sıklığıdır. Çalışmada Türkçe derleme bağlı olarak yapılan bilimsel çalışmalar eşliğinde belirteç ve fiillerin birlikte kullanımları tespit edilmeye çalışılmıştır.

İncelemeye konu kitaplar, Yunus Emre Enstitüsü ve TÖMER’lerde kullanılan yabancı dil öğretim kitaplarından Yedi İklim Türkçe B1-B2 ile Yeni İstanbul Yayınlarının B1-B2 seviyelerindeki ders kitaplarıdır. Çalışmada B1 ve B2 seviyelerindeki kitapların incelenmesinin nedeni, eşdizim oluşturan sözcük yapılarının ileri düzey öğrenme aşamalarında daha çok kullanılıyor olmasıdır. Tespitlerin en önemli dayanağı Özkan’ın *Türkiye Türkçesinde Belirteçlerle Fiillerin Birlikte Kullanılması ve Eşdizimlilikleri* adlı kitabıdır. Bulgular bölümünde sırasıyla:

- İlk olarak Yedi İklim Türkçe ve Yeni İstanbul Yayınlarının B1 ve B2 seviyelerindeki Türkçe öğretim ders kitaplarındaki örnek cümlelerde tespit edilen madde başı belirteçlerin TDK Türkçe sözlükteki anlamları ♦ işaretinin yanında verilmiştir.
- Madde başı belirtecin tanımlamasından sonra belirteçle birlikte kullanılan fiiller Özkan’ın kitabındaki sıklık sırasına göre verilmiştir. Ancak bazı belirteçler çok fazla fiille eşdizim oluşturduğundan en çok kullanılan ilk 50 fiile yer verilmiş sonunda da parantez içinde toplam fiil sayısı belirtilmiştir.
- Özkan’ın kitabından verilen bölümün hemen altında → işareti ile bulgularda rastlanan fiiller italik olarak gösterilmiştir. Örneğin: | ol- | şeklinde gösterilen fiil Özkan’ın sıklık gösterimi iken →ol şeklinde olan bölüm incelenen kitaplarda tespit edilen fiillerdir.
- | ol- | ve →ol şeklindeki gösterimlerde eğer kullanılan fiiller hem Özkan’da hem de incelenen kitaplarda ortak ise kalın punto ile Özkan’ın sıklık verilerinin içerisinde | **ol-** | şeklinde kalın punto ile gösterilmiştir. Her iki tespitte ortak olan ancak sıklıkla kullanılan ilk 50 fiilden sonra gelen fiil varsa sıklık sırasını

bozmamak adına Özkan'ın verilerinde gösterilmemiştir. Bu fiiller → işareti ile devam eden fiil gösterimlerinde kalın punto ile yine italik gösterilmiştir örneğin →*ol* fiili. → işaretinden sonra gelen sadece italik olan ve kalın punto ile gösterilmeyen tüm fiiller ise Özkan'ın kitabında olmayıp incelenen örneklerdeki belirteçlerle eşdizim oluşturan fiillerdir.

Çalışmanın sonuç bölümünde Özkan'ın kitaplarındaki veriler ile Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları uluslararası öğrenciler için B1-B2 Türkçe ders kitaplarında tespit edilen belirteç+fiil birlikteliklerinin karşılaştırması yapılmış ve burada fiillerle eşdizim oluşturan belirteçler çalışmanın sonunda *dizin* şeklinde verilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Tarihsel Süreçte Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi İle İlgili Çalışmalar

Yabancılara Türkçe öğretimi konusu son yıllarda ülkemizin rağbet gören en önemli konularından biridir. Oldukça güçlü ve köklü bir geçmişe sahip olan Türk dilinin kendi tarihi ve dünya tarihi açısından önemli kırılım noktaları vardır. Bu dönemlere ait en eski yazılı kanıtlar Göktürk Yazıtlarına kadar gitmektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yazılan en eski ve kapsamlı eser ise Kaşgarlı Mahmut'un Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazmış olduğu Divan-ı Lügati't Türk adlı eseridir.

3.1.1. Karahanlı Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

3.1.1.1. Divan-ı Lügati't Türk (DLT)

Karahanlı Dönemi, Karahanlı devletinin hüküm sürdüğü dönemdir. Türkçenin tarihine ışık tutan Kutadgu Bilig, Atabetü'l Hakayık ve Divan-ı Lügati't Türk gibi eserlerin yazıldığı dönemdir.

Kaşgarlı Mahmut tarafından Araplara Türkçe öğretmek üzere yazılan Divan-ı Lügati't Türk'te Türk lehçelerinin dilbilgisi ve ses özelliklerine değinilmiştir. 8000'in üzerinde Türkçe sözcüğün Arapça karşılığını barındıran DLT'de sözcükler ünlü ve ünsüz ayrımına göre sınıflandırılmıştır. Ağırlıklı olarak dilbilgisi-çeviri yönteminin kullandığı eserde tümevarımsal teknik kullanılmıştır. DLT'de dilbilgisi kuralları, Arapça'nın söz varlığı ve dil yapısına uygun bir şekilde verilmiştir. Eserde hedef dil Karahanlı Türkçesi'dir. 290 atasözü ve 764 mısralık 91 şiirden oluşan eserde dilbilgisi kuralları açıklandıktan sonra örnekleri de beraber verilmiştir (Akalin, 2008; Argunşah & Sağıol Akkaya, 2012, 20-35, akt. Durmuş, 2013, s.96-97).

“Kaşgarlı Mahmut kendi isteğiyle belki de sipariş üzerine Türkler ve Abbasi halifeliği arasındaki ilişkileri daha da güçlendirmek, Türkçenin Arapça kadar gelişmiş bir dil olduğunu ortaya koymak ve İslam dünyasında Türk hâkimiyetini pekiştirmek için bu sözlüğü yazmaya girişmiştir” (Kaya, 2009, s.147).

Aksan (2003)'e göre, Kaşgarlı Mahmut bugünkü ölçütlerle bile çok başarılı bir Türkolog aynı zamanda sözcük bilimcidir. Aksan (2003), Kaşgarlı'nın hem Karahanlıca'nın hem de diğer Türk lehçelerinin söz kurallarına hakim olduğunu ve bu kuralları düzenleyip örneklendirirken de Türk dilinin Arapça karşısındaki gücünü çok iyi savunduğunu belirtmektedir.

Doğan'a göre DLT'de sözcükler genellikle eşdizimsel kullanımına ve anlamına göre betimlenmiştir. Günümüzdeki modern tekniklere birebir uymasa da sıklık kullanımının öncelik verildiği eser daha çok ansiklopedik bir sözlük niteliğindedir. Özellikle fiillerin eşdizimleri ve bu eşdizimli yapıların da anlamları ile birlikte verilmesi DLT'de bu konuya ne kadar önem verildiğini göstermektedir. DLT, iki dilli bir sözlüktür. DLT'nin asıl amacı yabancılara Türk dilini öğretmektir. Kaşgarlı'nın bu eseri öncelikle pratik bir klavuz olarak hazırladığı söylenebilir (2022, s.690-691).

Tek nüshası İstanbul Millet Kütüphanesi'nde olan eser, bugün dahi Türk dili alanında çalışma yapan araştırmacıların başucu kitabı niteliğindedir (www.tdk.gov.tr/divanu-lugatit-turk, erişim tarihi: 02.06.2023).

3.1.2. Harezmi Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

3.1.2.1. Hilyetü'l-İnsân ve Heybetü'l-Lisân

14. yüzyılda İbni Muhenna tarafından Arapça-Türkçe-Moğolca olarak hazırlanan eserdir. Sözlük niteliği taşıyan eserin Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine önemli katkıları vardır. Bayraktar'a göre günlük hayatta kullanılan sözcüklerin yer aldığı eserin bazı bölümlerinde sanatsal terimleri ifade eden sözcüklerin kullanımına da yer verilmesi eserin edebi bir dilinin de olduğunu göstermektedir. Eserde-Karahanlı Türkçesi, Azerice ve Türkmençe ile ilgili bilgilerde yer almaktadır. 100 den fazla Azerice sözcüğe yer veren eser, dilbilgisi çeviri yöntemi ile hazırlanmıştır (2002, s.4).

3.1.3. Kıpçak Türkçesi Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Kıpçak Türkçesi dönemi Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine hazırlanan eserlerin en fazla olduğu dönemdir. Bu dönemde Araplara Türkçe öğretmek üzere yazılan çok sayıda sözlük ve eser vardır.

3.1.3.1. Kuman Kıpçak Sahası Sözlükleri

3.1.3.1.1. Codex Cumanicus

İtalyan ve Alman misyonerler tarafından derlenen eser iki bölümden oluşmakta ve "Kıpçak Kitabı" anlamına gelmektedir. Eser İtalyanca Codex ve Almanca Codex olarak iki bölümde değerlendirilmektedir. İtalyanca Codex üç dillidir; Latince, Farsça ve Kıpçakça sözlüklerden oluşmaktadır. Alfabetik sıralaması Latince'ye göre hazırlanan

İtalyanca Codex bölümü 55 yaprak (110 sayfa), Almanca Codex ise 27 yapraktan (54 sayfa) oluşmaktadır (Argunşah & Güner, 2015; akt. Uçar, 2015, s.290,293).

Kıpçak sahasında yazılan eserin asıl amacı yabancılara Türkçeyi öğretmekle beraber Kıpçaklar arasında Hristiyanlığın yayılmasını sağlamaktır. Eserde çok sayıda Kıpçakça isim, sıfat, zarf ve fiil örnekleri dilbilgisi kuralları çerçevesinde verilmiştir. Almanca Codex bölümünde de yine Latin alfabesi kullanılmış ancak Farsça çeviri ya da örneklendirme yapılmamıştır (Bayraktar, 2002, s.3).

Codex Cumanicus'un tek nüshası Saint Marcus Manastırı Kütüphanesindedir. Dilbilgisi kurallarının tümevarım ve tümdengelim yöntemleri ile verildiği bu eser aynı zamanda dilbilgisi-çeviri yöntemi ile yabancı dil öğretimine örnek eserlerdendir (Bayraktar, 2002, s.4).

3.1.4. Memlük-Kıpçak Türkçesi Dönemi Gramer+Sözlük Kitapları

3.1.4.1. Kitabü'l-İdrâk Li-lisânü'l- Etrak

Memlük-Kıpçak sahasında Ebu Hayyan Muhammed Bin Yusuf tarafından yazılan eser, sözlük ve dilbilgisi olarak iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümü Türkçe-Arapça sözlükten oluşan eserin ikinci bölümünde Arapça dilbilgisi kurallarına uygun bir şekilde söz dizimi ve biçim bilgisi üzerinde durulmuştur (Akalin, 2008; Argunşah & Sağol Akkaya, 2012, s.20,35; akt. Durmuş, 2013, s.99).

Eser 18 Aralık 1312'de Mısır Kahire'de tamamlanmıştır. İki bölümden oluşa eser üç başlık altında incelenmiştir. Bunlar:

- 1) Sözlük
- 2) Tasrif(çekim, üretme)
- 3) Nahiv (sentaks)'dir.

Eserin bilinen üç nüshası vardır. V nüshası İstanbul Beyazid Umumi Kütüphanesinde, D nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Arapça Yazmalar bölümünde, Kahire nüshası ise Kahire Dar al-Kutup Kütüphanesinde yer almaktadır (Özyetkin, 2001, s.41-52).

Diyalekt farklılıklarına değinilen eserde dilbilgisi-çeviri yönteminin uygulandığı görülmektedir.

3.1.4.2. Kitâb-ı Mecnû-ı Tercümân-ı Türkî ve Acemî ve Mugalî

Memlûk-Kıpçak sahasında sözlük niteliğinde yazılan eserin yazarı, yazılış yeri ve tarihi tam olarak bilinmemektedir. Arapça-Türkçe ve Moğolca-Farsça olarak iki bölümden oluşan sözlük niteliğindeki bu eser Kıpçakça'nın dilbilgisi ve biçimbilgisi özelliklerine de değinmektedir. 2000 kelimenin karşılığının yer aldığı sözlük Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştır. Eserin dili edebi dil değil, günlük konuşma dilidir. Eser, dilbilgisi kalıplarının Arapça ile karşılaştırmalı olarak verilmesi açısından da önemlidir (Durmuş, 2013, s.100).

Tek nüshası Hollanda Leiden İlimler Akademisinde 517 eser numarasıyla muhafaza edilmektedir (Houtsma 1894, s.1; Garkavets 2019, s.5; akt. Salan, 2019, s.259).

3.1.4.3. Ed-Dürretü'l-Mudiyye Fi'l-Lügati't Türkiyye

Memlûk-Kıpçak sahasında yazılan eserin yazarı, yazılış tarihi ve yeri bilinmemektedir (Caferoğlu, 194, s.189). 24 bölümden oluşan eserin yazılış amacı günlük konuşma dilinin öğretimine yönelik olup soru-cevap tekniği kullanılmıştır (Durmuş, 2013, s.101). Eserin tek nüshası Floransa'daki Medice Bibliotheca Laurenziana Kütüphanesinde (Toparlı, 2003, s.6).

3.1.4.4. Et-Tuhfetü'z-Zekiyye Fi'l-lugâti't-Türkiyye

Memlûk-Kıpçak sahasında yazılan eserin yazarı bilinmemektedir. İki bölümden oluşan eserin ilk bölümü Arapça-Türkçe sözlük niteliğinde, ikinci bölüm ise Kıpçak Türkçesi dilbilgisi kurallarını içermektedir (Bayraktar, 2002, s.4).

78 sayfalık sözlük bölümünde 13.500 civarında Kıpçakça sözcük bulunmaktadır. Günlük konuşma dilini hedef alan eser dilbilgisi-çeviri yöntemi ile yazılmıştır (Durmuş, 2013, s.102).

3.1.4.5. Kitabü Bulgati'l-Müştak Fi Lugâtit-Türk ve'l-Kıfçak

Memlûk-Kıpçak sahasında yazılan sözlük niteliğindeki eserin yazılış tarihi tam olarak bilinmemektedir. Eser, Türk asıllı Cemaleddin Ebu Muhammed Abdullah tarafından iki bölüm olarak hazırlanmıştır (Argunşah & Sağol Akkaya, 2012, s.290).

Eserin tek nüshası Paris Bibliothéque Nationale'de yer almaktadır. Eser, günlük konuşma dili esas alınarak hazırlanmıştır. Dilbilgisi kuralları tümevarım tekniği ile

aktarılan eserde Kıpçak Türkçesi ile Türkmençe'ye ait sözcükler ve yapılara karışık olarak verilmiştir (Bayraktar, 2002, s.4).

3.1.5. Memluk-Kıpçak Türkçesi Dönemi Gramer Kitabı

3.1.5.1. El-Kavânînü'l-Küllîye Li Zabtî'l-Lügati't-Türkiyye

Mısır'da Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılan eserin yazarı tam olarak bilinmemektedir. “Eseri yazan kişinin Türk olmadığı, Türklerle sıkı ilişkiler içerisinde olması sebebiyle böyle bir eser yazdığı bilinmektedir. Günlük konuşma dilinin esas alındığı eserde dilbilgisi-çeviri yöntemi kullanılmıştır ” (Toparlı, 1999, s.1).

Tek nüshası olan eserin yalnızca gramer bölümü bulunmakta, sözlük kısmı bulunmamaktadır. Eser İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi Şehit Ali Paşa bölümündedir” (Toparlı, 1999, s. 15).

3.1.6. Çağatay Türkçesi Döneminde Yabancılara Türkçe Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar

Karahanlı Türkçesi ve Harezmi Türkçesi'nin devamı niteliğindeki Çağatay Türkçesi, Türkçenin önemli gelişim evrelerinden biridir. Türk dilinin doğu koluna bağlı özellikler gösteren Çağatayca aynı zamanda Farsça ve Arapça sözcüklerin yoğunlukta olduğu eserlerin üretildiği bir dönemdir.

Dönemin öne çıkan ismi ise Ali Şir Nevai'dir. Güçlü bir devlet adamı aynı zamanda dilbilimci ve edebiyatçı olan yazarın en önemli eseri Muhakemetü'l-Lugateyn adlı eseridir (Akkuş, 2002, s.123).

3.1.6.1. Muhakemetü'l-Lugateyn

Ali Şir Nevai tarafından 1448 yılında yazılan eser Türkçenin Farsça'dan üstün bir dil olduğunu kanıtlamak amacıyla yazılmıştır. Farsça ve Türkçenin ses ve biçim bilgisi açısından karşılaştırmalı olarak verildiği eserde Arapça'nın yazım kurallarına da değinilmiştir. Yaklaşık 100 sözcük Farsça karşılıkları ile verilmiştir.

Dilbilgisi çeviri yönteminin kullanıldığı eserde akademik bir Türkçe kullanılmış ve tümevarım tekniği uygulanmıştır (Bayraktar, 2002, s.4).

3.1.7. Osmanlı Döneminde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar

Osmanlı dönemi, Türk dilinin ve Türkçe öğretiminin en önem kazandığı dönemlerden biridir. Birçok farklı millet ve kültürle temasta bulunan Osmanlı döneminde Türkçe konuşmanın ilgi çekici bir hal aldığına dair yorumlar da vardır. “Avrupa milletlerinin siyasi ve ekonomik sebeplerle Türkçe’yi önem verdikleri görülmektedir” (Barın, 2002, s.21).

Barın’a göre Osmanlı Devleti ile sıkı ilişkiler içerisinde bulunan Fransa, kapitülasyonların getirdiği ticari imkanlardan daha çok yararlanabilmek adına Türkçe öğrenimine en önem veren ülkelerden biri olmuştur. Fransa 1699’da her üç yılda bir 6–9 yaşlarındaki çocuklardan birkaç tanesini, Türkçe öğrenmek üzere İstanbul’daki Katolik papazlarının yanına göndermeye karar vermiştir. Bu çocuklar ileride Osmanlı Devletinde Fransa’nın elçileri ve tercümanları olmuşlardır (1992, s.49). “Fransa’nın gösterdiği bu ilgi 18. YY ’da Hollanda, İngiltere, Avusturya ve Rusya gibi ülkelere de sıçramıştır” (Barın, 2002, s.21).

3.1.8. Cumhuriyet’in İlk Yıllarında Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Üzerine Yapılan Çalışmalar

Cumhuriyet Dönemi’nde Türk dilinin gelişimi incelendiğinde en önemli hususlardan biri dilde sadeleşme çalışmalarıdır. Osmanlı döneminde Türkçenin, Arapça’nın etkisinde kaldığı yönünde görüşler vardır. “Medrese öğretim kitaplarına bakıldığında Arapça’nın yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir” (Doğan, 2010, s.136).

Atatürk ve devletin ileri gelen yönetici, yazar, aydın kadrosu Türkçenin sadeleşmesi ve doğru kullanımı ve aktarımı için önemli çabalar göstermişlerdir. 1928 yılında Latin alfabesinin kabulü Türk dilini İslamiyet ile birlikte gelen Doğu dilleri etkisinden kurtarmak adına atılan ilk adımlardan biridir. Cumhuriyet’in ilanından sonra Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi esasen yabancı bilim adamlarının ülkeye gelmesi ile başlamıştır. İlk 3 yıl derslerini Fransızca, Almanya ve İngilizce olarak veren bilim adamları sonrasında derslerini Türkçe vermeye başlamışlardır. (<https://www.belgelerletarih.com>, erişim tarihi : 01.06.2023).

1932 yılında kurulan Türk Dil Kurumu ise bu yönde atılan diğer önemli adımlardan biridir.

3.1.9. Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (Tömer)'in Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları

1984 yılında kurulan TÖMER, esas olarak Türk dili ve kültürünü öğretmek ve yaymak için kurulmuş bir dil öğretim merkezidir.

TÖMER, Türk öğrencilere İngilizce, Almanca, Rusça, Arapça, Çince, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Japonca, Korece, Bulgarca, Yunanca ve Türk İşaret Dili öğretimi yapmak amacıyla kurulmuş köklü kurumlardan biridir. TSK, T.C. İç İşleri Bakanlığı, Memur-Sen, Ankara Ticaret Odası, Türkiye Belediyeler Birliği, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Anadolu Ajansı gibi kamu ve özel kurumlarla da iş birliği içinde olan TÖMER, Türk dilinin öğretimi için önemli çalışmalar yapmaktadır (<http://tomer.ankara.edu.tr>, erişim tarihi: 11.10.2022).

Tömer, 1984 yılından bu yana başta İngilizce olmak üzere Almanca, Rusça, Arapça, İspanyolca gibi 12 farklı dilde yaklaşık 6 milyon insanın eğitim almasını sağlamıştır (<http://tomer.ankara.edu.tr>, erişim tarihi: 07.06.2023).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son yıllarda çeşitli sebeplerden dolayı önemi artan bir konudur. Yurt içinde TÖMER, yurt dışında Yunus Emre Enstitüsü gibi kurum ve kuruluşlar Türkçe öğretmeye devam etmektedir.

3.1.10. Yunus Emre Enstitüsünün Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları

2009 yılında Yunus Emre Vakfına bağlı olarak kurulan Yunus Emre Enstitüsü yurt dışında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi üzerine hizmet veren kurumlardan biridir. Yurt dışında 63'ten fazla kültür merkezi oluşturan kurum, Türk dilinin yanı sıra kültür aktarımının da önemli temsilcilerindedir. Kurum aynı zamanda yurt dışında mevcut ya da kurulmakta olan Türkoloji merkezlerini desteklemekte, Türk dili öğretimi faaliyetlerinin dünya geneline yayılması ve sürdürülmesi için uluslararası etkinliklerde de yer almaktadır. 2018 yılı itibarıyla 50'nin üzerinde kültür merkezine sahip olan Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde aynı anda beş binin üzerinde öğrenci Türkçe öğrenmeye devam etmektedir (Türkiye Maarif Vakfı, 2019, s.9).

Yunus Emre Enstitüsü, Türk dili öğretiminde CEFR standartlarına göre hazırlanıp Yedi İklim Yayınları tarafından basılan Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim ders kitaplarını kullanmaktadır.

3.1.11. Türkiye Maarif Vakfının Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları

Okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar her kademede örgün öğretim hizmeti veren Türkiye Maarif Vakfı Türk dili ve kültürünün öğretilip yayılması amacıyla kurulan, kar amacı gütmeyen kurumdur. “17 Haziran 2016 yılında 6721 sayılı kanun ile kurulan kurum, yurt dışında Türkiye Cumhuriyeti adına MEB dışında doğrudan eğitim kurumu açma yetkisi olan tek kurumdur” (turkiyemaarif.org, erişim tarihi: 02.10.2022)

Türkiye Maarif Vakfı’nda, CEFR standartlarında hazırlanan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi Programı örgün öğretim kapsamında yürütülmektedir (Türkiye Maarif Vakfı, 2019, s.9).

3.1.12. TİKA’nın Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Katkıları

1991 yılında Sovyetler Birliği dağılmadan önce bu birliğin sınırları içerisinde yaşayan türk devletleri önceleri Türkiye ile mesafeli bir iletişim içindeyken dağılmadan sonra Türkiye ile etkileşimlerini arttırmışlardır. Bu durum paralelinde bu ülkelerden Türkiye’ye çeşitli sebeplerle gelen kişilerin Türkiye Türkçesini öğrenmeleri için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. TİKA da bunlardan biridir.

1992 yılında kurulan TİKA tarafından yürütülen programlardan biri Türkoloji Türk Dil ve Kültür Merkezleri Projesi’dir. 2000-2001 yılları arasında uygulanmaya başlayan programın asıl amacı Türk dili konuşuru sayısının artırılması, yakın komşular ve kültürel bağın olduğu ülkelerle de ilişkileri korumaktır. Bu düşünce bağlamında yurtdışındaki üniversitelerde Türkoloji ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümleri desteklenmiş, öğrencilerin dil edinim ihtiyaçlarını karşılamak üzere Türkiye’deki öğretim elemanları yurtdışında çalışmak üzere görevlendirilmiştir. Bu sayede farklı coğrafyalarda yaşayan Türk gençleri birbirleri ile iletişimlerini arttırarak kültürel paylaşımlar içinde bulunabilmişlerdir. Bu da ilk zamanlarda yıllık yaklaşık yedi bin yabancı öğrenciye ev sahipliği yapan Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önemini bir kez daha ortaya koymuştu (Durmuş, 2013, s.111,114).

3.2. Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Yabancı dil öğretiminde Türkiye dahil birçok ülke, Avrupa Dil Konseyi tarafından kabul edilen yabancı dil öğretim yöntemlerine bağlı kalarak, kendi dil yapılarına göre

birtakım teknikle geliştirerek çeşitli öğretim metotları belirlemektedirler. Bu yöntemler ve içerikleri ile ilgili detaylar aşağıda sıralanmaktadır:

3.2.1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi

Araç olarak gramer kitaplarının kullanıldığı herhangi bir kurama bağlı olmayan karşılaştırmaya dayalı yöntemdir. Dilbilgisi ile yabancı dil öğretiminin önemi üzerinde durulmaktadır. Bu yöneme göre dilbilgisi verilmeden yabancı dil öğretiminin eksik kalacağı düşünülmektedir. “Dil bilgisi çeviri yönteminin özelliği öğrencilere dil bilgisi kalıplarının önceden verilmesi ve dilin kurallarını öğretme esastır. Öğrenci kendi ana dili ile öğrenim yapacaktır. Bu da aynı ana dile sahip olanlara uygulanabilir, konuşma önemli değildir” (Barın, 2004, s.26).

Divan-ı Lügati't Türk Arapça ve Türkçe kelimelerinin karşılıklı anlamlarını vermesi ve karşılaştırmalı bir eser olması bakımından dilbilgisi çeviri yöntemine örnek gösterilebilir (Erdem & Gün & Sever, 2015, s.554).

Richards ve Rodgers (2002)'a göre bu yöntemde edebi dil, konuşma dilinden üstün kabul edilmiştir. Konuşma ve dinlemenin öneminin azaldığı, yazma ve okumanın temel alındığı öğretim yöntemidir. Doğru cümle kurmak veya çevirmek çok önemlidir. Tümdengelim yöntemi ile dilbilgisi kurallarının verildiği bu yöntemde çeviri çalışmaları ile öğrenenin kendini geliştirmesi beklenmektedir. Öğretmenin, öğrenme ortamındaki hakimiyeti yüksektir (akt. Göçen & Okur, 2020, s.133-134).

3.2.2. Direkt Yöntem(Düzvarım Yöntemi)

1880'li yıllarda Almanya ve Fransa'daki reform hareketlerinin etkisiyle ortaya çıkan bu yöntem dilbilgisi çeviri yöntemine tepki olarak doğmuştur (Li, 2012, s.166; akt. Göçen & Okur, 2020, s.135). Dilbilgisi çeviri yönteminin fazla teorik olduğu ve iletişim kurmayı yavaşlattığı düşüncesi hakimdir.

Direkt yöntemde günlük konuşma dili esas alınarak edebi dil ikinci plana alınmıştır. Bu yöntem görerek öğrenme ve örneklendirme ağırlıklı yöntemdir. Öğretim öğrenci merkezli yapılmakta olup tümevarım yöntemi ile ilintilidir (Liu & Shi 2012; akt. Göçen & Okur, 2020, s.135). Sözlü öğretimin kullanıldığı bu yöntemde öğretici masal, fıkra gibi sözlü ürünleri kullanabilmektedir. Yazma ve okumadan ziyade konuşma ve dinleme becerisinin geliştirilerek iletişimin kuvvetlendirilmesi beklenmektedir.

Richard ve Rodgers (2002)'a göre dil öğretiminde asıl amacın iletişim kurmak olduğu bu yöntemde derste kullanılan dil de tamamen hedef dildir. Öğrenenin sınıf içindeki hakimiyetinin dilbilgisi çeviri yöntemine göre daha fazla olduğu görülmektedir. Ezberden uzak durulan bu yöntemde sözcüklerin çağrışımlar ve cümle içinde kullanımlara göre öğretilmesi beklenmektedir (akt. Göçen & Okur, 2020, s.135-136).

Gelişen yeni yöntemlerle 1920'lerden sonra bu yöntemin önemi azalmıştır. Yöntemin daha çok özel kurslarda ve sözel becerileri geliştirmek isteyenler tarafından tercih edildiği söylenebilir (Durmuş, 2013, s.60).

3.2.3. Doğal Yöntem

Dil öğreniminin her şeyden önce sözcük öğrenimine dayandığı, öğretmenin konuşup daha çok öğrencinin dinlediği yöntemdir. Öğretim dili yalnızca öğrenilen hedef dildir. Öğrencilere açıklama yapılırken dahi ana dil kullanılmaz (Erdem, 2013, s.302).

“Doğal yöntem; yabancı dil öğrencilerine, başından itibaren yalnızca öğretmenin kendi anadili olan yabancı dili kullanarak, sürekli konuşma yoluyla iletişim kurmak ve bu etkileşimi birbirleriyle bir metin oluştururcasına bağlantılı ama dilbilgisi açıklaması yapılmaksızın anlaşılabilir ölçüde yalın bir cümle dizisiyle gerçekleştirmek biçiminde tanımlanabilir ” (Demirel, 2010, s.46).

3.2.4. İşitsel-Dilsel Yöntem (Kulak Dil Alışkanlığı Yöntemi)

ABD'nin 2.Dünya Savaşı'na katılması ile dil öğretimi ile ilgili farkındalığının atması ile beraber ABD hükümeti tarafından hedef dil ile iletişim kurabilmek ve anlaşabilmek adına yeni bir yöntem hazırlanması talep edilmiştir. Yöntem öncelikle ordunun dil ile iletişim becerisini güçlendirmeye yönelik olduğundan bu yöntem *Ordu Yöntemi* de denmektedir. 1950'lerden sonra sivil okullarında da uygulanan bu yöntemin diğer adı kulak-dil alışkanlığı yöntemidir. Genellikle kısa diyaloglar halinde öğretim amaçlanır (Göçen & Okur, 2020, s.137-138). “Diyaloglar öğretilirken anadili ile bazı açıklamalar yapılır ancak bu açıklamalar yapılırken çok ayrıntıya inilmeden, sadece diyalogun anlamını açıklayacak biçimde çevirisi verilir” (Hengirmen, 2006, s. 25, akt. Memiş & Erdem, 2013, s.304).

İşitsel yöntemde dil öğreniminin amacı iletişim kurmaktır. Öğrenim sıralaması dinleme, konuşma, okuma ve son olarak da yazma şeklinde devam etmektedir. Sık yapılan tekrarlar öğrenmenin pekiştirilmesi hedeflenmekte bu nedenle de öğretmenin iyi

bir rol model olması, öğrencilerin de iyi bir dinleyici ve tekrarcı olması beklenmektedir (Richards & Rodgers; akt. Doğru, 2010, s. 122).

Anoloji (kıyaslama), dil öğretiminde analizden daha iyi bir yöntemdir. Öğrencilere metin içindeki kalıplar iyice kavratılmadan gramer kuralları ile alıştırmalar yapmak suretiyle öğrencilerin doğru kıyaslamalarda bulunmaları sağlanır. Dolayısıyla işitsel-dilsel yöntemdeki gramer öğretimi tündengelim değil tümevarıma dayalıdır (Richards & Rodgers; akt. Doğru, 2010, s. 122).

3.2.5. Bilişsel Yöntem

Davranışsal öğrenim kuramına tepki olarak 1960’larda ortaya çıkan kuramdır. “Dilbilgisi kuralları tümevarım ve tündengelim yoluyla öğretilmelidir” (Hengirmen, 2006, s.25; akt. Memiş & Erdem, 2013, s.304). Ezbere dayalı bir öğretim yerine dilin dilbilgisi kuralları çerçevesinde anlamsal bütünlük içinde öğretilmesi amaçlanır.

3.2.6. İletişimsel Yöntem

Bilişsel yöneme tepki olarak ortaya çıkan yöntemdir. Bilişsel yöntemi doğallıktan uzak bulan bu yöntem dil becerisinin gelişmişlik düzeyini iletişimsel bağlamda incelemektedir Öğreticinin hem anadilde hem hedef dilde yetkin olması beklenmektedir (Göçen & Okur, 2020, s.151).

Paker’e göre bu yöntemde öğretmen ihtiyaç belirleyici durumdadır. Öğretmenin sınıf içindeki grup çalışmalarında danışman gibi hareket etmesi beklenmektedir (2015, s.198-199). Demirel’ e göre ise dil öğreniminden öğrencinin sorumlu olması gerekmektedir (2012, s.56).

3.2.7. Seçmeli Yöntem

Bu yöntemde sınıf içi etkinliklerde öğretmen ve öğrencinin aktif olması ve öğretmenin hazırlıklı olması beklenmektedir. Öğrencinin seviyesi ihtiyacı tam olarak tespit edilmeli ve bu yönde bir öğretim programı oluşturulmalıdır. “Temel dil becerilerinin tamamı bir bütün biçiminde ele alınır ve önemsendir. Dilin öğretimi öğrencilerin ihtiyaçlarına göre anlamlı ve gerçek hayata dönük olarak yapılır ” (Hengirmen, 2006, s.25; akt. Memiş & Erdem, 2013, s.308).

3.3. Kuramsal Açıklamalar Ve İlgili Araştırmalar

3.3.1. Araştırma Alanı ile İlgili Yapılan Akademik Çalışmalar

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve bu süreçte karşılaşılan sorunlar üzerine birçok yüksek lisans çalışması yapılmış, doktora tezi ve kitap yazılmıştır. Bunun yanı sıra uluslararası dil sempozyumları veya bilgi şölenlerinde Türkçe üzerinde önemli çalışmalar yapmış olan akademisyen ve yazarların makale ve bildirimleri yayımlanmıştır. Son yıllarda bu konu üzerinde yapılan çalışmaların sayısı da giderek artmaktadır.

Türkçe metinler üzerinde eşdizimli yapıların tespiti üzerine hazırlanan kitaplar şunlardır:

Bülent Özkan'ın *Türkiye Türkçesinde Belirteçlerin Fiillerle Kullanımları ve Eşdizimlilikleri* (2011) isimli kitabı, 2007 yılında yazmış olduğu doktora tezinin geliştirilerek Türk Dil Kurumu Yayınları tarafından yayımlanan kitabıdır.

Özkan'ın bilişim teknolojilerinden de faydalanarak sözcüklerin sıklıkla beraber kullanımının tespiti üzerine yazmış olduğu *Türkiye Türkçesinde Ön Adlarla Adların Birliktelik Kullanımı ve Eşdizim Sözlüğü* (2020) adlı kitabında *ön adlarla adların birliktelik kullanımına göre eşdizim sözlüğü* oluşturmuştur. Özkan'ın *Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eşdizimliliği -Derlem Tabanlı Bir Uygulama* adlı projesi 2009-2011 yılları arasında TÜBİTAK tarafından desteklenmiş sonrasında 11.320 sözcüğün değerlendirildiği bir kitap olarak TDK tarafından 2020 yılında eşdizim sözlüğü olarak yayımlanmıştır.

Türkçe metinlerde eşdizimli yapılar üzerine hazırlanan doktora çalışmaları incelendiğinde dört doktora çalışması yapıldığı tespit edilmiştir:

Bülent Özkan tarafından doktora tezi olarak hazırlanan *Türkiye Türkçesinde Belirteçlerin Fiillerle Kullanımları ve Eşdizimliliği* (2007) adlı çalışmada Türkçenin edebi diline ait 306 eserden 12.321.00 sözcük MYSQL veri tabanı uygulaması ile derlenmiştir. Özkan bu çalışmada madde başı ve madde içi olarak belirteçleri, fiillerle birliktelik kullanımları ve eşdizimlilik açısından incelemiştir. Özkan'ın hazırlamış olduğu doktora tezi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde önemli bir yere sahip olup eşdizimli sözcüklerin ilk kez sözlükbilimsel açıdan incelenmesi yönünden de önemli bir kaynak niteliğindedir.

Mustafa Ağca *Eski Türkçe Metinlerde Sıfatların Eşdizimliliği* (2020) adlı doktora çalışmasında Eski Türkçe metinlerde sıfatların eşdizimliliği üzerine anlambilimsel bakış açısı ile detaylı bir inceleme yapılmıştır. Çok sayıda Eski Türkçe metnin taraması

yapılarak sıfatların eşdizimliliği çerçevesinde Eski Türkçe metinlerde zarf, edat, ad türlerinin eşdizimleri ve deyimsel birliktelik konuları üzerinde kuramsal bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır.

Yunus Şenyiğit tarafından hazırlanan *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözlü Dilin Kelime Sıklığı ve A1-A2 Seviye Sözlüğü* (2020) adlı doktora çalışmasında Türkiye’de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde okutulan Gazi, Yeni Hitit ve İstanbul yayınlarına ait ders kitaplarında inceleme yapılarak sözlü dilde en çok kullanılan ilk 1000 kelime tespit edilmeye çalışılmıştır. Ortaya konulan bulgularla yabancılara Türkçe öğretiminde kolaylık sağlamak adına A1-A2 seviye sözlüğü hazırlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada anket ve derlem yöntemi ile sıklıkla kullanılan 1000 kelimenin tespiti yapılarak bu kelimelerin A1-A2 seviyesindeki ders kitaplarındaki kullanım sıklığı karşılaştırılmıştır.

Konu ile ilgili yapılan yüksek lisans çalışmaları ise şunlardır:

Meltem Ayabakan’ın hazırlamış olduğu *Türkçe Sözlükte Eşdizimlerin Sunumu*” (2015) adlı çalışmada eşdizimlilik ile ilgili kuramsal açıklamalar yapıldıktan sonra eşdizimlerin sözlükte nasıl sunulması ve değerlendirilmesi gerektiğine dair görüşler verilmiştir. Çalışmada sözlükbilim ve sözlükçülük yöntemlerinden faydalanılmıştır. İngilizce Ulusal Derlemi (2007) ve Türkçe Ulusal Derlemi (2012)’ nin incelemeleri yapılarak eşdizimli sözcüklerin kullanım sıklığı ve kullanım alanları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bilge Karadağ’ın hazırladığı *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eşdizimlilik* (2018) adlı yüksek lisans çalışmasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi sürecinde, yabancılara Türkçe öğretim ders kitaplarındaki kalıp sözler ve eşdizimli yapılar sözlüksel yaklaşım modeli ile incelenmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarının yanı sıra Türkçe Ulusal Derlemi de taranmış ve Türkçe öğretimine katkısı olabilecek eşdizimli sözcüklerin listesi vermiştir.

Türkçe sözlükte isimlerin fiillerle kullanımı üzerine Nuh Doğan’ın danışmanlığında yapılan 3 yüksek lisans tezi vardır. Bunlar:

Sema Yakasız, *Türkiye Türkçesinde İsimlerin Fiillerle Kurduğu Eşdizimler* (2019) adlı yüksek lisans tezinde Türkçe sözlükteki P-Z madde başları aralığında yer alan isimlerle fiillerin kurduğu eşdizimli yapılar, TUD verilerinden yararlanılarak sıklık yaklaşımıyla tespit edilmeye çalışılmıştır.

Özlem Aktaş, *Türkiye Türkçesinde İsimlerin Fiillerle Kurduğu Eşdizimler* (2019) adlı çalışmada madde başı İ-Ö harfleri arası madde başları ile başlayan isimlerin fiillerle kurduğu eşdizimli yapılar üzerinde çalışılmıştır.

Hacer Selçuk, *Türkiye Türkçesinde İsimlerin Fiillerle Kurduğu Eşdizimler* adlı yüksek lisans çalışmasında Türkçe sözlükte madde başı olan A-H aralığı madde başları ile başlayan isimlerin fiillerle kurduğu eşdizimleri tespit ederek liste biçiminde vermiştir.

İzel Işık , *Yabancı Çocuklara Türkçe Öğretiminde Eşdizimli Sözcük Öbeklerinin Belirlenmesi* (2020) adlı yüksek lisans çalışmasında 4-6 yaş aralığındaki ikinci dil öğrencilerinin iletişim bağlamında en çok hangi eşdizimli sözcükleri kullandığını tespit etmiştir. Çalışmada daha çok gözlem yöntemini kullanan Işık, yabancı çocuklara Türkçe öğretiminde kullanılacak malzemelerin hazırlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamıştır.

Alper Kılıçoğlu tarafından hazırlanan *Türkiye Türkçesindeki Duyu Fiillerinin Eşdizimliliği* (2021) adlı yüksek lisans tezinin çıkış noktası duyu fiillerinin eşdizimliliği üzerine bir çalışma yapılmış olmaması bu konunun eksik kaldığının düşünülmesidir. Hem istatistiksel hem de anlam merkezli anlayışla Türkiye Türkçesinde 63 duyu fiilinin eşdizimi belirlenmeye çalışılmıştır. TUD verilerinden yararlanılarak hazırlanan tezde Türkçe öğretim materyallerine kaynaklık edecek eğitsel öğelerin bulunması amaçlanmıştır. Çalışmada TUD'dan 7547 sözcük seçilmiş ve 6105'i sınıflandırılmıştır. Çalışmanın sonucunda Türkiye Türkçesinde duyu fiillerinin eşdizimlilik eğilimlerinin birbirinden farklılık gösterdiği tespit edilerek en çok eşdizimlilik sergileyen fiillerin hangileri olduğu belirtilmiştir.

Konu ile ilgili yazılan makaleler şunlardır:

Nuh Doğan, *Türkçe Sözlükte Fiisel Eşdizimlilik* (2015) adlı makalesinde eşdizim farkındalığının düşük olduğunu öne sürerek görüşünü bulgularla ispatlamaya çalışmıştır. Türkçe sözlükte eşdizimli yapıların sözlükbilimsel yöntemden çok rastgele betimlendiğini, birleşik yapılı sözcük ve deyimlerle eşdizimlerin karıştırıldığını belirtmiştir.

Neticeyi Tayyibe Eken tarafından hazırlanan *Eşdizimlerin Saptanmasına ve Betimlenmesine Yönelik Kuram ve Yaklaşımlar* (2016) adlı makalede eşdizimlerin dil gelişiminde çok önemli bir konu olduğu savunulmuştur. Alanyazınındaki kuram ve araştırmalardan yola çıkılmış, bu çalışmaların içerikleri incelenerek karşılaştırmaları yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda, eşdizimlerin dil gelişimine katkısından dolayı

eşdizimlerin belirlenmesine yönelik çalışmaların artması ve bu bulguların kaynak kitap ve sözlüklerde yer alması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bayram Çetinkaya'nın, *Eşdizimli Sözlükler* makalesinde öncelikle Firth, Halliday, Cruse, Nesselhauf gibi eşdizim çalışmalarının öncü isimlerinin eşdizimi nasıl tanımlandığına dair görüşler belirtilmiştir. Günümüzde çok geniş coğrafyalara kadar uzanan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik çalışmalarda eşdizimin sık kullanılması ve doğru öğretilmesinin önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nuh Doğan, *Türkçe Sözcük ve Dil Bilgisi İlişkisi: Dilbilgisel Eşdizim Kalıpları* (2020) adlı makalesinde sözcük ve dilbilgisi arasındaki ilişkiyi açıklamaya yönelik çalışma yapmıştır. Doğan, dil bilgisinin neredeyse tamamını sözcüklerin belirlediğini vurgulamaktadır. Bu çalışmada sözlük unsurlarının, sıklıkla beraber hangi dilbilgisel biçimleri oluşturduğu üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu dilbilgisel yapıların anlamsal ve işlevsel açılardan farklılıklarından bahsedilmiştir.

Şahru Pilten, *Eşdizimlilik Özellikleri Bakımından Türk Dilinde “Temiz” Sözcükleri* (2008) adlı çalışmasında eşdizim kavramının tanımı yaparak eşdizim ile ilgili görüşlere yer vermiştir. Türkçede “temiz” sözcükleri arasında en yaygın kullanıma sahip “arığ” sözcüğü temel alınarak eşdizimlilik görüntüsü ve tarihsel süreçte geçirdiği değişim incelenmiştir.

Şirvan Kalsın, *Bağdaşıklık ve Kutadgu Bilig’de Sözcük Bağdaşıklığı* (2016) adlı makalesinde *Til Erdemin Münin Asığın Yasın Ayur; Edgülik Kılmak Ögdisin Asıgların Ayur; Bilig Ukuş Erdemin Asığın Ayur* bölümlerini incelemiştir. Halliday ve Hasan gibi bağdaşıklık ve eşdizim üzerine çalışmalar yapan yazarların görüş ve değerlendirmelerine de yer veren Kalsın, Kutadgu Bilig’in anlam örüntüsünü tamamlaması açısından bağdaşıklığı başarılı bir şekilde akt. bir eser olduğunu vurgulamıştır.

Yukarıda sıralanan tezler genel hatlarıyla incelendiğinde bugüne kadar yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları üzerinde yapılan çalışmalarda B1-B2 seviyelerindeki kitaplarda *belirteç+fil* birlikteliği ile kurulan eşdizimli yapılar üzerine inceleme yapılmadığı görülmüştür. Bunun yanı sıra Türkiye'nin coğrafi, idari veya ekonomik koşullarına bağlı olarak çok sayıda yabancı öğrenciyi ülkesine çekmesi ve Türkçenin günümüzde çok geniş bir coğrafyaya uzanmasından dolayı ikinci dil olarak Türkçe öğretiminin öneminin artması da eşdizimler üzerinde yapılan çalışmaların artmasını sağlamıştır.

3.3.2. Belirteç Kavram Alanı

Belirteçler genel tanımıyla zaman, mekan, durum ve miktar belirten sözcüklerdir. Ergin'e göre belirteçler de sıfatlar gibi tek başlarına sadece isim görevi görmektedir. Bir ismin cümle içindeki görevleri ya da birlikte olduğu kelime gruplarındaki fonksiyonu o sözcüğün belirteç olup olmadığını belirlemektedir. Belirteçlerin asıl kullanım alanı fiillerdir bu açıdan bakıldığında belirteçleri fiillerin sıfatı gibi tanımlamak mümkündür. (2004, s.258-259). Korkmaz da benzer görüşle belirteçleri, fiil, sıfat ya da belirteçlerden önce gelerek anlamsal açıdan bu sözcük gruplarını etkileyen ancak asıl anlamının fiillerle beraber kullanımında ortaya çıkan yapılar olarak tanımlamaktadır (2003, s.451-524).

Banguoğlu ise belirteçleri hem sıfatların hem de fiillerin önüne gelerek ifade ettikleri anlamları kılış ve oluş yönünden açıklayan kelimeler olarak tanımlamaktadır (2004, s.371).

Vardar'a göre belirteçleri sınıflandırmak ve sözcük grupları arasındaki yerini saptamak oldukça zor ve karmaşıktır. Zaman, durum, miktar veya nitelendirme görevlerinin yanı sıra cümle içindeki anlamına göre de belirteç türünün belirlenmesi, belirteçlerin sınıflandırmasında karşılaşılan zorluklardandır (1998, s.39).

Özkan, Banguoğlu'nun diğer dilcilerden farklı olarak *belirteç öbekleri* kavramı üzerinde de durduğu ve eşdizimlilik ve birliktelik kullanımı açısından önemli tespitlerde bulunduğunu belirtmektedir (2011, s.6).

3.3.3. Fiil Kavram Alanı

Fiil, cümlenin en temel unsuru ve direğidir. Cümlede her zaman oluşu, yapışı ve hareketi karşılayan unsurdur. Türkçede cümlenin esas unsuru olan fiil her zaman cümlenin sonunda bulunur. Fiil dışındaki diğer unsurların bir sırası yoktur ancak belirtmek istenme derecelerine göre fiile yaklaştırılarak kullanılmaktadır (Ergin, 2004, s.398).

Topaloğlu'na göre fiiller bir kılışı, oluşu veya durumu anlatan sözcük türüdür (1989, s.71). Hatiboğlu'na göre ise fiiller olumlu veya olumsuz olarak zaman kavramı ile birlikte kişi kavramını gösteren sözcüklerdir (1978, s.51).

Vardar, fiili geleneksel dilbilgisinde özne ile yüklem arasındaki bağlantıyı sağlamak için kişi, zaman veya sayı kavramlarını oluş ve kılış açısından göstermek adına kullanılan sözcükler olarak tanımlamaktadır (1998, s.101).

3.3.4. Eşdizimlilik

3.3.4.1. Eşdizim Kavram Alanı

Eşdizim terimini ilk kez 1957’de İngiliz dilbilimci Firth kullanmıştır. Firth ile öğrencileri Halliday ve Sinclair’in çalışmaları bu terimin dilbilim dünyasında önem kazanmasını sağlamıştır. “Firth (1957), bir sözcüğün eşdizimlerini, o sözcüğün sıklıkla birlikte olduğu başka sözcüklerle kurduğu yapılar olarak tanımlamaktadır” (akt. Çetinkaya, 2009, s.198).

Halliday (1966), eşdizimliliği sözcükler arasında nedensiz çağrışım ilkesiyle kurulan anlamdan bağımsız yapılar olarak tanımlamaktadır (akt. Eken, 2016, s.32).

Firth’in öğrencisi Sinclair (1991), Firth ve Halliday’in görüşlerini geliştirmiştir. Sinclair (1991), eşdizimi bitişik olma zorunluluğu olmadan kısa aralıklarla bir metin içerisinde yer alan bir ya da birden çok sözcük birliktelikleri olarak tanımlamaktadır. Sinclair (1991) ayrıca serbest-seçim ve deyim ilkesi olarak iki görüş belirtmiştir. Serbest seçim ilkesi dilbilgisel yapıları, deyim ilkesi ise kalıplaşmış ve rastlantı sonucu bir arada bulunmayan sözcük yapılarını işaret etmektedir (akt. Eken, 2016, s.32-33).

Nesselhauf (2005)’e göre ise eşdizim, kullanım sıklığına bağlı olarak sözcüklerin birarada kullanılmasıyla oluşan kalıplaşmış sözcük birimleridir (akt. Eken, 2016, s.32-33).

Jackson (1988), sözcüklerin sıklıkla beraber kullanımın rastlantı olmadığını, yeni bir yapının doğuşu için bir araya gelen sözcüklerin eşdizimli yapılar oluşturduğunu belirtmiştir (akt. Çiçek & Asar, 2023, s.3). Özkan, Jackson’un açıklamasına benzer şekilde eşdizimliliği, iki sözcüğün tesadüfen bir arada kullanılması ile değil esas olarak sıklıkla beraber kullanımını sonucunda ortaya çıkan anlamsal birliktelik olarak tanımlamaktadır (2011, s.28).

Vardar’a göre eşdizimlilik, iki ya da daha çok sayıda dil biriminin genellikle aynı dizimde yer alması ve anlamsal açıdan yakın ilişkide olmasıdır (1998, s.98).

Deyimler ve eşdizimler arasındaki sınır, konuyla ilgili araştırmacılar arasında da farklı şekillerde çizilmiştir. Örneğin Cruse (1957)’a göre eşdizimler ve deyimler ayrı yapılardır. Cruse deyimleri, değiştirilemez tek bir anlamsal yapı olarak tanımlarken eşdizimleri birlikte kullanılan sözlüksel yapılar olarak betimlemektedir. Cruse, sözcüğün anlamının içi de bulunduğu eşdizimsel yapı içerisinde ortaya çıkacağı görüşündedir (akt. Çetinkaya, 2009, s.198).

Eşdizim kavramının tek bir tanımının olmaması, eşdizimin saptanmasında anlabilimsel ve sözdizimsel açıdan farklı yaklaşımlarla inceleme yapmayı gerektirmektedir. Hori (2004), bu değerlendirme süreçlerini şu şekilde ayırmaktadır:

- 1960'lı yıllar eşdizimlerin açısından kuramsal olarak ele alınıp tartışıldığı dönem,
- 1970'li yıllar eşdizim çalışma yöntemlerinin tartışılıp yaklaşımlarının sınıflandırıldığı dönem,
- 1980 ve sonrası ise eşdizimli yapılar üzerindeki çalışmaların sonuçlarının değerlendirildiği dönem olarak tanımlanmaktadır (akt. Eken, 2016, s.31).

Batı'nın eşdizim konusuna çok önce değinmiş olduğuna ve bu konu üzerinde önemli çalışmalar yapıp, konuyu geliştirdiklerine dair görüşler vardır: "Eşdizim kavramı batıda özellikle de derlem ve dil bilim çalışmalarında önemli yer tutmakta Türkçede yeterinde üzerinde durulmamaktadır" (Özkan, 2011, s.26). Doğan'a göre eşdizimlilik bilgisi Türkçe sözlüklerde göz ardı edilmiştir. Batı dillerinde durumun tam tersi olduğunu belirten Doğan, sözlüklerde deyimlerin ve birleşik fiil gruplarının ayrıntılı olarak betimlendiğini vurgulamaktadır (2015, s.69).

3.3.4.2. Eşdizimli Sözcük Öbeklerinin Sınıflandırılması

3.3.4.2.1. Sözlüksel Eşdizimlilik

Eşdizimli sözcük öbeklerinde sözlüksel yaklaşım kuramı Michael Lewis tarafından öne atılan ve geliştirilen bir kuramdır. Lewis (1997)'a göre dilin sözlüksel yapısı ve parçaları hakkında bilinçli farkındalık yaratabilmek dilin edinimine büyük katkı sağlamaktadır (akt. Karadağ, 2018, s.43-44). Lewis (2008), aynı zamanda dil öğretiminde dilbilgisel yapılardan çok sözcük ve söz öbeklerinin kullanılmasının daha etkili olacağını öne sürmektedir. Sözlüksel yaklaşımdaki en önemli hususlardan biri öğrenci ve öğretmenin etkin bir şekilde iletişim halinde olmasıdır. Öğretmenin aktaracağı dil malzemesini öğrencinin doğru bir şekilde alması ve tepki vermesi beklenmektedir (akt. Karadağ, 2018, s.51-52).

Lewis (2000), dil öğreniminde kullanılabilir olacak yaklaşık 20 türde eşdizimlilik olduğunu belirtmektedir. Bunlar:

1. Sıfat+ Ad
2. Eylem+ Ad
3. Ad+ Ad
4. Eylem+Belirteç
5. Belirteç+Sıfat
6. Eylem+Belirteç+Ad
7. Ad+Eylem
8. Söylem Belirleyicisi
9. Çok Sözcüklü İlgeç Öbeği
10. Öbeksi Eylem
11. Sıfat+İlgeç
12. Birleşik Ad
13. İki Terimliler
14. Üç Terimliler
15. Kalıplaşmış Söz Öbekleri
16. Kalıplaşmış Eksilteli Söz Öbekleri
17. Kalıplaşmış İfadeler
18. Yarı Kalıplaşmış İfadeler
19. Atasözleri
20. Alıntılar (akt. Turan & Çubukçu, 2019, s.491-492).

Lewis 1993 yılında çıkardığı *The Lexical Approach the State of ELT and Way Forward* ve 1997'de çıkardığı *Implementing on the Lexical Approach – Putting Theory into Practice* adlı kitaplarda sözlüksel yaklaşım ilkelerini şu şekilde maddelemiştir:

- Dili oluşturan esasen sözlükselleşmiş dilbilgisi değil; dilbilgiselleşmiş sözcüklerdir.
- Dil, birden çok sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan sözcük öbeklerinden ibarettir. Bu yüzden dili, dilbilgisi ve sözlükçe olarak ayırtırmak anlamsızdır.

- Dil öğretiminin temelinde öğrencinin, sözcükler ve bu sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşan yeni söz öbeklerinin farkında olması vardır. Öğrenciler bu farkındalık ile söz öbeklerini kullanarak dil edinimlerini arttırabilirler.
- Yapısal kalıplar sık kullanılsa da sözcüksel ve değişmeceli yapılar da belli bir kural çerçevesinde sunulmaktadır.
- Eşdizimlilik, eğitim müfredatlarına dahil edilmelidir.
- Bilimsel veriler neticesinde ortaya koyulan dilbilim ve söylem çözümleri eğitim müfredatlarının içeriğini ve dizilimini etkilemektedir.
- Dil, kişisel bir kaynaktır.
- Dili, bütüncül bir bakışla incelemek gerekir.
- Yazma ve konuşma dilbilgisi birbirinden farklı kodlanmış yapılar olarak belirtilmekte ve konuşma dilinin yazı dilinden önce geldiği kabul edilmektedir.
- Dil öğretiminde bağlama yardımcı unsurlar çok önemlidir.
- Dil öğretiminde temel alınması gereken dilbilgisel edinimden ziyade iletişim gücü ve dilbilim edinimi olmalıdır.
- Sözcüklerle oluşan dilbilgisi, yapılara göre ön planda olmalıdır.
- Öğrenme sürecindeki dilbilgisel hataların, sürecin bir parçası olduğu kabul edilmelidir.
- Dilbilgisel benzerlik ve farklılık algısı ön planda olmalıdır.
- Cümlelerin odak noktasının eylem ve dilbilgisi öbeği olduğu kabul edilmelidir.
- Alıştırma yerine görev ve sürece önem verilmelidir.
- Dinleme becerisi önemsenmelidir.
- Gözlem- varsayım- deneyim döngüsü temel alınmalıdır (akt. Turan & Çubukçu, 2019, s.488-489).

Doğan'a göre, sözlüksel eşdizimlilik, sıklıkla birlikte kullanılmaktan doğan birbiriyle bütün oluşturma ihtiyacı neticesinde farklı sözcüklerle aynı dizimde kullanımının sınırlandığı, kısıtlı değişim şartlarına sahip, dilbilgisi ve anlam açısından uyumun olmasına rağmen hangi sözcüklerle birlikte kullanılacağı tahmin edilmeyen keyfi kullanımların oluşturduğu sözcük birleşimleri olarak adlandırılmaktadır. Örneğin sohbet sözcüğü, söz ve laf sözcükleri ile yakın anlamlı olmasına rağmen *bulaşmak* ve *karişmak* filleriyle eşdizimlenebilmektedir. Laf sözcüğünün *girmek* fiili ile kullanımı varken söz kelimesi ile birlikteliği dışlanmaktadır. Söz ve laf sözcükleri *karişmak*

fiiliyle kullanılmaktayken *karışmak* fiili de söz ve laf sözcüklerini gerekli kılmaktadır. Burada *karışmak* fiili eşdizimsel birleşmenin sözlükselleşmesini sağlamıştır (2020, s.1947).

Benson ‘a göre bir dilin akıcı konuşulmasında sözlüksel eşdizimlerin önemi büyüktür. Benson (1986), yaptığı sınıflandırmada sözlüksel eşdizimleri yedi gruba ayırmıştır. Aşağıda örnekleri verilen gruplandırmada *eylem+ad* birlikteliğine ‘*compose music*’ eşdizimli yapısı örnek verilmiştir. İngilizce söz dizimine göre yapılan sınıflandırma Türkçe söz diziminde *ad+eylem* birlikteliği yani ‘*müzik bestelemek*’ olarak karşımıza çıkmaktadır. Benson’un orijinal sınıflandırması şu şekildedir:

Tablo 1.

Benson sözlüksel eşdizim sınıflandırması

<i>Eylem+Ad/Adıl/İlgeç Öbeği</i>	[compose music ‘müzik bestelemek’]
<i>Ad+Eylem</i>	[break a code ‘şifreyi çözmek’]
<i>Sıfat+Ad</i>	[rough estimate ‘kaba tahmin’]
<i>Ad+Eylem</i>	[alarms go off ‘alarm çal’]
<i>Ad+Ad</i>	[company manager ‘şirket müdürü’]
<i>Belirteç+Sıfat</i>	[sound asleep ‘derin uyku’]
<i>Eylem+Belirteç</i>	[affect deeply ‘derinden etkilemek’]

(akt. Ayabakan, 2015, s.12-13).

3.3.4.2.2. Dilbilgisel Eşdizimlilik

Dilbilgisel eşdizimlilik terimini 1968 yılında ilk kullanan Firth olmuştur. Firth (1968)’e göre dilbilgisel eşdizimlilik söz dizimsel yapıda iki dilbilgisel kategorinin karşılıklı ilişkisidir (akt. Doğan, 2020, s. 1947).

Hoey (2001), dilbilgisel birlikteliklerin farklı değişkenlere sahip olabileceğini ve metinsel konum ile dilbilgisel bağlamın bu görünümü en çok etkileyen faktörler olduğunu belirtmektedir (akt. Gündoğdu, 2018 s.2).

Benson (1997)’a göre dilbilgisel eşdizimlilik isim, fiil ve sıfat türünde bir sözcükle edat, fiilimsi ya da yan cümle gibi dil bilgisi yapılarından oluşan öbektir. Benson’un dilbilgisel yöntem sınıflandırması en çok kullanılan sınıflandırmalardan biridir (akt. Doğan, 2020, s.1947). Dünya dillerinin söz dizim ve yapısından kaynaklanan farklılıkları bulunsa da her dilin kendi yapısına uygun bir uyarlama ile bu sınıflandırmadan faydalanılabilmektedir. Benson (1986) dilbilgisel eşdizimli sözcük öbeklerini de şu şekilde sınıflandırmıştır:

Tablo 2.

Benson dilbilgisel eşdizim sınıflandırması

<i>Ad+İlgeç</i>	[apathy towards ‘ihmale karşı’]
<i>Ad+to+mastar</i>	[make an attempt to ‘bir şeyi yapmaya çalışmak’]
<i>Ad+That Tümcəsi</i>	[reach an agreement that ‘anlaşmaya varmak’]
<i>İlgeç+Ad</i>	[by accident ‘kazara’]
<i>Sıfat+İlgeç</i>	[angry at ‘-den dolayı kızmış’]
<i>Sıfat+to</i>	[necessary to ‘gerekli olmak’]
<i>Sıfat+That tümcesi</i>	[nice that ‘hoş olmak’]
<i>Diğer Eylem Öbekleriyle Oluşanlar</i>	

(akt. Ayabakan, 2015 s.14-15).

Özkan (2011)’e göre eşdizimlilik, dizgede yer alan birimlerin aynılığına dayanmaktadır. Özkan (2011), *Oxford Collocation Dictionary for Students of English* (2003)’ten Türkçe için uyarlanmış dilbilgisel eşdizimliliği şu şekilde sınıflandırmaktadır:

Tablo 3.

Özkan dilbilgisel eşdizim sınıflandırması

<i>Belirteç+Fiil</i>	[açıkça söyle-,acı acı gül-, açık konuş]
<i>Sıfat+Ad</i>	[güzel sanatlar, derin uyku]
<i>Niteleyici söz+Ad</i>	[bir güzel, bir ara, bir yana]
<i>Fiil+Ad</i>	[bilir kişi, çıkmaz sokak, koşar adım]
<i>Fiilimsi+Fiil</i>	[dönüp bak-, yakıp yık-, vurup devir-]
<i>Ad+İlgeç</i>	[bana göre, senin gibi, dünya kadar]

(2011, s.27).

3.3.4.3. Eşdizimli Sözcük Öbeklerinde Yaklaşımlar

3.3.4.3.1. Anlam Temelli Yaklaşım (significance oriented approach)

Bir araya gelen sözcüklerin anlamsal boyutta eşdizim oluşturmasıdır. Öncüleri Cowie ve Melcuk'tur. Cowie (1998)'ye göre sözcük birleşmesi (word-combination), Mel'cuk (1998)'a göre ise söz öbeği (set phrase or phraseme) olarak adlandırılan bu eşdizimsel yapılarda kullanım sıklığı ve birlikte kullanımla beraber anlamsal bir bütünlük aranmaktadır. Anlamsal açıdan sözcük gerçek ya da mecaz anlamında kullanılabilir (akt. Doğan, 2015, s.73).

Mel'cuk (1998), sözcük benzeri birleşmeleri deyimler, yarı deyimler ve eşdizimliler olmak üzere üçe ayırırken Cowie (1981)'nin yaptığı sınıflandırmaya göre sözcük birleşmeleri dört bölüme ayrılmaktadır açık birleşmeler ya da açık eşdizimler, sınırlı eşdizimler, değişmeceli deyimler ve yalın deyimlerdir (akt. Doğan, 2015, s. 73).

Doğan'a göre *açık eşdizimli yapılarda* sözcüklerin her biri gerçek anlamında kullanılarak birbiri ile rahatlıkla yer değiştirebilme özelliğine sahiptirler (2015, 74).

Çay içmek gibi bir açık eşdizimsel yapıda isim unsuru başka sözcüklerle yer değiştirebilir kahve içmek, su içmek, ayran içmek vs. diğer taraftan fiil unsuru da değiştirime açıktır çay ısmarlamak, çay ikram etmek, çay doldurmak vs. Çay içmek gibi bir isim+fiil türü sözcük birleşmesinde hem fiil hem de isim eşit şekilde başka unsurlarla geniş bir birlikte olma ayrıcalığına sahiptir (Cowie, 1981, s.226; akt. Doğan, 2015, s.74).

Cowie (1998)'ye göre,

Sınırlı eşdizimlilik en kısa tanımıyla sözcüklerden birinin gerçek değerinin ise mecaz veya yan anlamında kullanılmasıyla oluşmaktadır. “Deliye dönmek” örneğinde sözcüklerden biri gerçek anlamını korurken diğeri mecaz anlamında kullanılmıştır. Sınırlı eşdizimliliğin en önemli koşulu sözcüklerden birinin gerçek anlamını koruyor olmasıdır.

Değişmeceli deyimler grubunda incelenen eşdizimli sözcükler hem gerçek anlamlarını hem de ifade ettikleri mecazi anlamları korumaktadırlar. Sözcük birleşimlerinden bazıları deyimler ile eşdizimli yapılar arasında bir yapı oluşturmaktadır. Bu tür yapılar için Mel'cuk (1998) yarı deyimler, Benson (1986) geçiş birleşmeleri, Cowie ise (1998) değişmeceli deyim terimini kullanmaktadır. “Çamur

atmak” deyiminde mecazi bir anlam ifade edilirken gerçek anlamda bir yorum getirilmesi de mümkündür.

Yalın Deyimler gerçek anlamlarından sıyrılarak tamamen kalıplaşmış ve yapıları değiştirilemeyen eşdizimlerdir. Yalın deyimler en az esnekliğe sahip olan yapılardır. “Sırrı açığa vurmak” sözcük birleşimi gerçek anlamını tamamen kaybederek mecaz anlamda kullanılmaya başlanmıştır ve sözcüklerden herhangi birinin yerine başka bir sözcük getirilememektedir (akt. Doğan, 2015, s.74,77).

Mel’çuk, eşdizimlere ilişkin biçimsel ulamları şu şekilde betimlemektedir “Bir L dilindeki AB eşdizimi L’nin anlambilimsel bir öbeğidir; X anlamını veren iki kurucu sözcük bileşeninin biri -söz gelimi A bileşeni- üzerine kurulmakta ve bir C birimi ile birleştiğinde oluşturulan $[X=A+C]$ eşitliği, B sözcükbiriminin sadece A’ya bağımlı olarak X anlamını oluşturduğunu göstermektedir.

Mel’cuk’un “B yalnızca A’ya bağımlı olduğunda C’yi ifade eder” formülü eşdizimlerin 4 farklı türünü kapsamaktadır:

- a) Katkısız/yardımcı eylemler (delexical/support/light) içeren eşdizimler.
- b) Bir veya birkaç sözcükbirimle birlikte kullanılan bağımlı bir birim içeren eşdizimler.
- c) Aynı anlamda diğer sözcükbirimlerle birlikte kullanılabilen ancak birimlerden birinin eşanlamlısı olan başka bir birimle aynı anlamda kullanılmayan bağımlı bir sözcükbirim anlamı içeren eşdizimler.
- d) Sözcükbirimlerinden birinin diğerine bağımlı olduğu, bağımsız birimin anlamının bütünüyle özel olduğu eşdizimler (Mel’çuk, 1998, s.30; akt. Eken, s.39).

3.3.4.3.2. Metin Temelli Yaklaşım

Eşdizimli sözcüklerin metin içerisindeki anlamsal ve çağrışımsal boyutuna göre incelenmesidir. Örneğin bir kelimeyi verirken o kelimeyi çağrıştıracak başka bir sözcüğün de eşdizim içerisinde veriliyor olması. Temsilcisi Halliday’dır.

Halliday ve Hasan aralarında herhangi bir bağ olmayan sözcüklerin bir araya gelmelerinin bir işlevi olarak eşdizimliliği, sözcükler ve cümleler arasında bağdaşıklık yaratarak onların bir metin olarak anlamlandırılmasını sağlayan bir düzenek olarak ele

alır. Aynı anlamsal alana ait olmaları nedeniyle “pipo, tütün, ve duman” bağlaşıklık etkisi yaratır. (Adalar, 2004, s.14; akt. Kalsın, 2016, s.140).

3.3.4.3.3. Sıklık Temelli Yaklaşım (frequency-based approach)

Firth, Halliday ve Sinclair’in temsilcisi olduğu sıklık temelli yaklaşım, sözcüklerin yeni bir anlam yaratmak üzere sıklıkla beraber kullanımı neticesinde oluşan eşdizimli yapıları esas almaktadır. Bu yaklaşım literatürde *istatistik temelli* yaklaşım olarak da adlandırılmaktadır.

Firth (1968)’e göre, bir sözcük ancak onun birlikte olduğu eşyle bilinebilir. Bir sözcüğün asıl anlamı birlikte kullanıldığı diğer sözcükle oluşturduğu eşdizimsel yapıda ortaya çıkmaktadır. Sıklık temelli yaklaşımda sözcüklerin rastlantısal bir şekilde ortaya çıkmadığı, sıklıkla ve birlikte kullanımlarından doğan bir yapının varlığı kabul edilmektedir (akt. Doğan, 2015, s.71-72).

“Eşdizimlilik sözlüksel bir parçacığın metinsel bağlamda diğer parçalarla rastlantısal orandan çok daha fazla birlikte kullanılmasıdır” (Hoey, 1991, s.6-7; akt. Pilten, 2008, s.25).

“Eşdizimsel anlam, dizimsel düzeyde bir soyutlamadır ve bu durum sözcüklerin anlamına yönelik zihinsel ya da kavramsal bir yaklaşımla doğrudan ilgili değildir” (Firth, 1957, s.196; akt. Doğan, 2015, s.72).

Halliday ve Hasan, metindeki sözcükler arasındaki anlamsal ilişkileri sözcüksel bağlaşıklık (lexical cohesion) olarak tanımlamış ve onları yineleme (reiteration) ve eşdizimlilik (collocation) olarak iki alt grupta toplamışlardır. Buna göre ya metinde daha önce kullanılmış olan bir sözcük tekrarlanır ya da sözcük daha önce kullanılmış bir sözcükle eş anlamlılık ya da yakın anlamlılık ilişkisi içinde bulunur. Eş anlamlılık, yakın anlamlılık veya sözcüğün tekrarı yoluyla yapılan yinelemelerde sözcüklerin göndermeleri ortaktır (Haliday, Hasan, M.A.K, Ruqaiya, 1976, s. 284; akt. Kalsın, 2016, s.140).

3.3.5. Yabancı Dil Öğretiminde Eşdizimin Önemi

Yabancı dil öğretimi kültürler arası etkileşimin yanı sıra teknolojik, ekonomik ya da siyasi birçok nedenden her geçen gün önemi artan bir konudur. Ana dil konuşucusu ile ikinci dil öğrencisinin dil kullanımı her dilin kendine özgü yapısından dolayı farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar hedef dilin eşdizimsel yapısında da ortaya çıkmaktadır.

Hedef dilde eşdizimli sözcüklerin tespiti ve öğrencilere aktarımı, dilin doğru öğrenilmesi ve akıcı bir üslupla konuşulması açısından önemlidir. Hill (2000)'e göre eğitim ve öğretim ortamında sözcüklerin öğrencilere dilbilgisel kurallarla tek tek öğretilmesi zor ve zaman alan bir süreçtir. Bu yüzden öğrencilere daha çok sözcüksel yapıların özellikle eşdizimliliğin öğretilmesi gerekmektedir. Bu sayede öğrenci daha hızlı okuma, anlama ve akıcı konuşma becerisi elde etmektedir (Turan & Çubukçu, 2019, s.493).

Nesselhauf (2005), dil öğretiminde eşdizimin önemini şu şekilde sıralamıştır:

- Eşdizim, dil öğretiminde yaratıcılığın temelini oluşturmaktadır.
- Dilin akıcı bir üslupla konuşulması için eşdizimli sözcüklerin doğru aktarılması gerekmektedir. Aynı durum yazı dili için de geçerlidir.
- Eşdizimli sözcükler anlamayı kolaylaştırıp dilin bütüncül olarak öğretimine yardımcı olmaktadır.
- Eşdizimli sözcükler belirli bir dilsel grubu temsil ettiğinden dil öğrencileri tarafından ana dil konuşucusu gibi yazma ve konuşma isteğini de arttırmaktadırlar (akt. Altıkulaçoğlu, 2010, s.44-45).

Firt (1957)'e göre bir sözcük ancak yanında yer aldığı diğer bir sözcükle beraber bilinmektedir (akt. Doğan, 2015, s.71-72). Bu da yalnızca sözcük bilgisi edinimine ağırlık verilmesinin dili doğru kullanmada yetersiz kalacağını göstermektedir. Sadece sözcük bilgisinin geliştirilmesi dilin anlamsal ve sesbilimsel açıdan kavranmasına, eşdizimli yapıların ise tam olarak anlaşılmasına neden olmaktadır. Kocaman'a göre:

Sözcük, daha doğrusu sözcükbirim (lexeme) anlamının anlaşılmasında kullanılan kavramlardan birisi de işlem (sense) kavramıdır. Gönderim kavramına karşıt olarak işlem sözcüklerin dilin iç dizgesindeki bağıntılarını açıklamakla kullanılmaktadır. Bu bağıntılar eşanlamlılık, zıtanlamlılık, üstanlamlılık gibi dizisel (paradigmatic) ya da eşdizimlilik gibi (collocation) dizimsel düzlemde olabilmektedir. Yapısal dilbilim açısından düşünüldüğünde sözcüklerin dil içi bağlantılarını bilmeden anlamı kavramanın olanaksızlığı görülmektedir (1992, s.88).

Brashi (2009)'ye göre eşdizimli sözcüklerin öğrenimi diğer taraftan sözcük öğrenimini de kolaylaştırmaktadır (akt. Ayabakan, 2015, s.48).

Eşdizimli sözcükler, dilin bütüncül olarak öğreniminde de önemli bir yer tutmaktadır. Bir dilin tam anlamıyla içine girmek, hedef dili ana dil konuşucusu gibi öğrenmek ve hedef dilde kendini ifade edebilme yetisi kazanmak, eşdizimli yapıların kavranması ile doğru orantılıdır. Birçok araştırmacının eşdizimlerin oluşum şekilleriyle alakalı birden çok teorisinin, formülünün olması eşdizimlerin çok çeşitli birlikteliklerle oluşabileceğini de göstermektedir.

3.6. Yedi İklim Türkçe B1, B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1, B2'deki *belirteçlerin fillerle Eşdizimlilikleri ve Birlikte Kullanımları*

açık

- ◆ Doğru olarak, açıkça, net bir ifadeyle. Açılmış, kapalı olmayan.
| anlat- | düşün- | işit- | sor- | (Toplam 4 fiil) (Özkan, 2011, s.43).
→ ifade et-, ol-, bırak-, unut-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kendinizi **açık ifade edin.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.38).

“Yiyecek kaplarının ve para keselerinin ağızları **açık bırakılır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.140).

“Söyledikleriniz kısa ve **açık olsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Yolunuz **açık olsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“Fırsatlara **açık olun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.112)

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Defalarca hatırlatmama rağmen yine camı **açık bırakmışsın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.82).

“Yolunuz **açık olsun**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.9).

açık açık

- ◆ Saklamaksızın.

söyle- | de- | **konuş-** | anlat- | sor- | söylen- | kına- | suçla-. | ifade et- | alay et- | belli et- | kur yap- | (rüşvet) iste- | suçlama yap- | belirt- | bildir- | duy- | yaz- | düşün- | gör- | görül- | işit- | yanıtlan-. | belli ol- | ortaya çık- | fark et- | (izini) sür- | hisset- | de- | eleştir- | haykır- | savaş- | ver-. | memnun ol- | (Toplam 34 fiil) (Özkan, 2011, s.46).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Açık açık konuşur musun?” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.49).

açıkça

◆ Gizli bir yönü olmaksızın, anlaşılır bir biçimde.

söyle-| görül- | göster- | gör- | belirt- | konuş- | anlat- | bil- | sor- | yaz- | de- | anla- | bildir- | anlaşıl- | duy- | görün- | gözü- | içil- | iste- | söylen- | gül- | ol- | sez- | suçla- | anla- | anlatıl- | belir- | bil- | bilin- | destekle- | duyumsan- | gözlemlen- | kork- | sezil- | yaşa- ağla-| **anlat-**| ayıpla-| azarla-| bekle-| belirlen-| belirtil-| buna-| duyurul-| düşün-| engelle-| gel-| hatırlat-| kaç-| kavra-| (Toplam 134 fiil) (Özkan, 2011, s.44).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Açıkça anlatır mısın?” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.49).

ağır

◆ Yavaş bir biçimde.Ciddi.

| yürü- | çık- | -i, -,e -den | ilerle- | git- | yaklaş- | geç- | dön- | gel- | kalk- | in- (-i) -e| -den) | dolaş- | konuş- | uzaklaş- | yüksel- | açıl- (kapı vb.) | sallan- | doğrul- | oku- | ak- | iç- | kay- | tara- | tırman- (merdiven vb.) | ye- | aydınlan- | belir- | çevir- | çiğne- (lokma) | çöz- | gerçekleş- | gezin- | gir- | kapan- | kımıl- | mırıldan- | sol- | sön- | sür- | yudumla- | açıl- (lamba fitili)| açıl- (motor)| açıl- (sis)| alış-| anlat-| ayrıl-| bak-| bit- (soy) {tükenmek}| boşal-| büyü-| (Toplam 128 fiil) (Özkan, 2011, s.46).

→ *yaralan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kazada iki kişi **ağır yaralandı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.18).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

ancak

◆ Yalnızca anlamında sınırlama bildiren söz. Olsa olsa, en çok daha çok, güçlkle. En erken.

yetiş- | duy- | gel- | işitil- | anla-| aydınlat-| bekle-| bit-| de-| dolaşıl-| doldur-| gelin-| gidil-| gör-| gülün-| kalk-| oku-| ört-| sezdir-| sığ-| soyul-| tanı-| toparlan-| uğra-| var-| varıl-| yan-| yarıla-| yaşa-. | acı ver-| çeviri yap-| ekmek parası çıkar-| fırsat bul-| haber ver-| hüznün ver-| (kendini) kurtar-| müsaade et-| ortaya çık-| tebaa ol-| yad et- | zarar ver-. | eker biçer | (toplam 42 fiil) (Özkan, 2011, s.56).

→ *ikram et-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ev sahibi **ancak** evinde olanları **ikram edebilir**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.164).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

aniden

◆ Ansızın.

|başla- (-e) | kesil- (esinti| film| ses vb.) | öl- | de- | gel- | **ol-** | sor- | açıl- (kapı)| art-| ayaklan-| bit-| boşal-| boşan- (sağanak)| bozul-| bul-| canlandır-| coş-| çek-| çıkış-| çıkışıl-| dönüş-| durul-| farklılaş-| gir- (-i)| ihtiyarla-| inan-| irkil-| iste-| patla- (ses)| pembeleş-| rahatla-| saldır-| söyle-| temizle-| tut-| yaşlan-. | karar ver-| farkına var-| ateş al- (silah)| ayağa fırla-| (bakışımı) çevir-| elinden alın-| geri çekil-| göz göze gel-| ... hava oluş-| içeri dal-| ifade et-| istek duy-| (kan) boşan-| karar al-| (Toplam 61 fiil) (Özkan, 2011, s.57).

→ *gır-, öfkelen-,*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Arkadaşlarımla top oynarken sokağa **aniden** bir araba **girdi**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 12).

“Karadeniz insanı, **aniden öfkelenebilir**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.108).

“Her şey **aniden olmuştu**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

ansızın

◆ Aniden, hatıra gelmeyen sırada.

sus- | belir- | dur- | gör- | ol- | başla- | gel- | bastır- (sağanak| yağmur vb.) | kesil- (ses vb.) | bit- | çök- | değiş- | görün- | havalan- | dön- | hızlan- | sor- | açıl- (çiçek) | açıl- (pencere vb.) | anla- | ayaklan- | büyüle- | ciddileş- | duyul- | hatırla- | irkil- | patla- (tüfek vb.) | şenlendir- | uyan- | ürper- | vur- | yan- (lamba) | yanaş- | yüksel- (ses) | açıl- {görünmek} | ağırlaş-| algıla-| an-| anımsa-| anlaş-| art-| atla-| bağır-| bak-| bayıl-| boşal-| bürün- (rengel) büyü-| canlan-| çal- (telefon)| (Toplam 205 fiil) (Özkan, 2011, s.57).

→ *çıkagel-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kız arkadaşına sürpriz yapmak isteyen Ahmet **ansızın çıkageldi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.169).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

artık

◆ Bundan böyle, bundan sonra.

git- | konuş- | bak- | dayan- | yat- | **bit-** | gör- | **kalk-**{gitmek} | öl- | tanı- | yaşlan- | yaz- | aldır- | alış- | anla- | ayrıl- | başlar- | bıkm- | bırak- | **büyü-** | **çalış-** | çık- {yayınlamak} | çözüml- | dön- | **gel-** | görün- | **gül-** | gülümse- | hatırla- | ihtiyarla- | ilerle- | **iste-** | işle- (vapur) | kapan- | kestir- | kıymıldan- | kır- {incitmek} | kızar- | kurcala- | kus- | oku- | öfkelen- | öğren- | önemse- | rahatla- | sakın- | seçile- | sev- | tamamlan- | utan- | (Toplam 90 fiil) (Özkan, 2011, s.64).

→ *hazırlan-* ,*yıkan-*, *al-*, *yaşlan-*, *yorul-*, *beğen-*, *üretil-*, *bekle-*, *güven-*, *kandır-*, *inan-*, *iç-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“En küçük kardeşim **artık** tek başına **hazırlanabiliyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 95).

“Küçük oğlum **artık** kendi kendine **yıkıyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.107).

“Haydi bakalım, **artık yüzün gülsün.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.48).

“Sen **artık** okula **gelme**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Artık** daha az hediye **alıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Ama **artık yaşlandım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.15).

“Geçmişte pek çok şey yaşadık ama bu anlar **artık bitti**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.96).

“Çünkü o **artık bitti** ve biz geçmişi geri getiremeyiz” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.96).

“Ahmet **artık** sizinle **görüşmek istemiyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.98).

“Oğlum **artık büyüdü**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“**Artık** çok **yoruldum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Ben **artık kalkayım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.25).

“**Artık** insanlar internette yalnızca bilgi **almıyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.37).

“Yeni bir telefon kılıfı almam lazım; çünkü benimki çok eskidi, bir de **artık** rengini **beğenmiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.40).

“İlgilinin azaldığı yerel gazozlar **artık üretilmiyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.63).

“**Artık** dört gözle torunlarını **bekleyecekti**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

“**Artık** onu görmek **istemiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“**Artık** derslerime çok **çalışacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“**Artık** size **güvenmiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“**Artık** seni görmek **istemiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“**Artık** onu görmeye **gitmeyeceğim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“**Artık** bizi **kandıramazsın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.93).

“**Artık** güneşli günler **gelecek**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.93).

“Yalanlarından dolayı **artık** sana **inanmayacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.93).

“Doktor bana “**Artık** sigara **içmemelisiniz.**”dedi” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.108).

“O hiçbir zaman sözünde durmuyur **artık** kimse ona **inanmıyor** zaten” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.125).

asla

◆ Hiçbir zaman, hiçbir şekilde, katiyen.

[unut- | bil-]| düşün- | iste- | yap-]| inan- | öğren- | söyle- | unutul- | yaşa- | bağışla- | çık- (-i | -e | -den) | gör- | **ol-** | anlaşıl- | azal- | başa- | bırak- | bit- | çekin- | de- | değiştir- | dokun- {el sürmek} | geç- | katıl- | kes- | kestir- {tahmin etmek} | öde- | sev- | sokul- | ulaş- | var- | yaşa- | açıl- (kapı)| al-| alın- {güçenmek}| amaçla-| anla-| ara-| aralan- (kapı)| ayrıl-| bak-| bekle-| benze-| boşalt-| bulun-| bulundur-| cay-| çıkar-| (Toplam 236 fiil) (Özkan, 2011, s.65).

→ *konus-, pes et-, terk et-, ayır-, geri çevir-,*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Trafikteyken telefonla **asla konuşmam.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 11)

“Önünüze çıkan engellere takılmayın ve **asla pes etmeyin**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.133).

“Yaralı kuşu **asla terk etmiyorlar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 22).

“Kendi ailesinden **asla ayırmaz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.163).

“Bundan dolayı misafir **asla geri çevrilmez**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

“İkramda **asla** kusur **olmaz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 178).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

ayakta

◆ Ayağa kalkmış durumda.

| dur- | bekle- | dikil- | konuş- | **alkışla-** | bul- | dinle- | dolaş- | iç- | gör- | sallan- | titre- | ye- | ağla-| anlat-| bak-| çalış-| dik- {durmak}| dik- {bekletmek}| dinel-| dizil-| don-| eğleş-| geçir- (geceyi)| geç-| görün-| güreş-| işe-| izle-| ko-| mırırdan-| öl-|öp-|öpüş-| parlat- {içmek}| say-| sız-| sor-| söylen-| söyle-| söyleş-| uyu-| yap-| yaz-| yorul-. | seyret- | hizmet et-| namaz kıl-| sebat et-| tedavi gör-| (Toplam 50 fiil) (Özkan, 2011, s.68).

→*öğren-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Oyunculugunu herkes **ayakta alkışladı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 10).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Almanya'nın Neumark şehrinde bir ilkolun spor öğretmenine göre öğrenciler **ayakta daha iyi öğreniyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

ayrı

◆ Yalnız, tek başına.

otur- | gez- | göm- | sevin- | yat- | yazıl- (ek) | al-| bas- (kitap)| dur-| ek-| gözle-| homurdan-| oturt-| söylen-| tart-| **yaşa-**| ye-| (Toplam 17 fiil) (Özkan, 2011, s.70).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ece ilk defa ananesinden **ayrı yaşayacak**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.56).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

az

◆ Alışılmış olandan, umulandan veya gerekenden eksik olarak

konus- | kazan- | **ye-** | iç- | söyle- | koy- | rastlan- | tanı- | yaz- | alkışlan-| basıl-| beslen-| çalış-| çek- (sıkıntı)| çemkir-| çık-| dayan-| de-| dinlen-| duy-| düşün-| gel-| gül-| ısın-| kal-| karşılaş-| konuşul-| oku-| okun-| sat-| sek-| sür-| uyu-| yaşa-| yayımla-| ye-| yetiş-| yor-. | hareket et-| iletişim kur-| nefes al-| rast gel- (süt) em-| (Toplam 43 fiil) (Özkan, 2011, s.71).

→*görüş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Az ve sık yemeliler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.84).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Başkalarıyla çok **az görüşür ve konuşurum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.48).

“Çok kilo aldın, **az yemelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“Zayıflamak istiyorsan spor yapmalısın bununla birlikte **az yemelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

başarılı

◆ Başarılı bir biçimde, başarı göstererek.

geç- (ameliyat| hareket| iş vb.) | çizil- (karakter)| yürü- (proje vb.) {ilerlemek}. | baskın yapı|-| kumanda et-| (Toplam 5 fiil) (Özkan, 2011, s.76).

→ ol-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sürekli çalışan insan dinç kalır, **başarılı olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.125).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“O zaman her yerde **başarılı olabilirsiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.29).

“Çok çalışırsan **başarılı olursun**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.112).

“Derse düzenli gelen öğrenciler daha **başarılı olurlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.58).

baş başa

◆ Birlikte, beraberce.

konuş- | yaşa- | dolaş-| gez-| **görüş-** | iç-| otur-| yürü-. | yemek ye- | hayât sür-| sohbet et-| (zaman) geçir-| (Toplam 12 fii) (Özkan, 2011, s.77).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İki arkadaşı **baş başa görüştü**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.160).

bazen

◆ Ara sıra.

gel- | sor- (kendi kendine vb.) | **ağla-** | dal- | düşün- | gerek- | gör- | gözük- | karşılaş- | **ol-** (bir şey) | san- | unut- | uyun- | ak- (su)| alkışla-| anlat-| bağır-| bekle-| çağır-| çekin-| dayan-| de-| değiş-| değiştir-| dilen-| fırla-| git-| görül-| gözetle-| gül-| hazırla-| hazırlan-| hırçınlaş-| hoşlan-| inan-| incele-| işit-| kal-| kaplan-| karış-| kay- (su)| kesil- (ses)| koş-| oku-| otur-| rastlaş-| saklan-| sanıl- | söyle-| sür-| (Toplam 92 fiil) (Özkan, 2011, s.80).

→ özle-, yap-, iste-, kız-, gez

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Köy odalarının konukları **bazen** diyar diyar **gezen** halk ozanları olurdu” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.173).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sokak dili **bazen** derslerdeki Türkçeden farklı **olabiliyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.17)

“Yine de **bazen** onları **özleriz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.96).

“İnsan inandığı şeyler **bazen** hatalar **yapabilir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.62).

“Ahmet **bazen** uyanmak **istemiyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

“Semra **bazen** uykusunda çok **ağlıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

“Yine de **bazen** bu devler insanlara **kızıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.96).

beraber

◆ Birlikte, bir arada.

git- | çık- (-i| -e) | ye- (yemek) | gel- | yaşa- | götür- | otur- | iç- | yürü- | al- | dön- (-e| -den) | gez- | getir- | yap- | yat- | gir- | çalış- | oku- | bulun- | geçir- (zaman vb.) | oyna- | geç- (-i| -e) | gör- | ağla- | dolaş- | kal- | büyü- | düşün- | gül- | topla- | dinle- | dövüş- | **eğlen-** | hatırla- | kalk- | öl- | sürükle- | aç- | at- | atla- | bekle- | bin- | çek- | in- | uçur- | uyu- | yürüt- {ilerletmek} | yüz- | ara-| ayıkla-| (Toplam 135 fiil) (Özkan, 2011, s.83).

→ **öğren-**

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Maskelerle kim zengin, kim fakir bilmeden insanla **beraber eğleniyorlarmış**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.120).

“Buyurun, **beraber öğrenelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

bir an

◆ Çok kısa bir süre.

dur- | düşün- | bak- | durakla- | sus- | san- | gör- | bakış- | bekle- | durala- | şaşır- | unut- | dal- | dinle- | kork- | parla- | sarsıl- | sür- | süz- | anımsa- | belir- | bırak- | irkil- | ara- | de- | görün- | hatırla- | yaşa- | aydınlan- | ayrıl- | bocala- | çıkar- {tanımak} | don- | dön- | durdur- | gülümse- | kal- | konuş- | sallan- | sendele- | sevin- | şaşala- | titre- | ürper- |

yavaşıla- | anla- | aydınlat- | bakakal- | bakın- | canlan- | cay- | çekin- (Toplam 407 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.89).

→ *gel-*, *bit-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Üstelik ses **bir an gelir** sonra **biter**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.42).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

bir anda

◆ Çabucak, aniden.

değiş- | boşal- | gör- | unut- | anla- | dur- | kapla- | bit- | yaşa- | açıl- (çiçek) | dağıl- | değiştir- | fırla- | gel- | al- | algılan- | anımsa- | belir- | bul- | büyü- | canlan- | çök- | dol- | dön- | düşün- | geç- | geçil- | kaynaş- | ol- | öl- | parçala- | parla- | sıçra- | silin- | sön- | söyle- | tüket- | ulaş- | uyan- (duygu) | uzaklaş- | var- | açıl- | al- | anımsat- | anlamsızlaş- | as- | at- {kurtulmak} | aydınlan- | aydınlat- | bağla- | başla- (Toplam 372 fiil) (Özkan, 2011, s.90).

→ *git-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Cin parmaklarını şıklatmış, İngiliz **bir anda** evine **gitmiş**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.106).

“**Bir anda** Fransız da evine **gitmiş**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.106).

biraz (..daha)¹

◆ Az miktarda; aşırı olmayarak.

| düşün- | gecik- | **bekle-** | dolaş- | **konuş-** | dur- | durakla- | ferahla- | sus- | abart- | çağır- | debelen- | dinle- | **dinlen-** | eğlen- | gülümse- | otur- | oyna- | soluklan- | süslen- | şaşırt- | yitir- | yükselt- | yürü-. | dua et- | gönlü açıl- | soluk al- | şarkı söyle- | değiş- | **kız-** | büyüt- | canlan- | çizil- {yaralanmak} | hafifle- | huysuzlaş- | içerle- | iyileş- | karar- | rahatla- | serinle- | sev- | üşüt- | yaşa-. | caka yap- | kişiliğini göster- | merak et- | sohbet et- | yemek yedir- (Toplam 48 fiil) (Özkan, 2011, s.92).

¹ Burada *daha* ile birlikte kullanıldığı örneklere de yer verilmiştir.

→ *ye-, pişir-, acele et-, bil-, ekle-, çekin-, yitir-, hisset*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Hocam vaktiniz varsa **biraz konuşabilir miyiz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.58).

“**Biraz bekleyeceksin.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.58).

“Bana **biraz kızdı.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.47).

“**Biraz daha ye**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“İki limonun suyunu ekleyip **biraz daha pişirin**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.86).

“**Biraz daha pişirin**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.86).

“Bu yüzden gözlerinin gücünü her gün **biraz daha yitirir**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Biraz acele etmelisin,** yoksa geç kalacağız” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.51).

“Mohsen **biraz** İngilizce **biliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.84).

“Yemek fazla tuzluysa içine **biraz** su **ekle**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.111).

“Geç kalmak istemiyorsan **biraz acele et**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.112).

“Hepimiz seni bekliyoruz, **biraz acele et**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Kızım yeni insanlarla ilk tanıştığında **biraz çekinir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Aslında çok sıcakkanlı çocuk fakat sizi tanımıyor, bu yüzden **biraz çekindi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Ama sonra **biraz** kendimi rahatsız **hissettim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.89).

“Ceren, Aydın’a “Çok yoruldu, **biraz dinlenelim.**” dedi” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

birden

◆ Bir defada, ansızın, birlikte, hepsi bir arada.

| dur- | kesil- (ses vb.) | parla- {sinirlenmek} | sus- | bağır- | değış- | doğrul- | silkin- | açıl- (kapı vb.) | art- | **düş-** | huysuzlaş- | it- | kalk- | kapan- | karış- {arbede olmak} | kuşkulan- | ol- | aç- (tohum)| açıl- (kanat)| ağar- (gökyüzü)| alçalt- (ses)| anımsa-| bastır-| başla- (yağmur)| bit-| bulutlan- (gökyüzü)| ciddileş-| coş-| çek- (gem)| de-| dikleş-

{sinirlenmek}| dikleş- (göğüs)| dön-| duyul-| eğil-| fırla-| geç-| gel-| gençleş-| gürle-| hazırla-| hırçınlaş-| hızlan-| ıssızlaş-| irkil-| karşılaş-| kısıl- (ses)| kıvrıl-| kızıllaş-| (Toplam 115 fiil) (Özkan, 2011, s.97).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“O sırada **birden** yere **düşüm.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.47).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

birlikte

◆ Bir arada, beraberce, hep beraber.

git- | ye- (yemek) | yaşa- | çık- | yürü- | çalış- | oku- | gel- | **otur-** | **gör-** | iç- | dön- | gül- | in- | büyü- | düşün- | gez- | yap- | bak- | dolaş- | öl- | eğlen- | geçir- | oyna- | dinle- | geç- (zaman vb.) | gir- | kal- | ağla- | başla- | kalk- | konuş- | ayrıl- | bin- | dinlen- | incele- | katıl- | sürdür- | taşı- | yat- | yazar- | anlat- | ara- | aş- | bekle- | bil- | **çöz-** | dal- | diren- | gezin- | (Toplam 243 fiil) (Özkan, 2011, s.102).

→ *çırp-*, *koy-*, *tüket-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Selim ile **birlikte oturuyoruz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.25).

“Bir kasede yumurtaları tuzla **birlikte çırpın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.114).

“Tiyatroya **birlikte gidelim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.75).

“Bu problemi **birlikte çözelim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.75).

“Ben de **birlikte gideriz** diye düşünmüştüm” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“Küp şeklinde doğranmış iki soğanı, nohutla **birlikte** tencereye **koyun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.86).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Damla'nın sabundan farkını **birlikte görelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.71).

“Türkiye’de ise yoğurt ayran yapılarak içilir ya da mantı, İskender kebabii alinazik kebabı gibi yemeklerle **birlikte tüketilir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

bol bol

◆ Fazlasıyla.

oku- | iç- | ye- | ağla- | düşün- | kullan- | ol- |öp- | al- | eğlen- | gez- | içil- | konuş- | sun- | uyu- | yap- | faydalan- | gör- | oyna- | ver- | yaz- | al-| alıntıla-| anıl-| bul-| bulun-| çal- (müzik)| çalış-| doğra- (soğan)| eğlendir-| evlen-| git-| görüş-| gül-| gülümse-| harca-

iste-| kavuş-| kolonyala-| kullanıl-| osur-| otur-| öl-| öv-| rastlan-| sabunla-| saç-| ser-| seviş-| seyret-| sor-| (Toplam 136 fiil) (Özkan, 2011, s.110).

→ *yüz-, pratik yap-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Her gün spor yapacağım, **bol bol yüzeceğim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.85).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bir yabancı dili çabuk öğrenmek için **bol bol pratik yapmalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.67).

“Tatile çıktığımda **bol bol** kitap **okuyacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.43).

bolca

◆ Oldukça geniş, çokça.

koy- | bulundur- | ye- | ak-| dağıtıl-| eğlen-| koydur-| kullan-| ol-| oynat-| sev-| sürül-| yap- | nasibini al- | sual et-| boca et-| eleştiri yapı-| kulak ver-| üstünde çalışıl-| çocuk doğur-| dut silkelen-| gazete oku-| iltifat al-| çene çal-| (Toplam 24 fiil) (Özkan, 2011, s.110).

→ *seyahat et-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Para sorunum yok ve **bolca seyahat edebiliyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

boş yere

◆ Boşuna.

| bil- | anlat-| söyle-| yaz- bit- | kapan- (mesele| kriz vb.) | git- | yaşa- | anlaşıl- | geç- (gün) | konuş- | ortaya çık- | sona er- | tamamla- (ömür| vb.) | yat- (iş| proje) {sona ermek} | ayrıl-| başla-| bekle-| bekleş-| bırak-| bil-| birik-| bit- {yok olmak}| dayan-| dinlen-| dön-| düşün-| ekle-| engelle-| ertele-| evlen-| geç-| gel-| hazırlan-| kal-| kanıtla-| otur-| öğren-| öğütle-| rahatla-| renklen-| satıl-| öde- (suç)| sus-| tekrarlan-| uyu-| var-| yap-|(Toplam 74 fiil) (Özkan, 2011, s.112).

→ *aldan-, kan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Boş yere aldandım, boş yere kandım.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.29).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

böyle

◆ Bu yolda, bu biçimde, hakeza, bu derece

ol- | yap- | de- | düşün- | söyle- | başla- | geç- (ömür| yıl| gün| vb.) | konuş- | yaz- | git- | gör- | iste- | bekle- | bil- | duy- | git- {sürmek} | kal- | yaşa- | yetiş- | bit- | dolaş- | dur- | koş- | öl- | san- | vur- | yüklen- {azarlamak} | ağla-| alıştır-| anıl-| anla-| anlat-| ara-| at-| ayrıl-| beklen-| buluş-| buyur-| çalış-| değiş-| denil-| dertleş-| devril-| düş-| esne-| et- {yapmak}| geç-| geçir- (zaman)| geçiştiril-| gel-| (Toplam 116 fiil) (Özkan, 2011, s.115).

→ *davran-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bence o sana inanmamış şayet inansaydı, sana **böyle davranmazdı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Keşke ona **böyle davranmasaydın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.99).

böylece

◆ Tam böyle, bu biçimde.

| bil- | anlat-| söyle-| yaz- | **bit-** | kapan- (mesele| kriz vb.) | git- | yaşa- | anlaşıl- | geç- (gün) | konuş- | ortaya çık- | sona er- | tamamla- (ömür| vb.) | yat- (iş| proje) {sona ermek} | ayrıl-| başla-| bekle-| bekleş-| bırak-| bil-| birik-| bit- {yok olmak}| dayan-| dinlen-| dön-| düşün-| ekle-| engelle-| ertele-| evlen-| geç-| gel-| hazırlan-| kal-| kanıtla-| otur-| öğren-| öğütle-| rahatla-| renklen-| satıl-| öde- (suç)| sus-| tekrarlan-| uyu-| var-| yap-| yayınlan-| yaz-| (Toplam 72 fiil) (Özkan, 2011, s.116).

→ *bilgi sahibi ol-, rol üstlen-, duy-, kur-, ver-, ol-, karar ver-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“ **Böylece** gündem hakkında **bilgi sahibi oluruz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 20)

“**Böylece** sosyal paylaşım siteleri büyük **rol üstleniyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 23)

“**Böylece** halk padişahın sözlerini **duyar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.24).

“ **Böylece** düğün **biter.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.142)

“29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan etti ve **böylece** Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni **kurdu.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.156).

“**Böylece** evlilik için doğru **karar verilemiyor.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.36).

“**Böylece** onların hayatını kolaylaştırmış **oluruz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.159).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İsterseniz ben size daireyi gezdireyim **böylece** daha kolay **karar verebilirsiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.9).

“**Böylece** az yer **kaplar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.68).

bugün

◆ İçinde bulunulan gün içinde.

| **gel-**| de- | anıl-| **ara-**| başla-| bırak-| bil-| çağır-| çık-| dinle-| dökül-| eğlen-| **git-**
hastalan-| hesapla-| kal-| ol-| öğren-| söyle-| tanı-| tat-| uğra-| ver-| **yap-**| yapı-| yaz-. | aklı
takıl-| bahtı açıl-| canı iste-| cenaze kalk-| çıkagel-| fark et-| gezmeye çık-| görücü gel-
hüküm veril-| imtihana çek-| kalem titre-| muamele et-| tasavvur et-| (Toplam 40 fiil)
(Özkan, 2011, s.118).

→ *düşüşe geç-, açıklan-, tartış-, anla-, ziyaret et-, geç kal-, karar al-, çalış-, tekrar et*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Avro, Avrupa piyasalarındaki tedirginlik nedeniyle **bugün düşüşe geçti.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.14).

“Selin **bugün** işe **geldi** mi? (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.25)

“**Bugün** üniversiteye giriş sınavının sonuçları **açıklanacak.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“**Bugün** Emir’le biraz **tartıştık.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.47).

“**Bugün** beni yanlış **anladı.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.47).

“**Bugün** de bizleri **ziyaret ettiler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.73).

“Uçak bileti bulamadığından **bugün gelemeyecek**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.117).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Bugün** Ali’yi **aramasam** mı?” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.90).

“**Bugün** piknik **yapsak** mı?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Keşke **bugün** işe **geç kalmasaydın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“**Bugün** okula **gelebilirsen** beni görebilirsin” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.116).

“Daha erken kalksan **bugün** derse **geç kalmazdın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“**Bugün** yaptığımız toplantıda yeni **kararlar aldık**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.72).

“**Bugün** yapılan toplantıda yeni **kararlar alındı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.72).

“**Bugün** çok **çalışacağım** ve sanırım çok yorulacağım” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Ömenizi **bugün yapın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.98).

“Ben, arkadaşlarıma “**Bugün** eve erken **gideyim**, ders çalışayım.” dedim” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.108).

“Ben **bugün** okula **gitmeyeceğim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.123).

“Zaten **bugün** dünkü konular **tekrar edilecek**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.123).

“Babamı merak ediyorum, **bugün** **aramadı** üstelik gelmedi” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

cıvıl cıvıl

◆ Kuşlar cıvıltı ile ötüşerek.

öt- | konuş- | kayna- | kaynaş- | ol- | öt- | uyan- | gözleri parıl-da- | cıvıl cıvıl ötmek | cıvıl cıvıl konuşmak | (Toplam 10 fiil) (Özkan, 2011, s.128).

→ *ötüş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bahar gelince çiçekler açar, kuşlar **cıvıl cıvıl ötüşür**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.10).

çabuk

◆ Alışıldandan veya gösterilen daha kısa zamanda, tez, yavaş karşıtı.

gel- | geç- | **unut-** | geç- (gençlik | gün | mevsim | zaman vb.) | söyle- | dön- | git- | yürü- | bit- | bul- | çık- | değiş- | getir- | anla- | büyü- | yorul- | alış- | bitir- | geç- (derd | sıkıntı | şaşkınlık | heves | moda | toparlan- | yap- | unutul- | **sıkıl-** | yayıl- (ün | haber | dedikodu vb.) | eski- | öğren- | ilerle- | kavra- | var- | yaz- | açıl- | anlat- | hazırlan- | konuş- | tüken- | ver- | yetiş- | çağır- | geliş- | gönder- | gör- | götür- | in- | **iyileş-** | koş- | kurtul- | öl- | toparla- | (Toplam 365 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.132).

→ *eriş-, etkilen-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Belli bir hedefe ulaşmak için bir araya geldiklerinde birbirlerinden destek alarak hedeflerine daha kolay ve **çabuk erişirlerdi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.23).

“Çocuklar, **çabuk unutulur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.62).

“Ben **çabuk sıkılıyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.145).

“Ben seslerden **çabuk etkileniyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.145).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Hasta olduğum için okula gidemiyordum neyse ki **çabuk iyileştim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

çok

◆Aşırı biçimde.

sev- | **üzül-** | **iste-** | **gör-** | **kız-** | **kork-** | sevin- | **beğen-** | **ol-** (bir şey) | yakış- | beklet- | **eğlen-** | iç- | kal- | konuş- | otur- | sars- | sevil- | sür | **uğraş-** | **üşü-** | acı- {merhamet etmek} | **ağla-** | **ağrı-** | alış- | alkışlan- | art- | **bağır-** | bekle- | benzeş- | burkul {alınmak} | **çalış-** | **değiş-** | dinle | duy- | **düşün-** | **etkile-** | gecik- | gez- | göröl- | gül- | güldür- | güven- | **hoşlan-** | ıslan- | ilerle- | inan- | incel- | kaçır- | **kazan-** | kiskan- (Toplam 71 fiil) (Özkan, 2011, s.140).

→ *heyecanlan-, benze-, yap-, sıcak bak-, anlaş-, merak et-, kız-, davran-, acık-, sevin-, öksür-, değiş-, teşekkür et-, şaşır-, mutlu ol-, üz-, yakış-, tercih et-, geç kal-, düşün-, duygulan-, yakınlaş-, yarala-, sık-, yağ-, git-, ilgilen-, ara-, anla-, motive et-, mutlu et-, etkile- **sıkıl-**, al-, yardımcı ol-, **yor-**, hayal kur-, ısrar et-, rahatla-, merak et-, vakit ayır-, endişelen-, keyif al-, kaşın-, ucuzla-, dövün-, ye-, **yorul-**, **yürü-**, **sinirlen-**, **söyle-***

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“12 çocuk6 65 torun sahibi Mehmet Tatar, film setindeyken **çok heyecanlanmış** ama heyecanını göstermemeye çalışmış.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 10)

“ABD’li George Blair sporu ve spor yapmayı **çok seviyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 10).

“Uçağa ilk kez bindim, havadayken **çok heyecanlandım**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 11).

“Tiyatrodayken **çok eğlendik.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 11).

“Fotoğraftaki kişi Oya’ya **çok benziyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 14).

“Kim insanlar bazı işleri **çok güzel yaparlar.**Örneğin benim annem **çok güzel kek yapar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.21).

“Leyla’nın babası evlenmelerine **çok sıcak bakmadı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.29).

“Mert ve Zeynep birbirleriyle **çok iyi anlaşıyorlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.30).

“**Çok merak ediyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.30).

“Kardeşimi **çok özlemişim.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.30).

“Hüseyin bey Sadık’ın bu kararına **çok kızar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 43).

“Hüseyin bey oğluna karşı **çok sert davranır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 43).

“**Çok acıktım.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.45)

“Eğer istediği bölümü kazanırsa annesi, babası ve kardeşi **çok sevinecek.** Aslında kendisi onlardan daha **çok sevinecek.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“Yaren annesinin kahvaltılarını **çok özleyecek.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“Keşke Ali’ye o kadar **çok bağırmasaydın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.50).

“Anne kız daha **çok yürüyecek miyiz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.63).

“Of anne **çok yoruldu.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.63).

“Yaşım daha çok küşük ama kitap okumayı **çok seviyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.63).

“Bu kitabı **çok beğendim.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.63).

“Kurslara devam edip **çok çalıştılar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.63).

“Onun için de **çok çalışıyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.70).

“Türkçe kursuna gittiğinden beri **çok çalışıyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.71).

“İki günden beri **çok öksürüyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.70).

“Onunla görüşmeyeli **çok değişmiş.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.70)

“Yardımanız için **çok teşekkür ederiz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.76)

“Zaten ben de **çok beğenmemiştim** bu evleri.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.80).

“Kemal’in annesi ve babası bu sürpriz karşısında hem **çok şaşırılar** hem **çok mutlu olurlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.82).

“Annem beni görse **çok sevinir.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.94).

“**Çok şaşıracaksın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.95).

“Yol boyunca ağabeyinin alışkanlıkları ve takıntıları onu **çok sinirledirir.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.99).

“Annem dün kendisini **çok üzdü.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.107).

“Kıyafetlerin **çok yakışmış.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.111).

“Film yapılan kitaplar daha **çok tercih edilir.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.119).

“Kardeşim üniversiteyi kazandı, **çok mutlu oldum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.121).

“Bana yardım ettiğin için **çok teşekkür ederim**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.131).

“**Çok sevindiririm.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.142).

“Seni **çok seviyorum** canım annem!” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.144).

“Aynı anda sınavı kazanmamız bizi **çok sevindirdi**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.158).

“Genellikle sınavdan önceki akşam **çok çalışır**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.159).

“ Filmi **çok beğendiniz**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.162).

“Ben de **çok değiştim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.10).

“**Çok doğru söylüyorsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“Eğer biraz daha yükselirse **çok geç kalacaksınız**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.43).

“Meroz artık **çok düşünmedi.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.43).

“Kral **çok duygulandı.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.43).

“Komşu **çok şaşırmış**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.53).

“Çok konuşup **çok bağırma**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Beni size daha **çok yakınlaştırır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Arkadaşlarımın sözleri beni **çok yaraladı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.62).

“Mide ekşimesi, gebelikte bebeğin saçlarının çıkma zamanında **çok olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.63).

“Şu yüzümdeki sivilceler de canımı **çok sıkıyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“Gençliğimde **çok çalıştım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66)

“Bu mevsimde buralara **çok yağmur yağar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“Ziyaret sıradına hem **çok mutlu oldum** hem de hüzenlendim” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“Allah hepsine zihin açıklığı versin ziyareti beni **çok mutlu etti**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“Yaşlı insanların şikayetleri **çok olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.75).

“Bence **çok iyi yaparsın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 79).

“Onunla karşılaşanlar başta çekingen davransalar da sonradan onu **çok seviyorlar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 79).

“Arkadaşlarımla **çok çalışıyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“Bir bardak suya bir limonun suyunu sıkıp güne başlamak **çok yararlı olacaktır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.83).

“Böyle yaparak beni **çok üzüyorsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.99).

“Köydeki hızlı yaşam **çok yorar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.104).

“Önemli günlerimizi unuttuğunuzda **çok üzülmüyoruz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.109).

“Ara sıra sürprizler yaptığımızda **çok hoşumuza gidiyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.109).

“Dün kardeşimin mezuniyetine yetişemediğim için **çok üzüldüm**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.117).

“Avustralya ve Amerika kıyılarında daha **çok görülürler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.121).

“Belki daha **çok kazanırım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.133).

“**Çok şaşırmıştık**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.142).

“Böyle bir deneyim yaşadığım için **çok mutlu oldum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“Benimle **çok ilgilendirdi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“**Çok teşekkür ederim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“Telkari sanatını yaşatmak için **çok uğraşmaktadır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.171).

“Makalesi yayımlanınca **çok mutlu oldu**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

“Sınav sonuçları yakında açıklanacağı için **çok heyecanlıydı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

“Öğretmenim, eğer başarılı olmak istiyorsan daha **çok çalışmalısın**, dedi” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

“Adresini bulmak için **çok aramıştım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

“Çiçekli bahçelerde gezmeyi **çok severdi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

“Kazanmasına rağmen **çok sevindi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Doğum gününe gelmeyerek beni **çok üzdün**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.10)

“Küçükken et yemezdim ama şimdi eti **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Ben önceden gök gürültüsünden **çok korkardım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Bir zamanlar annemi anlamıyordum ama bugünlerde **çok iyi anlıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Her gün yeni bir şeyler öğrenmekten **çok hoşlanırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.28).

“Patronun dolgun ücret vermesi işçileri **çok motive eder**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.28).

“Onu görmek beni **çok mutlu etti**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.30).

“Müzik dinlemekten **çok hoşlanırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.30).

“Doğum günüme gelmenizi **çok isterim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.33).

“Beni aramanıza **çok sevindim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.33).

“Sizin işten ayrılmanız bizi **çok üzdü**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Senin evi temizlememene **çok kızıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Senin beni hiç aramamana **çok üzüldüm**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Onun iyi bir iş bulmasına **çok sevindik**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Sizin sigara içmenize **çok kızıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Bu telefonu yeni aldım, bozulmasına **çok şaşırdım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Patron, çalışanlarının işe zamanında gelmemesine **çok kızdı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Bilgisayarımın bozulmasına **çok sinirlendim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Öğretmen, bize “Derslerinize **çok çalışın.**” diyor” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Özellikle ergenlik dönemi, meslek seçimini **çok etkiler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.38).

“O, her sabah yürüyüş yapmayı **çok sever**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.39).

“Serkan beyin bu giyiniş tarzını **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.39).

“İş yerinde Meryem’in terfi almasına hepimiz **çok sevindik**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Arkadaşımın bensiz alışverişe gitmesine **çok kızdım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Trafikte beklemekten **çok sıkıldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“O da hastanede kalmaktan **çok sıkıldı.**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Genç ilk gün masasında ne bir kalem ne bir kağıt ne de bir bilgisayar görür ve **çok sinirlenir.**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 B1, 2022, s.44)

“Yüzmek iyi bir zayıflama yöntemi ama ben sudan **çok korkuyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 B1, 2022, s.45).

“**Çok üşüyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.55).

“Gözlerim **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.56).

“Obsesif kompulsif bozukluk hastaları gün içinde **çok yorulurlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.59).

“Ama şu an onu **çok özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Ama sonra memleketimi **çok özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.70).

“Onlar da benden **çok tavsiye alıyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.70).

“Sınıf arkadaşlarım bana **çok yardımcı oldu**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“**Çok şaşırıldı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“**Çok kızdı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“Kendini **çok yordun**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“Bilgisayar karşısında **çok çalıştım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Gözlerim **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Onlar sınava daha **çok çalışmalıydı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“**Çok geç kaldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Dizleri **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.73).

“Yaşıtlarına göre daha **çok hayal kurarlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Bilgisayar oyunlarından **çok hoşlanırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.76).

“Resimli kitapları daha **çok severim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.76).

“Ona Türkçe öğretmek için **çok çalışacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.77).

“Ona Türkçe öğretmem için **çok ısrar etti**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.77).

“Annem bizim için **çok çalışıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.77).

“Başta İstanbul olmak üzere Türkiyedeki bütün şehirleri **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.86).

“İş hayatında başarılı olmak için **çok çalışmalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Hedeflerine ulaşabilmen için **çok çalışmalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Evde oturmaktan **çok sıkıldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Orada göl kenarında otursan **çok rahatlarsın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.94).

“Patron **çok kızdı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke daha **çok çalışsaydım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“O eteği **çok beğendim** ama almadım” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Banu’yu **çok üzdün**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Dün akşam **çok eğlendik**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Canım **çok sıkılıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke önümüzdeki yaz tatilinde Bodrum’a gitsek orayı **çok merak ediyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke aileme daha **çok vakit ayırsaydım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke derslerime daha **çok çalışsaydım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Kargo gelince kutuyu açtım ve **çok şaşırdım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.100).

“Kardeşim seni görmeyince **çok üzüldü**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Akşam ben eve erken gitmeyince annem **çok üzülmüş**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Havaya göre ince giyinmişim, dışarı çıkınca **çok üşüdüm**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Çocukluk arkadaşımı görünce **çok sevindi**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Telefonundaki cevapsız çağrılarını görünce **çok endişelendi** ve hemen annesini aradı” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Başım **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“**Çok özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Ahmet bize bu konuda yalan söyleyince **çok şaşırdık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Akdeniz ülkelerindeki insanlar selamlaşırken sarılmayı ve öpüşmeyi **çok severler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.110).

“Bu kadar **çok çalışmasaydın** hayattan daha **çok keyif alırdık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“Ertesi gün Polonyalı bir çiftten e-posta alınca **çok heyecanlandık**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.9).

“Annem dün sabahtan akşama kadar temizlik yaptığı için **çok yoruldu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Özellikle bahar aylarında vücudum **çok kaşınır**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“**Çok sıkıldım** eve dönüyorum” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Artık **çok yoruldu**m” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Hayran kalmak bir kişiyi, yeri ya da durumu **çok beğenmektir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.16).

“Ben tarihi yerleri gezmeyi **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.17).

“Sevgili Joseph, benim ülkeme gelmene **çok sevindim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.17).

“Sitedeki fotoğraflarını takip ediyorum ve **çok beğeniyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.17).

“Sezon sonunda fiyatlar gittikçe düşüyor ve her şey **çok ucuzluyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“Oğluma baktıkça eşimi hatırlıyorum, gittikçe ona daha **çok benziyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“Geçmişini hatırladıkça Nihal’e daha **çok sinirleniyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“Onu tanıdıkça daha **çok seveceksin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“Hatalarının farkına varıp **çok dövündü**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Projesi ödül alınca **çok sevindi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Yorgana sarınmama rağmen **çok üşüdüm**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Birbirimizi **çok özlemiştir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Uçağa binmekten **çok korkuyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.38).

“Sınava gireceğim zaman **çok heyecanlanırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.45).

“Okullar açılınca **çok heyecanlanırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.45).

“Onu **çok özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.51).

“Patron, zamanında işe gelmeyen çalışanlarına **çok kızdı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.57).

“Hazırladığımız yemekleri misafirler **çok beğendi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.72).

“Hazırlanan yemekler misafirler tarafından **çok beğenildi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.72).

“Jones sadece gerçek suçluya **çok benziyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.77).

“Bu haber herkesi **çok sevindirdi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.79).

“Semra bazen uykusunda **çok ağlıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

“Bizimle gelmediği için **çok üzülüyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.82).

“Bugün **çok çalışacağım** ve sanırım **çok yorulacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Artık derslemerime **çok çalışacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“Tanidikça onu **çok seviyoruz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.93).

“Arkadaşım bana “Ali bugünlerde **çok çalışıyor**” dedi.” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.97).

“Mehmet, Ayşe’ye “Bu kadar **çok yememelisin.**” dedi” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“Ceren, Aydın’a “**Çok yoruldun,** biraz dinlenelim.” dedi” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“Başım **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“Sabahtan akşama kadar iş yerinde **çok çalıştım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.115).

“Onu **çok özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.118).

“Üniversite sınavında başarılı olamadım oysaki ne **çok çalışıyordum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.119).

“Ailem için **çok üzülüyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Eve kadar yürümek isterim ne var ki ayaklarım **çok ağrıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Dönem sonu ödevimi bitirmek için **çok çalıştım** ne yazık ki teslim tarihine yetiştiremedim” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Kitap okumayı **çok severim** bununla birlikte şiir de yazarım” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

“Öğretmenliği **çok seviyorum** bunu yanı sıra öğrencilerimi de **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

“İstanbul’u **çok seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

“Kilo almak için **çok uğraşıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

“Seni görmeyeli **çok değişmişsin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

çoktan

◆ Çok zaman önce, çok zamandan beri, uzun süreden bu yana.

| bit- | öl- | anla- | öğren- | aş- (yaş| zaman) | uyu- | alış- | **başla-** | git- | gel- | kuru- | yat- | geç- (bir yerden) | sat- | bırak- | bil- | gör- | soğu- | tüken- | yıkıl- | eski- | öldür- | sus- | uzaklaş- | yitir- | bildir- | bul- | çürü- | değiş- | dön- | gir- | hazırla- | kaç- | unutul- | uyan- | yap- | ayrıl- | bitir- | dağıl- | haraplaş- | hesapla- | inan- | kalk- | kurtul- | sev- | sez- | var- | yan- (lamba) | yan- | ye- | (Toplam 357 fiil) (Özkan, 2011, s.141).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Ders **çoktan başlamıştır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.14).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

daha

◆ Şimdiye kadar, henüz; artık, bundan sonra.

| **bit-** | uyu- | başla- | dur- | **git-** | açıl- {hizmete girmek} | alış- | anla- | anlat- | çekil- (ay) {batmak} | çekil- (kar) {erimek} | doğ- | duy- | duy- {hissetmek} | düzeltil- | eğlen- | geliş- | ıssızlaş- | incel- (ışık) | ol- | öl- | sev- | sürdür- | yak- | yaşa- | yozlaş-. | ay/güneş doğ- | kendini bul- | teessüs et-. | gaddarlaş- | kaldır- | pişir- | sarar- | uyu- | (Toplam 37 fiil) (Özkan, 2011, s.144).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“**Daha bitmedi.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.76).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Onu çok özledim; oysaki **daha dün gitti**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.118)

dün

◆ Bugünden önceki günde.

gel- | git- | al- | dön- | görüş- | konuş- | öğren- | öl- | ara- | bit- | buluş- | çık- {ayrılmak} | duy- | getir- | iyileş- | kapat- | söyle- | tanış- | tutukla- | unut- | yolla- | telefon et- | ağzını yokla- | davet et- | hatıra gel- | odun çek- | rastgel- | tembellik et- | (toplam 28 fiil) (Özkan, 2011, s.164).

→ üz-, ol-, bakakal-, uyuyakal-, kır-, konuş-, dövüş-, ilan et-, taktır-, temizlet-, etkile-, bil-, öde-, geç kal-, sor-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Annem **dün** kendisini çok **üzdü**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.107).

“**Dün** bu dersten sınav **olduk**.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.47).

“**Dün** sinemada film izlerken patla sahnesine **bakakaldık**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.169).

“**Dün** akşam yorgunluktan televizyonun karşısında **uyuyakaldı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.169).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Arkadaşım **dün** ayağımı **kırdı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.56).

“**Dün** öğretmenim benimle çok sert **konuştu**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.77).

“Keşke **dün** seninle okula **gelseydim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“**Dün** iki arkadaş önce bağıştı sonra **dövüştü**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.10).

“Sınav tarihi **dün** derste **söylenmedi mi?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Okul gösterisinde görev alacakların isimleri **dün ilan edildi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.56).

“Odama **dün** klima **taktırdık**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.79).

“Bu kazağı **dün aldım** ama değiştirmek istiyorum” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.79).

“**Dün** evin her tarafını temizlikçiye **temizlettim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.79).

“**Dün** okuduğum kitap beni çok **etkiledi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.80).

“**Dün** onun eve gidip gitmediğini **bilmiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.101).

“Onu çok özledim; oysaki daha **dün gitti**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.118).

“**Dün ödedim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.126).

“**Dün** okula **gitmedim** ama sorun değil” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.126).

“**Dün** işe **geç kaldım** üstelik müdürden de azar işittim” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

“Öğretmen **dün** seni **sormuş**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

doğru

◆ Yanlırsız, eksiksiz bir biçimde. Akla, mantığa, kurala uygun.

| **söyle-** | anla- | aktar-| bil-| de-| gör-| oyna-| planla-| tart-| vur-| git- | yürü- | çık- (-i| -e) | gel- | koş- (-e) | bak-| otur-| (Toplam 17 fiil) (Özkan, 2011, s.157).

→ *cevapla-, yap-, ol-, bul-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Doğru söylüyorsun**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.57).

“Semiha sözel bölümdeki soruların tamamını **doğru cevapladı**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.159).

“Çok **doğru söylüyorsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Her şeyi açık açık anlatmakla çok **doğru yaptın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.44).

“İngiltere’de yemeğe davetliyseniz eli boş gitmeniz **doğru olmaz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.126).

“Sosyal medyada yiyecek paylaşılmasını **doğru bulmuyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.36).

“Sosyal medya uygulamalarının bazı ülkelerde yasaklanmasını **doğru buluyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.36).

“Ancak o modayı sadece giyim olarak ele almak **doğru olmaz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.55).

doğruca

◆ Hiçbir yöne sapmadan, dolaylı olmayarak, dolaşmayarak.

git- | gel- | var- | götür- | yürü- | yönel- | gir- | götürül- | koş- | söyle- | bekle-| çık-| dön-| getir-| gidil-. | hareket et- | başvur-| odasına çık-| polise teslim et-| yüzüne söyle-| yüzüne vur-| (Toplam 22 fiil) (Özkan, 2011, s.158).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Havalimanından çıkıp **doğruca** oraya **gittim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.17).

doğru dürüst

◆ Tam olarak, eksiksiz, istenildiği gibi.

| bil- | konuş- | yap- | anlat- | bak- | otur- | tanı- | başla- | becer- | dinle- | hatırla- | oku- | öğren- | seviş- | söyle- | tut- | algıla-| anla-| anlaşıl-| beslen-| bitir-| çalış-| dağıt-| de-| değerlendir-| doyur-| düşün- | gel-| gör-| göster-| izle-| kavra-| kızart-| kullan-| kurcala-| okut-| öğret-| öl-| öpüş-| seç-| tanış-| tanıştırıl-| toparla-| **uyu-** ver-| yan-| yanaş-| yat-| yaz-| yazıl- (Toplam 80 fiil) (Özkan, 2011, s.159).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Aslında bütün gece **doğru dürüst uyuyamadı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

epey

◆ Az denmeyecek kadar, oldukça, hayli, epeyi, epeyce, epeyce.

ol- | düşün- | geç- (zaman vb.) | sür- | ilerle- | uzaklaş- | yürü- | uyu- | bozul- | gül- | konuş- | sıkıştır- | tut- | üz- | yor- | yüksel- (güneş vb.) | acık-| ağırlaş- (hava)| alçal-| alış-| ara-| artır- (bilgi)| asileş-| bekle-| biç-| bil-| bocala-| büyü-| büyüt-| çalış-| çekiş-| çektir-| dayat-| dol-| dolaş-| eski-| gecik-| geliş-| gez-| git-| gör-| güçleştir-| gülüş-| hafiflet- (endişe)| haşla-| ıslan-| iç-| iç-| irdele-| iyileş- (Toplam 136 fiil) (Özkan, 2011, s.171).

→ *ilerle*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Vakit **epey ilerledi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.25).

erken

◆ Vaktinden önce, alışılan zamandan önce.

| **gel-** | **yat-** | **dön-** | öl- | başla- | bitir- | davran- | **evlen-** | geliş- | kapan- | **uyu-** | anla-| ayrıl-| **bit-**| boşat-| büyü-| çekil-| doğur-| döv-| em-| **git-** giyin-| haberlen-| ihtiyarla-| in-| karşılaş-| konuş-| ol-| öğret-| sal-| serpil-| sevin-| uzmanlaş-| var-| yak-| yorul- | çöllere düş- | karşısına çık-| serinlik çök-| sokağa çık-| (yağmur) bastır-

(yemek) ye- | (yemek) yen- | **kalk-** | uyan- | **çık-** | gel- | kalkıl- | yat-. | (Toplam 49 fiil)
(Özkan, 2011, s.174).

→ *uyan-, haber ver-, karar ver-, mezun ol-*,

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Erken gideceğim.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.38)

“Yaren bu sabah **erken kalktı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“Yaren’in annesi her sabah **erken kalkıyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“Onlar da **erken kalkmışlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.48).

“Sabahları **erken kalkıyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.95).

“Erken kalkarsan **erken uyanırsın**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.160).

“Sabah **erken kalkın** ve akşam geç yatmayın” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.76).

“Şehirlerde insanlar **erken uyanır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.104).

“Çocuk sabah **erken kalktı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Öğretmen, öğrencilere “Derse **erken gelin.**”dedi” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.36).

“Dün sabah **erken kalkamadım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.66).

“Daha **erken haber vermelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Sabahları erken kalkabilmek için **erken uyumalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Çok **erken karar verdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke **erken evlenmeseydim** de üniversite okusaydım” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Uçağı kaçırdık!Keşke evden daha **erken çıksaydık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Keşke üniversitede ders çalışışğ daha **erken mezun olsaydım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.99).

“Keşke daha **erken evlenseydim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.99).

“Keşke orobüs **erken gelseydi**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Eğer işimiz **erken biterse** sinemaya gideriz” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.111).

“Gece **erken yatarsan** sabah erken kalkarsın” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.111).

“Annem eve **erken döndüyse** akşam için pasta yapıyordur” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.112).

“Eğer **erken kalksaydım**, otobüsü kaçırmayacaktım” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.116).

“Daha **erken kalksan** bugün derse geç kalmazdın” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“O zamandan beri evine **erken geliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.121).

“Sınava gireceğim zaman önceki akşam **erken yatarım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.44).

“Çok yorgun olduğum için **erken uyuyacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Sizinle gelmeyi isterdim ama başka bir arkadaşşıma söz verdim bunun yanı sıra eve **erken gitmeliyim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

erkenden

◆Erken olarak, çok erken.

kalk- | **git-** | gel- | yat- | uyan- | **çık-** (-e| -den) | dön- | gör- | başla- | bit- | in- (kasaba| şehir| rıhtım vb.) | buluş- | damla- | götür- | koş- {gitmek} | **uyu-** | bekle- | çağır- | fırla- (-den) | giyin- | gönder- | hazırlan- | kaç- | kaldır- | kavuş- | öl- | toplan- | uğra- | ulaş- | uyandır- | var- | yollan- | al-| başlan-| bırak-| büyü-| duy-| duyul-| düşün-| getir-| göm-| gönderil-| götürül-| hortla-| incelen-| kaldırıl-| kesil-| konuşlan-| koş-| noktala-| (Toplam 109 fiil) (Özkan, 2011, s.174).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sazını alıp sabah **erkenden** ümitle oraya **gitti.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 28).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Randevuma zamanında yetişmek için **erkenden yola çıkacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.78).

eskiden

◆Geçmiş zamanlarda, geçmiş çağlarda, mükeddama.

| bil- | yap- | de- | ol- | sev- | tanı- | den- | gel- | **git-** | gör- | iç- | konuş- (böyle vb) | düşün- | gül- | inan- | kork- | söyle- | al- | aldırma- | at- {abartmak} | bak- {ilgilenmek} | ver- | yapıl- | yat- | acık-| aksat- | alış-| anla-| anlat-| anlatıl-| bayıl- {beğenmek} | bekle-| bin-| çalış-| çalıştır-| çevril- {tercüme edilmek} | değiştiril-

denil-| döv-| düzenle-| engelle-| gizle-| görüş-| götür-| hesapla-| iste-| işit-| karış-| kızdır-| kok-| (Toplam 86 fiil) (Özkan, 2011, s.176).

→ *buluş-*,

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Üniversiteden arkadaşlarla **eskiden** sık sık **buluşurduk**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.18)

“**Eskiden** haftada bir kuaföre **giderdim**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.18).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

fazla

◆ Gereksiz, yersiz bir biçimde; gereğinden, alışılmıştan çok olarak.

kal- | gecik- | dur- | konuş- | açıl- | dayan- | bul-| büyümse-| büyüt-| didiş-| diren-| gönder-| görüş-| kurcala-| şımar-| uza-| uzat-| üzül-. | ısrar et-| sabret-| rahatsız et-| (Toplam 21 fiil) (Özkan, 2011, s.180).

→ *bekle-,ön plana çık-, ol-, aç-, ilgilen-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Hasta ziyaretinde çok **fazla beklenilmez**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.127).

“Ana karakter gereğinden **fazla ön plana çıkmış**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.55).

“Bu şekilde üretimde meyhan kökü çok **fazla olabiliyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.91).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Babam evdeyken müziğin sesini **fazla açmıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.17).

“Son 20-30 yıldır tıp dünyası bu konuyla daha **fazla ilgilenmektedir**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.66).

“Geceleri **fazla uyumuyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.98).

“İnsanlar ölümsüz olmayı istiyorlar; ne var ki her iki milyar insandan biri 116 yıldan **fazla yaşayabiliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

gece gündüz

◆ Her zaman, ara vermeden, aralıksız, geceli gündüzlü.

çalış- | düşün- | iç- | bekle- | oku- | gör- | inle- | sayıkla- | uğraş- | uyu- | yalvar- | yan- (mec.) | yan- (ocak) | ağla-| de-| dolaş-| es- (yel)| geç-| imle-| izle-| kok-| ota-| oturul-|

savaş-| seviş-| söv-| söylen-| söyleş-| sür-| yeşer-| yıka-| yürü-. | dua et- | nöbet tut- | başının etini ye- | beraber yaşa- | türkü söyle- | açık tut-| beraberinde taşı-| dil dök-| düş gör-| düş kur-| gözüne uyku gir-| kahr çek-| rahat ver-| rahmet yağ-| seyreyle-| yalan söyle-| yönünü değiştir-| zikret-. | (Toplam 53 fiil) (Özkan, 2011, s.187).

→gez-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İlk arabasını aldığında **gece gündüz gezecekti**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.44)

geç

◆ Karşılaştırılan, beklenen veya alışılan zamandan sonra, erken karşıtı; sonradan.

gel- | **yat-** | dön- | koy- | anla- | öğren- | başla- | git- | git- | aç-| ayıl-| bırak-| büyü-| çıkar- (pijama)| gir-| gör-| götür-| kavuş-| öde-| toplan-| ulaş-| uyan-| yayımla-| ye- | haber al-| (hava) karar-| farkına varıl-| fark et-| (güneş) doğ-| tıraş ol-| geç kalmak| | geç gelmek| (Toplam 32 fiil) (Özkan, 2011, s.189).

→ *kalk-, çık-, merak et-, ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Memur işe **geç geldi**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.153).

“Sabah erken kalkın ve akşam **geç yatmayın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.76).

“Tatil boyunca **geç kalkacağım**” ” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.85).

“Sıkışık trafiğe rağmen işe **geç kalmadı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.121).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Şu trafiğe bak!**İşe geç kalabilirdik.**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Uzun mesai saatleri yüzünden her gece işten **geç çıkıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.45).

“Biraz acele etmelisin, yoksa **geç kalacağız.**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.52).

“Saat çok **geç oldu**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.67).

“Biraz **geç olmadı mı?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.72).

“Ömer eve çok **geç kaldı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.72).

“Derse **geç kaldık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.73).

“Tedavi olmak için çok **geç kalmış**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.73).

“Saat çok **geç oldu**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.77).

“Toplantıya **geç kaldık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Evden o kadar **geç çıkmamalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Arkadaşım bu buluşmalara **geç kalmasa**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.90).

“**Geç kaldık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Daha erken kalksan bugün derse **geç kalmazdın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“Kötü hava şartları nedeniyle uçağımız iptal oldu bu nedenle **geç kaldık**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Senin yüzünden **geç kalacağız**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Ancak yasalara göre o, ölüm belgesine itiraz etmek için **geç kalmıştı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.82).

“Sabah alarm çalmadığından işe **geç kaldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.83).

“Bu sabah, saatim çalmamış neyseki okula **geç kalmadım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Havalimanına **geç kaldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Evgen **geç çıktım.**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Dün işe **geç kaldım** üstelik müdürden de azar işittim” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

genellikle

◆ Genellikle, çoğunlukla, çoğu kez, çoklukla.

| sev- | hoşlan- | ol- | beğenil-| benze-| bütünleş-| karıştır-| kork-| oku-| örtüş-| sevil-| tanımlan-| uyu-| **yap-** | birbirine karış-| cevap ver-| dikkat et-| ihmal et-| vakti ol-| yeğ tut- | (Toplam 20 fiil) (Özkan, 2011, s.191).

→*kullan-, geri dön-, sür-, söylen-, yap-, çalış-, incele-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Yazı sistemleri ve yazı öğeleri kullanılarak geliştirilir ve **genellikle** dekoratif amaçla **kullanılır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.32).

“Bunun sonucunda, **genellikle** takıma **geri dönüyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 22).

“Tornadolar **genellikle** bir saatten az **sürer**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 126).

“**Genellikle** hızlı konuşurken ellerimi **kullanırım**”(Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.151).

“**Genellikle** hiperaktif olduğum **söylenir**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.151).

“Köy odaları **genellikle** iki katlı **yapılırdı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.173).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Öğrenciler **genellikle** burada ders **çalışıyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Bir yemek yapmadan önce **genellikle** yemek tarifi kitapları **inceleniyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.37).

geri

◆ Geriye doğru.

çek- | at- | it- | bak-| çık-| fırla-| fırlat-| sıçra-| tep- (silah). | kayıp düş- | gel- | **getir-** | uzat- | götür- | kaç- | **iste-** | çağır-| (Toplam 17 fiil) (Özkan, 2011, s.192).

→ *dön-*, *çevir-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Çünkü o artık bitti ve biz geçmişi **geri getiremeyiz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Bu gibi durumlarda alışveriş sitesini şikayet edebilir, ürünü iade edip paranızı **geri isteyebilirsiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.100).

“Burası çıkmaz sokak **geri dönelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.65).

“Mahkeme bunu gerekçe göstererek John’un talebini **geri çevirdi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.82).

gitgide

◆ Zaman ilerledikçe, giderek, gittikçe, ileride.

art- | büyü- | azal- | uzaklaş- | seyrekleş- | genişle- | yaklaş- | yüksel- | ağırlaş- | artır- | belirginleş- | boşal- | çoğal- | daral- | daralt- | endişelen- | eri- | güçlen- | karar- | küçül- | silin- | ufal- | uza- | açıl-| ağırlaştır-| allan-| anla-| aralan-| arttır-| az-| azıt-| bastır-| benimse-| bozul-| bunal-| civıt-| çürü- | dikleş-| dol-| dön-| düzel-| düzgünleş-| edilginleş-| esmerleş-| fanatikleş-| fenalaş-| geril-| gevşe-| hafifle-| hızlan-| (Toplam 92 fiil) (Özkan, 2011, s.194).

→ *zenginleş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Ülkemiz **gitgide zenginleşiyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.9).

göz göze

◆ Bakışları karşılaşılarak.

bakış- | kal- | bak- | dur- | konuş- | koş- | otur- | **göz göze gelmek** | göz göze bakışmak | (Toplam 9 fiil) (Özkan, 2011, s.198).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kantinde otururken Leyla ile **göz göze geldik**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

güzel

◆ Hoşa giden, beğenilen.

| anlat- | kok- | konuş- | söyle- | çal- (enstrüman) | oyna- | **yap-** | yaz- | giyin- | de- | oku- | anla- | geç- (zaman vb.) | bil- | eyle- | git- | gül- | becer- | sev- | anlatıl- | bak- | başla- | doğ- | dur- | göster- | hatırla- | hazırlan- | kullan- | uç- | açıkla- | anlaş- | çiz- | duyul- | düşün- | hazırla- | iç- | işlen- | oynan- | öğren- | parla- | seviş- | topla- | uyu- | yan- | yansıt- | yüz- | ağla- | anır- | anlaşıl- | ara- | (Toplam 139 fiil) (Özkan, 2011, s.206).

→ *çalış-, ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kim insanlar bazı işleri çok **güzel yaparlar**. (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.21).

“Efendim, buzdolabımı yerleştirdik, prize de taktık gayet **güzel çalışıyor**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.84).

“Gebe kadın kelle, muşmula yerse çocuğu çirkin olur, güzele bakarsa **güzel olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.63).

“İkisi de birbirinden **güzel oldu**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

güzelce

◆ İyiye, adamakıllı.

ye- | uyu- | yerleştir- | yıkan- | gel- | pişir- | yıka- | aç- | açıkla- | aydınlat- | bak- | bastır- | boşal- | çakış- | çöz- (sicim) | dal- | daya- | de- | diz- | doldur- | donat- | döv- | düşün- | düzelt- | ez- | giyin- | göster- | gül- | hazırlan- | iç- | kaç- | katla- | kaynat- | koy- | öl- |öp- | parlat- | pudralan- | sabunla- | sar- | sergile- | sez- | sıva- (sıva) | sıyr- (tabak) | soy- | soyul- | tamamla- (-e) | tuzlan- | yat- | yaz- | (Toplam 64 fiil) (Özkan, 2011, s.207).

→ *paketle-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kırılacak eşyaları **güzelce paketledik**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.67).

güle güle

◆ Gülerek.

| öl- | bayıl- | çık- (dışarıya)| katıl-| oku-| öpüş-| yaşa-. | çekilip git- | bir hal ol-| gözünden yaş boşan-| kurban ol-| (Toplam 11 fiil) (Özkan, 2011, s.200).

→ *kullan-, otur-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Dolabınız hayırlı olsun, **güle güle kullanın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.84).

“Hem **güle güle oturun** hem de hoş geldiniz” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“**Güle güle oturunuz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.166).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

hafifçe

◆ Hafif olarak, hafif bir biçimde, belli belirsiz.

gülümse- | kızır- (yüzü| benzi vb.) | eğil- | dokun- (omza| kola vb.) | okşa- | gül- | aralan- (bir şey) | sallan- | gülüş- | it- | öksür- | tut- (el| omuz vb.) | titre- (el vb.) | ürper- | dön- | irkil- | kaldır- | doğrul- | inle- | kalk- | mırıldan- | vur- (bir şeye) | vur- (kapı) | dişle- | kaydır- | öp- | sarar- | arala- (bir şeyi) | başı dön- | dayan- | dokundur- | güldür- | hırçınlaş- | ıslan- | kay- | kımılda- | kıpırdan- | mahmuzla- | pembeleştir- | salla- | sark- | sars- | uzaklaş- | yaşlan- | yüksel- (ses| yol vb.) | açıl-| aksa-| aksır-| alın- {gücenmek}| aydınlat-| aydınlatıl-| (Toplam 249 fiil) (Özkan, 2011, s.209).

→ *bas-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sol ayağınızı yavaşça debriyajdan çekerken sağ ayağınızı frenlerden kaldırın ve **hafifçe gaz pedalına basın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.47).

hâlâ

◆Şimdiye kadar, o ana kadar.

[bil- | bit- | dur- | yaşa- | anla- | bağır- | sür- {devam etmek}| bak- | duy- {hissetmek} | **gel-** | görün- | gül- | hatırla- | **inan-** | konuş- | titre- | yan- | ağla- | anlat- | de- | diren- | duy- {işitmek} | düzel- | geç- | oyna- | **sev-** | söylen- | unut- | **uyu-** | devam et-]| vazgeç- | ak-| akıllan-| alkışla-| anımsa-| ayıl-| başla-| **bekle-** | besle-| bitir-| **bul-** | çabala-| çalın- (müzik)| çalış-| çek- (çile)| çekin-| çöz-| dayan-| dikil-| dokun-| (Toplam 111 fiil) (Özkan, 2011, s.212).

→ *söyle-, düşün-, tartışıl-, giyin-, hazırlan-, temizlen-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Görkem **hâlâ gelmedi.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 15)

“Arkadaşlar nereye gidiyoruz, **hâlâ söylemediniz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.95).

“Fakülteyi bitireli altı ay oldu **hâlâ iş bulamadım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“Ben henüz karar vermedim, **hâlâ düşünüyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“Ancak bu beslenme şekli bilimsel bir yöntem olarak kabul edilmediği için **hâlâ tartışılıyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“Birazdan arkadaşın geleceği halde sen **hâlâ uyuyorsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.121).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Daha geçenki yalanları unutmamışken **hâlâ** bana yalan **söylüyorsun**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.20).

“Her şeye rağmen seni **hâlâ seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.81).

“Bütün bildiklerimi anlatmama rağmen **hâlâ** bana **inanmıyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.82).

“Kendisi bir saat önce “Şimdi evden çıkıyorum” dedi ama **hâlâ bekliyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Herkes kararını verdi, biz ise **hâlâ bekliyoruz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.106).

“Bir saattir seni bekliyoruz, **hâlâ giyinmedin mi?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

“**Hâlâ giyinmedin mi?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Akşam yemeği neden **hâlâ hazırlanmadı?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Geçen gün kuru temizlemeye verdiğin elbise **hâlâ temizlenmedi mi?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Yani insanlar o dönemde **hâlâ** avcılık ve toplayıcılık ile **yaşıyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.100).

“Arabanı **hâlâ kullanıyor musun?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.103).

“Ona saatlerce dil döktüm ne yazık ki **hâlâ** beni **affetmedi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Eczaneden aldığım grip ilaçlarını kullanıyorum ne var ki **hâlâ iyileşemedim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

hâlen

◆ Şimdi, şu anda, bugünkü günde.

çalış- | sür- {devam etmek} | yap- | ...de bulun- | ...de otur- | ...i yürüt- {devam ettirmek} | bil- | bit- | boğuş- | mücadele etmek | geç- | kal- | satıl- | sev- | sürdür- {devam ettirmek} | sürdürül- | tanı- | yaşa-. | devam et- | ...de görev yap- | geçerliliğini koru- | için için yan- | sesini duyur- {etkisini belli etmek} | soykırımdan geçir-. | bağırp dur- | bakıp dur- (Toplam 26 fiil) (Özkan, 2011, s.213).

→ *bulun-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Fakat günümüzde **hâlen** dinlenen unutulmaz Türk pop müziği şarkıları **da bulunmaktadır**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.66).

hâlsiz

◆ Bitkin, dermansız, takatsiz biçimde.

otur- | uyan-| yat-. | yere çök- | (kendini) yatağa at- | (Toplam 5 fiil) (Özkan, 2011, s.213).

→ *hisset-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kendimi çok **hâlsiz hissediyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.91)

hayranlıkla

◆ Çok beğenerek, hayran kalarak.

| bak- | dinle- | oku- | karşıla- | izle- | an- | okşa- | alkışla- | de- | elle- | gez- | hatırla- | incele- | kavra- | sev- | süz- {bakmak}. | seyret- | söz et- | takip et- | gözünü dik- | idare et- | seyreyle- | (Toplam 22 fiil) (Özkan, 2011, s.217).

→ *incele-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Tabloları **hayranlıkla inceliyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.96).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

hemen

◆ Çabucak, aşağı yukarı, yalnız, sadece.

gel- | **git-** | **koş-** (-e) | fırla- | **başla-** | **kalk-** | çık- (-i) -e) | dön- (-i) -e) | **söyle-** | anla- | hatırla- | **al-** | bul- | **gönder-** | öl- | sus- | gör- | kaç- | sor- | yolla- | anlaşıl- | anlat- | atla- | bırak- | bildir- | geç- | **in-** | **iste-** | kap- | öldür- | tanı- | uyu- | yaz- | açıl- | **ara-** | at- | atıl- | ayrıl- | belirt- | bit- | bozul- {alınmak} | **çağır-** | çök- | de- | doğrul- | düşün- | **götür-** | it- | kapat- | katıl- | (Toplam 264 fiil) (Özkan, 2011, s.218).

→ *yayıl-, barış-, imzala-, ye-, soyun-, yap-, sön-, bitiriver-, kurtul-, öde-, büyü-, ara-, ver-, gir-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Dedikodu, yalan habe gibidir. İnsanların arasında **hemen yayılır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 15)

“**Hemen** birbirinizden özür dileyip **barışın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 30)

“Anladım, **hemen imzalıyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.84)

“Olay üzerine arkadaşları **hemen** ambulans **çağırıldılar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.84)

“**Hemen** bir şeyler **yemelisiniz**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.89).

“Çocuk havuza atlamak için **hemen soyundu**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.94).

“**Hemen kalkıyorum**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.111).

“Acıktığım zaman **hemen** mutfığa **koşarım**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.145).

“Ödevini **hemen yapmalısın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.105).

“İçlerinde kötülük olmadığı için öfkeleri **hemen söner**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.108).

“Polis, şoföre taşıt aracından iner inmez **hemen** karşıya geçmesi gerektiğini **söyledi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.117).

“Yemekleri **hemen bitiriverdi**”(Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.167).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Peki, **hemen gidelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.9).

“Sevda hanım işe **hemen başlayacak**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.42).

“**Hemen** bazı alışkanlıklarınızdan **kurtulmalısınız.**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“**Hemen** uzman bir doktora **gitmelisiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.58).

“**Hemen** doktora **gitmelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Üniversiteden sonra **hemen** yüksek lisans eğitimine **başlamalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Keşke borçlarımı **hemen ödesem** ve yeni bir bilgisayar alsam” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Keşke **hemen büyüse**m” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.93).

“Kargo görevlisi kahve makinesini teslim eder etmez büyük bir heyecan ile kutuyu açtım ve **hemen** kahve yapmak **istedim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Telefonundaki cevapsız çağrıları görünce çok endişelendi ve **hemen** annesini **aradı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.101).

“Uçaktan iner inmez **hemen** aileme **haber verdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Okul biter bitmez **hemen** memleketime **gideceğim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Ödevimi bitirir bitirmez **hemen** öğretmenime **gönderdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.101).

“Vakit kaybetmemek için **hemen** taksiden **indim** ve başka bir taksi çağırdım” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.102).

“Beni **hemen** evime **götür**, demiş” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.106).

“Keşke param olsa, o zaman **hemen alırım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Sokaktaki çocuk koşarken yere düşünce **hemen** ağlamaya **başladı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Üşüdüysen **hemen içeri gir**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.112).

“Üzüleceğin sözler duymak istemiyorsan **hemen git** buradan!” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.62).

“Birbirine aşık olan iki genç **hemen evlenirler**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.70).

“Kır Ağa Huriye’yle **hemen evlenmek ister**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.70).

henüz

◆ Daha, hâlâ.

bit- | başla- | bitir- | dön- | **gel-** | açıkla-| çık-| geç-| kestir- | dışarıya adımını at-| hareket et-| hüküm ver-| (sular) karar-| tıraş ol-| yelkenler çekil- bil- | bulun- | gel- | gör- | görün- | tanı- | uyan- | alçal-| alış-| anla-| ayıl-| ayrıl-| benimse-| boşan-| dön-| dur-| düşün- | evlen-| gir-| haşla-| horla-| ısıt- (güneş)| **kalk-**| kavur- (güneş)| kavuş-| kuru-| kurut- (güneş)| **öğren-**| sapta-| seç-| taşın-| ütüle-| yapı-| yat-| yerleş-| (Toplam 73 fiil) (Özkan, 2011, s.220).

→ *al-, bat-, idam et-, uyu-, git-, karar ver-, bastır-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Bu yüzden de **henüz** bir ev **alamadılar**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.78).

“Güneş **henüz batmamıştı**.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.45).

“Meroz’un arkadaşı **henüz idam edilmemişti**.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.45).

“Leyla **henüz uyumamıştı**.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.45).

“Baban **henüz** pazara **gitmemiş**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“**Henüz TÖMER**’de Türkçe **öğreniyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.73).

“Ben **henüz karar vermedim**, hâlâ düşünüyorum” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“On beş gün sonra evleneceğiz ama **henüz** davetiyeleri **bastırmadık**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.122).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Sıranız **henüz gelmedi**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.54).

“Uçak **henüz kalkmadı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Fakat Göbeklitepe’de **henüz** yeterli çalışma **yapılmadı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.100).

hep

◆ Sürekli olarak, her zaman.

git- | evlen- | çık-| dolaş-| gezdir-| hesapla-| in-| kırıl-| kırıl- {öldürülmek}| ölçtür-| söyle- yatır- (para). | ayağa kalk-| birbirine benze-| çiçek aç-| çoluk çocuğa karış-| sokağa

dökül- | geriye dön- | elden git- | kaynadı gitti {yok olmak} | **düşün-** | yap- | **bekle-** | **söyle-** | iste- | **kal-** | de- | gül- | bak- | dur- | oku- | ara- | git- | konuş- | bil- | gel- | sev- | sus- | anlat- | dinle- | gör- | sor- | anımsa- | duy- | gülümse- | hatırlat- | iç- | kok- | kolla- | konuşul- | koş-(Toplam 250 fiil) (Özkan, 2011, s.220).

→ *danış-*, *güldür-*, *otur-*, *ağla-*, *yan-*, *merak et-*, *kulak ardı et-*, *an-*, *var ol-*, *genç kal-*, *yaşa-*, *ye-*, *ilgilen-*, *davran*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kardeşim anneme hiçbir zaman danışmazken ben **hep danışırım.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 13)

“ Bizi **hep güldürür.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.21)

“Teneffüste kimse sınıfta durmazken Ayşe **hep** sırasında **oturur.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.25)

“**Hep** sen mi **ağladın hep** sen mi **yandın?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.29)

“**Hep** kendini **düşünüyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.80)

“Rüya çağlar boyunca insanlar tarafından hep **merak edilmiş.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.110).

“Ben senin yaşındayken.. diye başlayan cümleleri **hep kulak ardı ederim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.53).

“Kendi hayatlarını bir kenara bırakıp içinde yaşadığı topluma hatta bütün nsnalara faydalı olan büyük sanatçıları üzerinden yüzyıllar geçse de **hep** minnetle **anarız**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

“Bu geleneğimiz, Türk konukseverliği olarak **hep var olacaktır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.173).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ben **hep genç kalacağım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Ben hastayken **hep** başımda **bekledi**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.18).

“Son zamanlarda hayatımda **hep** olumsuz olaylar **yaşıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.63).

“Keşke **hep yesem** ama şişmanlamasam” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.92).

“**Hep** çocuk **kalsam**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.92).

“O, **hep** yalan **söylüyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Annesi ölünceye kadar evlenmedi, **hep** onunla **ilgilendi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.39).

“Bugüne kadar **hep** arkadaşça **davrandılar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.68).

hızla

◆ Çabucak, hızlı bir biçimde.

geç- (-e| -den) | çık- (-i| -e) | yürü- | uzaklaş- | dön- (-i| -e) | çek- (-i| -e| den) | in- (-i| -e| -den) | büyü- | ilerle- | değiş- | gir- (-i| -e) | git- | gel- | geliş- | aç- | art- | yaklaş- | yüksel- | çarp- | çevir- | açıl- | **ak-** | çoğal- | dal- | kay- | vur- | atıl- (ileri| öne) | doğrul- | dolaş- | it- | kalk- | **yayıl-** | çekil- | devin- | kaldır- | koş- | salla- | ayrıl- | azal- | çalış- | getir- | giyin- | güçlen- | kaç- | kapa- | küçül- | öğüt- | solu- | sür- | sürükle- | (Toplam 151 fiil) (Özkan, 2011, s.225).

→ *yaygınlaş-, devam et-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Günümüzde spor salonlarında ve sahalarda bu dansın kullanımını **hızla yaygınlaştırıyor**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.130).

“Zaman su gibi **hızla akıyor**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.133).

“Akşam olmadan yetişmek için **hızla** yoluna **devam etti.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.43).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Parazitler aile içinde **hızla yayılmaktadır**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.53).

hızlı

◆ Çabuk seri ve şiddetli bir biçimde.

|çarp-| çek-| çık-| es-. | nabzı at- | yere kon- | çık- (ses tonu)| haykır-| konuş- değiş-| sar-| yürü- | git- | çalış- | ak- | sür- | başla- | kullan- | ak- (zaman)| çarp-| dön-| düşün-| geç-| geçil-| gel-| geliş-| iç-| kaç-| koş-| oku-| uç-| yüz- | hareket et- | geçiş yap-| rüşvet al-| silah çek-| (Toplam 36 fiil) (Özkan, 2011, s.226).

→ *oku-, anla-, konuş-, sür-, ver-, zayıfla-, geliştir-, büyü-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“ Yani kim bu yöntemleri kullanırsa **hızlı okuyabilir.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.65)

“Herkes hızlı okuyup **hızlı anlayabilir mi?** (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.65).

“**Hızlı** ve dikkatli **oku**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.99).

“Ben **hızlı konuşuyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.145).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Şehir içinde bu kadar **hızlı sürmemelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Keşke evlenmeye bu kadar **hızlı karar vermeselerdi**”(Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.98).

“Can daha çok spor yapsaydı daha **hızlı zayıflardı**”(Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“Bilgisayar teknolojisi ve ona bağlı pek çok icat **hızlı geliştirildi**”(Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.30).

“Bitkiler piramitlerin içinde daha **hızlı büyüyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.99).

“Bitkiler piramitlerin içinde daha **hızlı büyüyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.99).

hiç

◆ Olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren bir söz.

| gör- | unut- | **sev-** | düşün- | bil- | bak- | gel- | benze- | iste- | **konuş-** | **ol-** | kork- | git- | san- | beğen- | **duy-** | sor- | kımıl- | anla- | **çalış-** | oku- | um- | | ağla- | ayır- | ayrıl- | bekle- | bit- | boz- | **çık-** | evlen- | karış- | üzül- | yakış- | **aldır-** | dur- | güven- | **hoşlan-** | ilgilen- | **kal-** | kıpırda- | şaş- | görül- | **tanı-** | uğra- | uyu- | **aç-** | anlat- | **ara-** | **büyü-** | dinle- | (Toplam 336 fiil) (Özkan, 2011, s.227).

→ *karşılaş-, görüş-, değiş-, kız-, örnek ol-, yaşa-, kilo ver-, becer-, hatırla-, hayal et-, kullan-, övün-, ye-, kullan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Moralim bozukken **hiç konuşmam.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.11)

“Metin hoca ile daha önce **hiç karşılaşmadık.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.33)

“Bana yine kızacaksan **hiç konuşmayalım.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.60)

“Bilmiyorum, **hiç görüşmedik.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.89)

“**Hiç** telefon **açmadı mı?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.89)

“Turgut Bey, Şeyma Hanım’ı **hiç aramaz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.98).

“Maşallah, sen **hiç değişmemişsin**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.10).

“Bilseydim bu konuyu **hiç açmazdım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“Mehmet, kendisine çilli diyoruz diye **hiç kızmadı bize**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“Kız kardeşine de **hiç iyi örnek olmuyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“Gençliğimi **hiç yaşayamadım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“Bir yaşlının hazinesini gömdüğü yeri unuttuğunu **hiç duymadım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.74).

“Bundan **hiç kuşkunuz olmasın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

“Diyet yapmana rağmen **hiç kilo veremedin**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 139).

“Ne yazık ki o buna **hiç aldırılmazdı**”(Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

“Ben **hiç beceremem** fal bakmayı” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.166).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Seni **hiç hatırlamıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.14).

“Gençken 65. doğum günümü **hiç hayal etmemiştim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Daha önce **hiç** yanlış bir kelime **kullandınız mı?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.21).

“Arkadaşımın olmamasından **hiç hoşlanmıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Onun bakışlarından **hiç hoşlanmıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.39).

“İşimi **hiç sevmiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.67).

“Biz bu yağmurlu havada **hiç** dışarı **çıkamalıyız**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“Keşke **hiç büyümesem**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Keşke onu **hiç tanımasaydım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Bu soğuk havaları **hiç sevmiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.106).

“Sınavlardan kalıdm çünkü **hiç çalışmadım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.127).

“Ama ben onları **hiç tanımıyorum**”(Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.9).

“Bütün projeyi Selin yaptı ama çok mütevazı bir kız **hiç övünmüyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

“Yalan söylersen çevrende **hiç** arkadaşın **kalmaz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“ İnsan bu kadar çikolata **yer mi hiç?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Bu araba eşiniz tarafından **hiç kullanılmamış mı?**” “ İnsan bu kadar çikolata **yer mi hiç?** (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Onlarla bu konu hakkında **hiç konuştunuz mu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.64).

“Geldiğinden beri **hiç konuşmuyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.88).

“Size **hiç yakışıyor mu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.91).

“Bunu sizden **hiç beklemezdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.91).

“Canım tatlı yemek istiyor ne yazık ki evde **hiç tatlı kalmamış**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.119).

“Her ne kadar eğlenceli görünse de bu ortam astronotlar için tehlikelidir çünkü bu durumda kaslar neredeyse **hiç çalışmaz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.124).

“Son zamanlarda sağlığına **hiç dikkat etmiyordu** nitekim tahlil sonuçları kötü çıktı” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.125).

“Çalışsa çok başarılı olabilir ne var ki kendine **hiç güvenmiyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

hoş

◆ Bununla birlikte, beğenilen duyguları okşayan bir biçimde.

| bak- | **gel-** | karşıla- | ol- (bir şey) || (*zaman/ vakit vb.*) geçir- | **bul-** | gör- | tut-|
(Toplam 8 fiil) (Özkan, 2011, s.229).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Buyurun, **hoş geldiniz. Hoş bulduk.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39)

“**Hoş geldiniz** Sofya Hanım.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.72)

“**Hoş bulduk** Müdür bey.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.72)

“Buyurun, **hoş geldiniz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.76)

“Merhaba Cemil Bey, **hoş geldiniz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.81)

“**Hoş geldiniz**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.117).

“Buyurun **hoş geldiniz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 27).

“**Hoş geldiniz!**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“**Hoş geldiniz**, buyurun” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.88).

“**Hoş geldiniz** buyurun” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“**Hoş bulduk**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“Hem güle güle oturun hem de **hoş geldiniz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“**Hoş geldiniz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Hoş bulduk** İzmir” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.17).

“**Hoş geldiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.25).

hoşça

◆ Hoş olarak, iyice, güzelce.

geç- (gün)| geçir- (vakit)| gülümse- | **vakit geçir-** | (Toplam 4 fiil) (Özkan, 2011, s.230).

→ *kal-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ayrıca, köy odalarında özellikle geceleri oyunlar oynanır, **hoşça vakit geçirilirdi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.173).

“**Hoşça kalın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

ileri

◆ Öne doğru, ileri.

uzat- | fırla- | (Toplam 2 fiil) (Özkan, 2011, s.238).

→ *bak-, alın-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Hayatımızdaki her şey bir sebeple biter, geriye değil **ileri bakmalıyız**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96)

“Neyse ki uçağın kalkış saati bir saat **ileri alınmış**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

iyi

◆ İstenilen, beğenilen, yerinde, uygun bir biçimde.

bil- | bak- | **dinle-** | **anla-** | düşün- | tanı- | **yap-** | karşıla- | **hatırla-** | **gör-** | kullan- | davran- | dayan- | oku- | seç- | anımsa- | anlat- | **çalış-** | çık- | de- | döğüş- | **geç-** (gece vb.) | görüş- | iç- | işit- | koru- | **oyna-** | **öğren-** | al- | alış- | **anlaş-** | at- | **ayarla-** | ayıklan- | bağır- | başar- | becer- | betimle- | bilin- | bul- | bunal- | dur- | düzenle- | eğlen- | geçin- | giy- | giyin- | hazırlan- | herifle- | işle- | (Toplam 88 fiil) (Özkan, 2011, s.245).

→ *ifade et-, ol-, hisset-, git-, hazırla-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sınavın eminim **iyi geçmiştir.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.15)

“Mert ve Zeynep birbirleriyle çok **iyi anlaşıyorlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.30).

“Yeteneklerinizi **iyi ifade edin.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.38).

“Akşam yemeği olmasa daha **iyi olur.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.42).

“Turgut Bey ve Şeyma hanım **iyi anlaşıyorlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.98).

“Hobi ile uğraşan kişiler sosyal ortamda kendilerini **iyi ifade ederler**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.119).

“ Kim bilir belki de böylesi onun için daha **iyi olmuştur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“Eğlencenin, dinlenmenin ve çalışmanın ölçüsünü **iyi ayarlayın** .” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.22).

“Gerçekten de dersini **iyi çalışmıştı.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.45).

“Davranışlarımın sonuçlarını kendim görürsem daha **iyi öğrenirim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Kız kardeşine de hiç **iyi örnek olmuyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“Bence çok **iyi yaparsın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 79).

“Bence acele etsen **iyi olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

“Öyleyse **iyi dinle**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

“Dünya nüfusunun %10’unun solak olduğu düşünüldüğünde, bu düzenlemelerin ne kadar önemli olduğu daha **iyi anlaşılacaktır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.159).

“Günler geçtikçe kendini daha **iyi hissediyordu**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Bir zamanlar annemi anlamıyordum ama bugünlerde çok **iyi anlıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Toptancılara verdik, **iyi gitti**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Özlem ve iş arkadaşları çok **iyi anlaşıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.41).

“Sınavdan önce konuları tekrar etmekle **iyi yapmışız**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.44).

“Tekerlemeleri ve kelime oyunlarını severler; dinleyerek daha **iyi öğrenirler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Yaparak, yaşayarak, dokunarak ve hareket ederek daha **iyi öğrenirler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Ritim, melodi ve müzikle daha **iyi öğrenirler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Şarkıların melodilerini çok **iyi hatırlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Bir şeyi başkalarıyla işbirliği yaparak ve başkalarına öğreterek daha **iyi öğrenirler**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Almanya’nın Neumark şehrinde bir ilkolun spor öğretmenine göre öğrenciler ayakta daha **iyi öğreniyorlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.80).

“Gözlük takmam rağmen **iyi göremiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.82).

“Acele etsen **iyi olur**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.126).

“Meltem kendini sıvana çok **iyi hazırlamış**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.14).

“Zehra geçen haftaki sınava çok **iyi hazırlandı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Türkiye’de yaşadıkça Türkleri daha **iyi anlıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.20).

“Umarım takımdaki oyuncular bu maçta çok **iyi oynarlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.21).

“Ailemi ziyaret etmeyince kendimi **iyi hissetmem**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.43).

“5 kilo verdiğinde kendini daha **iyi hissedecekmiş**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.44).

“Bir şeyler yediğinde kendini daha **iyi hissedeceksin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.51).

“Kendimi çok **iyi hissediyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.98).

“İş mülakatım **iyi geçmedi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.126).

“Bu kredim cildime çok **iyi geldi** bunun yanı sıra 5 yaş gençleştim” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.130).

iyice

◆Çok, gereği gibi, neredeyse tamamen.

| anla- | bil- | gör- | hatırla- | sokul- | inan- | karar- (ortalık) | öğren- | yerleş- | aç- | açıl- | bas- | kız- | yaklaş- | acık- | ağar- | anlat- | aydınlan- (ortalık) | bak- | benimse- | duy- | düşün- | ger- | ihtiyarla- | kapa- | karıştır- | seç- | sil- | şaşır- | uyuş- | yaslan- | yayıl- | abartıl- | afalla- | ağla- | ak- | alçal- | alçalt- | anımsa- | ara- | aran- | araştır- | artır- | asıl- | aydınlat- | ayırıl- | azal- | bağla- | bayatla- | belirlen- | (Toplam 195 fiil) (Özkan, 2011, s.245).

→ *zayıfla-*, *yorul-*, *yararlan-*, *temizle-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Mideniz **iyice zayıflamış.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.89).

“Bugün de **iyice yorulduğum** vallahi! (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.65).

“Bu alışkanlıkları edinmedikçe dinlediklerimizden **iyice yararlanamayız**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.79).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kedi mamasını yedikten sonra tüylerini yalayarak **iyice temizlendi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

kendi kendine

◆ Kimseye danışmaksızın kimseyle ilgisi olmadan.

de- | sor- | söylen- | konuş- | gül- | mırılan- | düşün- | gülümse- | söyle- | tekrarla- | uydur- | homurdan- | oyna- | ağla- | oku- | bağır-| çıkış-| esne-| fısılda-| öğren-| kararlaştır- | kız-| kibirlen-| kur- {düşünmek}| öfkelen- | say-| sayıkla-| seslen-| sus-| utan-| yaz-| yık-| yinele-. | and iç- | tekrar et- | cevap ver-| dert icat et-| dert uydur-| dert yan-| din yoluna gir-| göz kırp-| muhakeme yap-| oyun yap-| şarkı söyle-| tebessüm et-| teselli yarat-| vaat et-. | deyip dur-| sorup dur-| söyleyip durdu (Toplam 123 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.258).

→ *öğren-, çalış-, yıkan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Yazı yazmayı **kendi kendine öğrendi.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.92)

“Üstelik resim yapmayı **kendi kendine öğrenmiş.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.95)

“Oğlum odasında **kendi kendine** ders **çalıştı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.102).

“Küçük oğlum artık **kendi kendine yıkanıyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.107).

“ Kızım **kendi kendine** okumayı **öğrendi.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.107).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

kesinlikle

◆ Kesin bir biçimde, kesin olarak, yüzde yüz, her halde, her halükarda, mutlaka, katiyen.

bil- | söyle- | inan- | ol- | iste- | anla- | belirt- | gel- | de- | düşün- | yasaklan- | anlaşıl- | git- | yaş- | yasakla- | anımsa-| bildir- | duy- | gör- | hatırla- | sapt- | saptan- | sez- | söylen- | yap- | ağla-| aldir-| anlaş-| ayır-| bağışla- {affetmek}| beğen-| beklen-| belirlen-|

belirtil-| bilin-| bit-| boşan-| dayan- {tahammül etmek}| değiştir-| destekle-| dön-| dur-| düşünül-| evlen-| gerçekleş-| görül-| görün-| görüntülen-| ilgilendir-| kanıtlan-| (Toplam 102 fiil) (Özkan, 2011, s.262).

→ *at-, al-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ayrıca sebzelerin haşlama ve gişirme suyu **kesinlikle atılmamalıdır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.95).

“Bu kalemi **kesinlikle almalısınız**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.170).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

kısa

◆ Kıısaca, kısaltarak, sürece uzun olmayarak.

sür- | yaz- | ağla-| anlat-| de-| geç-| göster-| konuş-| yanıtla-| yaşa-| (Toplam 10 fiil) (Özkan, 2011, s.265).

→ *ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Söyledikleriniz **kısa** ve açık **olsun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Gebe kadın, cenaze geçerken cenazeye bakmamalı çünkü cenazeye bakarsa doğacak çocuğun ömrü **kısa olur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.63).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

kısaca

◆ Kısa olarak, özetle.

| anlat- | değin- | **özetle-** | söyle- | de- | tanıt- | açıkla- | yaz- | gör- | anımsat-| anımsatıl- | belirt-| bildir-| cevapla-| irdele-| nitele-| sırala-| sor-| söylen-| tanıştırıl-| tartış-| topla-| yanıtla-. | cevap ver- | ele al- | bahset- | **söz et-** | işaret et-| kaydet-| tekrar et-| gül- | öt- | konuş- | bak-| bağır- | gözden geçir- | göz at-| izah et-| (Toplam 38 fiil) (Özkan, 2011, s.266).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bize kendinizden **kısaca söz eder misiniz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Kısaca özetleyin**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.57).

kısmen

◆ Bütün değil, bir bölüm olarak veya bazım bakımdan, bazı yönden.

açıkla-| benze-| dinle-| don-| doyor- {tatmin etmek}| gerçekleş-| gör-| latinleş-| oku- | ol-| rahatlat-| uğraş-| yakıl- | başarılı ol-| birbiriyle çakış-| cevap ver-| hak ver-| kabul et-| muvaffak ol-| tabii görün-| (Toplam 20 fiil) (Özkan, 2011, s.267).

→ *unut-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bir süre sonra gördüğünüz rüyayı ya tamamen ya da **kısmen unutursunuz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.110).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

kolay

◆ Kolayca, sıkıntısız bir biçimde, basit, kısa süre zarfında.

anlaşıl- | atlat- | git- | öl- | yaz- | bul- | bulun- | getir- | gir- | kurtul- | söyle- | çık- | geç- (günler) | okun- | öğren- | unut- | aç- (kilit)| açıkla-| açıklan-| aldatıl-| alış-| anlat-| aşı-| atıl- {girişmek}| ayıkla-| bayıl-| çekil- {tahammül etmek}| çöz-| çözü-| çözümlen-| düşün-| eri-| eski-| geç-| gelin-| geliş-| gör-| görül-| inan-| işle-| katlan-| kavranıl-| kazanıl-| kırıl-| kız-| kopar-| kurtulun-| kurul- (dengeler)| oyala-| öden-| (Toplam 92 fiil) (Özkan, 2011, s.270).

→ *eriş-, çiz-, algıla-, karar ver-, hatırla-, ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Belli bir hedefe ulaşmak için bir araya geldiklerinde birbirlerinden destek alarak hedeflerine daha **kolay** ve çabuk **erişirlerdi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.110).

“Kopyalanacak bir şey olmadan **kolay çizemem**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.152).

“Diyagram ve grafikleri **kolay algılarım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.152).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İsterseniz ben size daireyi gezdireyim böylece daha **kolay karar verebilirsiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.9).

“**Kolay karar verebilir misiniz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.43).

“Daha önce gittikleri yerleri **kolay hatırlarlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“Keşke hayat daha **kolay olsa**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.92).

“Bazı durumları kabul etmek öyle **kolay olmayabilir**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

kolayca

◆ Kolaylıkla, sıkıntı çekmeden.

bul- | anla- | anlaşıl- | söyle- | öğren- | gir- | gör- | görül- | unut- | anlaş- | atlat- | bağışla- | çık- | de- | ağla- | al- | algıla- | **dağıl-** | geçil- | geliştir- | işle- | kandır- | kazan- | önle- | sıyrıl- | tutuş- | unutul- | uy- | var- | yaz- | aktar- | alış- | an- | ayrıl- | bağdaş- | bağdaştır- | baltala- | bastırıl- | başar- | bırak- (birbirini) | bil- | bin- | birleş- | bit- | bölüşül- | bulun- | bürün- | cezalandır- | çevir- | çıkar- (Toplam 206 fiil) (Özkan, 2011, s.270).

→ *arkadaş ol-*, **ulaş-**

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Kolayca buldum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39).

“ Balığın bağlantı dokuları az olduğu için pişirmeyle **kolayca dağılır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.94).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ama **kolayca bulduk**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“Arkadaş canlısı kişiler arkadaşlarına değer verir, başka insanlarla **kolayca arkadaş olur**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.16).

“Sosyal medya sayesinde şirketlere ve ünlü kişilere eskisine göre daha **kolay ulaşıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.36).

kötü

◆ İstenilmeyen, beğenilmeyen, yararsız, uygun olmayan bir biçimde.

davran- | **kok-** | git- (işler| durum) | geç- | et- | yap- | bak- | bit- | aldat- | alış- | alıştır- | anlat- | basıl- (negatif) | belle- | cırmakla- | davranıl- | duy- | eleştir- | gel- (gün günden) | kay- | kırış- | konuş- | kork- | okun- | oyna- | ödet- | öksür- | öksürt- | solu- | uyu- | yık- (devlet) | yıkan- | dans et- | kokusu çık- | taklit et- | tesir et- | etkile- | döv- | içerle- | koy- {etkilemek} | hırsa kapıl- | yokluğunu duy- || kötü olmak | kötü söylemek | kötü davranmak | kötü kokmak | (işler) kötü gitmek | kötü etkilemek | (Toplam 48 fiil) (Özkan, 2011, s.275).

→ *hisset-*, *çık-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Patronu ona **kötü davranıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.41).

“Dolaptaki bozulmuş yiyecekler çok **kötü kokuyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.67).

“Gün geçtikçe kendimi daha **kötü hissediyordum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.120).

“Son zamanlarda sağlığına hiç dikkat etmiyordu nitekim tahlil sonuçları **kötü çıktı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.125).

küçük

◆ Boyutları benzerlerinininkinden daha ufak olan, büyük karşıtı.Değersiz, önemsiz.

→gör-

“Beni **küçük görüyordun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.49).

“Güneş dünyadan **küçük görünmektedir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.135).

memnuniyetle

◆ Kıvanç duyarak, kıvançla.

hatırla- | gör-| karşıla-| karşılan- | hisset-| mektup al- | oku- | bak- | gör- | karşılan- | açıkla-| belirt-| de-| git-| gülümse- | izle-| katlan-| söyle-| ver-. | kabul et- | cevap yaz-| külfet taşı-| müsaade göster-| vazife ver-| yardımcı ol-| dava al-| izin ver-| (Toplam 27 fiil) (Özkan, 2011, s.284).

→ cevapla-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Metin hoca onların sorularını **memnuniyetle cevapladı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.37).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

mutlaka

◆ Kesinlikle.

|ol- | gel- | bul- | uğra- | gör- | bulun- (bir yerde| durumda) | **yap-** | bil- | öl- | **git-** | **iste-** | ara- | bekle- | yen- | **al-** | söyle- | yaz- | gerek- | oku- | bildir- | değiş- | hatırla- | tanı- | bit- | çalış- | çık- | dene- | konuş- | öde- | öldür- | uyandır- | anla- | anlaş- | ayrıl- | **bak-** | dinle- | duy- | geç- | görüş- | gül- | iyileş- | kazan- | kurtar- | okun- | öğren- | rastla- | ulaş- | unut- | uyan- | var- | (Toplam 269 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.287).

→ ye-, **haber ver-**, yardımcı ol-, **anımsa-**, bırak-, **izle-**, muayene ol-, pişman ol-, bilgi al-, giyin-, kapat-, gez-,

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Afyon’a gitmişken **mutlaka** Afyon kaymağı **yemelisin.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.25)

“Konuyla ilgili **mutlaka haber ver**, unutma!” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.36)

“Onlara buraya girebilmeleri için **mutlaka** birileri **yardımcı olmuştur**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.96).

“Hayatınıza renk katmak için Hindistan’daki bu coşkulu festivale bir mart ayında **mutlaka gidin** ve sadece eğlenenin tadını çıkarın.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.135).

“Mantar, soya fasulyesi, mercimek **mutlaka yemeli**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.84).

“Bunlara **mutlaka dokunmak istersiniz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.133).

“Hastadan haber alınması durumunda **mutlaka çağırın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Şık ofislerindeki büyük masalarının başındaki ya da fabrikalarının önündeki iş adamlarını ve iş kadınlarını **mutlaka anımsayacaksınız**” (Yeni İstanbul Yayınları , B1 2022, s.34).

“Sağlıklı olmak için sigara ve alkolü **mutlaka bırakmalısınız**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.49).

“Bu film çok güzel **mutlaka izlemelisiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.50).

“**Mutlaka** doktora gidip **muayene olmalısın**.” (Yeni İstanbul Yayınları , 2022, s.56).

“Hepimiz hayatımızda, **mutlaka** bazı insanları tanıyıp **pişman olmuşuzdur**” (Yeni İstanbul Yayınları , 2022, s.96).

“Gideceğiniz yerin hava durumu hakkında **mutlaka bilgi alın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

“Yanınıza **mutlaka** siyah bir pantolon, etek ya da elbise **alın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

“Hava çok soğuk **mutlaka** kalın **giyinin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

“Uyuyacağım zaman televizyonu **mutlaka kapatarım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.42).

“Derse gireceğim zaman **mutlaka hazırlık yaparım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.45).

“Hollanda’ya gidince **mutlaka** lale bahçelerini **gezeceğim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.45).

“Satın almadan önce yiyeceklerin son kullanma tarihine **mutlaka bakmalısınız**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.62).

nadiren

◆ Seyrek.

gülümse- | kızar- (yüzü| benzi vb.) | eğil- | dokun- (omza| kola vb.) | okşa- | gül- | aralan- (bir şey) | sallan- | gülüş- | it- | öksür- | tut- (el omuz vb.) | titre- (el vb.) | ürper- | dön- | irkil- | kaldır- | doğrul- | inle- | kalk- | mırıldan- | vur- (bir şeye) | vur- (kapı) | dişle- | kaydır- |öp- | sarar- | arala- (bir şeyi) | başı dön- | dayan- | dokundur- | güldür- | hırçınlaş- | ıslan- | kay- | kımıldı- | kıpırdan- | mahmuzla- | pembeleştir- | salla- | sark- | sars- | uzaklaş- | yaslan- | yüksel- (ses| yol vb.) | açıl-| aksa-| aksır-| alın- {gücenmek}| aydınlat-| aydınlatıl-| (Toplam 286 fiil) (Özkan, 2011, s.292).

→ *konuş-, karşısına çık-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Pelin annesiyle **nadiren konuşuyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.48).

“Petrolde elde edilen ürünler günlük hayatta **nadiren karşımıza çıkar**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.126).

nasıl

◆ Bir işin ne biçimde, hangi yolla olduğunu belirtmek için kullanılan söz.

| **ol-** (bir şey) | **yap-** | anlat- | **bul-** | **gel-** | iste- | **söyle-** | bil- | unut- | **yaşa-** | **çık-** / de- / geç- / anla- | **git-** / gör- | **al-** / dayan- / kurtul- / et- / katlan- / ver- / geçin- / karşıla- / tanı- / bırak- / **çalış-** / düşün- / sev- / açıl- / bak- / ara- / bağır- / başar- / bilin- / **davran-** / deşiş- / deşıştır- / dön- / duy- / geçil- / inan- / **öğren-** / öldür- / **sat-** / söylen- / titre- / unutul- / üzül- / yüklen- / aç- / (Toplam 334 fiil) (Özkan, 2011, s.293).

→ *hisset-, kur-, tanış-, oku-, kaç-, tarif et-, ayrıl-, tamamlan-, gül-, başarılı ol-, zengin ol-, getir-, çal-, yap-, koru-, geçir-, ezberle-, beslen-, etkile-, kullan-, görüş-, ağırla-, seyahat et-, ulaş-, harca-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bir topluluk önünde konuşurken kendinizi **nasıl hissedersiniz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.17)

“Acaba bilgisayar yokken insanlar **nasıl iletişim kuruyordu?** (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.18)

“Peki geçmişte insanlar elektrik veya teknolojik aletler yokken **nasıl yaşıyorlardı?** (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.18)

“Sizce internet yokken insanlar **nasıl yaşıyorlardı?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.22)

“Eşin ve sen birbirinizle **nasıl tanıştınız?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.30)

“Türkiye hızlı okuma şampiyonları çalışmaya başlamadan önce **nasıl okuyorlardı?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.65).

“**Nasıl dikkatimizden kaçıyor** bu kadar önemli şeyler!” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.96).

“Görme engelli birine bir adresi **nasıl tarif edebiliriz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.104).

“Ürün **nasıl geldi?** (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.81).

“Haka dansı **nasıl ortaya çıkmıştır?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.81).

“Polat ile Ertan **nasıl ayrılıyorlar?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“Mektup **nasıl tamamlanıyor?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.69).

“Sevdiğim ağlarken ben **nasıl gülerim?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.99).

“Sizin bir lokantanız olsaydı ve ünlü bir sanatçı lokantanıza gelseydi ona **nasıl davranırdınız?** (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.115).

“Ben **nasıl öğreniyorum?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.143).

“Sen **nasıl öğreniyorsun?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.143).

“O **nasıl öğreniyor?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.143).

“Kısacası insanlar **nasıl öğreniyor?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.143).

“**Nasıl ders çalışmalıyız?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.150).

“Hayatta **nasıl başarılı olunur?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.150).

“**Nasıl zengin olunur?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.150).

“Ders çalışmayı **nasıl zevkli hale getirebilirim?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.150)

“Kahvelerinizi **nasıl alırsınız?**”(Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

“Örneğin bir kalemi **nasıl satarsınız?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.170).

“Gecenin bu saatinde ben şimdi orayı **nasıl bulayım?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Nasıl** güzel gitar **çalabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11).

“**Nasıl** doktor **olabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11).

“**Nasıl** kültürlü **olabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11).

“**Nasıl** yabancı bir ülkeye **gidebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11)..

- “**Nasıl yemek yapabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11)
- “**Nasıl Taksim’e gidebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11).
- “**Nasıl sağlığınıza koruyabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11) ..
- “Boş zamanlarımızı **nasıl geçirebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11)
- “**Nasıl yabancı bir dil öğrenebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11)..
- “Yeni kelimeleri **nasıl ezberleyebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.11).
- “Kendini **nasıl hissediyorsun Nadia?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13).
- “**Nasıl gideceksin?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13).
- “Peki, sen bu işlemleri **nasıl yapacaksın?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13).
- “Sağlıklı olmak için **nasıl beslenmeliyiz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.52).
- “Öğünlerimiz **nasıl olmalı?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.52).
- “Peki bulaşıcı hastalıklardan kendimizi **nasıl korumalıyız?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.53).
- “Takıntılı olmak kişinin hayatını **nasıl etkiler?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.60).
- “**Nasıl benimle alışverişe gideceksin?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.61).
- “Hasan ilaçları **nasıl kullanacak?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.64).
- “**Nasıl besleniyorsun?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.65).
- “Farklı zeka türlerine sahip insanların eğitimi **nasıl olmalıdır?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.79).
- “Farklı branşlardaki öğretmenlerin özellikleri **nasıl olmalıdır?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.79).
- “Ailen ile **nasıl görüşüyorsun?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.85).
- “Okula **nasıl geliyorsun?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.85).
- “**Nasıl iyi bir iş bulabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.85).
- “Peki şöyle bir şey yapsak **nasıl olur?**”(Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.95).
- “Sizin ülkenizde insanlar **nasıl ağırlandırıyor?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.126).
- “Sana **nasıl söyleyeceğim?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.126).
- “Bir ülkeye en ekonomik şekilde **nasıl seyahat edebilirsiniz?**” (İstanbul B2, 2022, s.9)
- “Ayder yaylasına **nasıl gidebiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.11).
- “Peki bunu **nasıl yapabiliriz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).
- “Oraya **nasıl ulaşacaksınız?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.16).

“Bir milyon Türk lirası **nasıl harcanabilir?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.33).

“Ev okul ve iş yaşamı **nasıl olurdu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.35).

“Aile ve arkadaşlık **nasıl olurdu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.35).

“Haberleşme ve iletişim **nasıl olurdu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.35).

“Ulaşım **nasıl olurdu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Eğitiminiz için telefonunuzu **nasıl kullanıyorsunuz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.41).

“Aziz Sancar dünyadaki sayılı bilim adamlarının arasına **nasıl girdi?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.83).

“Burası nerede ve oraya **nasıl gidilebilir?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.99).

“Burası **nasıl oluşmuş?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.99).

“Elektrik **nasıl elde ediliyor?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.124).

“Astronotlar **nasıl nefes alabiliyor?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.124).

“Paranın icadından önce insanlar **nasıl** ticaret **yapıyordu?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.129).

neden

◆Bir olayı doğuran başka bir olayı sormak için kullanılan söz.

ol- | **gel-** | yap- | öldür- | kork- | **sor-** | **söyle-** | **iste-** | al- | anla- | bak- | beğen- | inan- | sev- | ağla- | bırak- | bil- | **de-** | düşün- | gül- | kaç- | oku- | vur- | ayrıl- | bekle- | çekin- | dağıl- | git- | kaçıl- | kız- | kullan- | otur- | sus- | uğra- | uğraş- | utan- | yaz- | aldan- | apış- | bağır- | bağlan- | birleştir- | boğul- | boz- | çabala- | çalış- | çat- | çekil- | çıkar- | danış- (Toplam 145 fiil) (Özkan, 2011, s.296).

→ *öt-*, *tartış-*, *gönder-*, *yardım et-*, *vazgeç-*, *aç-*, ***ısrar et-***, *sinirlen-*, *düzenle-*, *hazırla-*, ***gerek-***

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Neden** garip garip **ötersin** bülbül?” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.22)

“Sakin olun! **Neden tartışıyorsunuz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.80).

“Tabii, **neden olmasın?** (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.80).

“Aşçıbaşı **neden** lokantadaki yemeklerin en özel yerlerini Picasso'ya **gönderiyor?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.115).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sizce Naida **neden** her şeyi Demet’e **soruyor**?”(Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.14)

“Nadia **neden** dolmuşa binmek **istiyor**? (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Sizce Sohaib Türkiye için **neden** “ikinci vatanım” **diyor**? (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.18).

“Onlar sana yardım etmiyorken sen **neden** onlara **yardım ediyorsun**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.17).

“Bütün malzemeleri almışken **neden** pasta yapmaktan **vazgeçtin**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.20).

“**Neden ısrar ediyorsun**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.60).

“**Neden gelmediniz**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.67).

“**Neden söyledin**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“**Neden açtın**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“**Neden sinirleniyorsun**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.72).

“İnsanlar **neden** festivaller **düzenler**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.121).

“Akşam yemeği **neden** hâlâ **hazırlanmadı**? (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.32).

“Bu icat **neden gerekiyor**?” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.35).

“Naim Süleymanoğlu **neden emekli oldu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.89).

“Geçen hafta diyeti **neden bozdunuz**?” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.98).

“Mademki gelmeyeceksin; **neden haber vermiyorsun**?” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.125).

niçin

◆Hangi amaçla, hangi sebeple, neden, niye.

| **gel-** | **ol-** | **yap-** | sor- | söyle- | sus- | ara- | **bırak-** | **git-** | gül- | kaç- | öldür- | ağla- | bak- | de- | inan- | **konuş-** | kork- | oku- | yaz- | anla- | bayılt- | gönder- | kur- |öp- | ver- | al- | aldır- | yat- | yeril- | beğen- | **bekle-** | boyan- | büyü- | çalış- | çekin- | çatla- | çekil- | çık- | darıl- | dön- | düzelt- | durdur- | eğlen- | geber- | **evlen-** | **getir-** | gir- | gücen- | gülümse- | iç- | (Toplam 95 fiil) (Özkan, 2011, s.299).

→ *iste-, müdahale et-, rüya gör-, kullan-, hazırlan-, sebep ol-,*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Niçin** bizimle çalışmak **istersiniz**?” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39)

“Derya **niçin** çalışmak **istiyor**?” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39)

“Asuman hanım ve eşi **niçin** emlakçıya **gidiyorlar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.78)

“**Niçin müdahale ediyorsun?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.80)

“Peki **niçin rüya görürüz?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.110).

“Avrupa’da insanlar yirmi birinci doğum gününde anahtar figürünü nerede ve **niçin kullanır?**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.143).

“**Niçin** ayakta **konusuyorsunuz?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.10).

“Üniversiteyi **niçin bıraktı?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“Ertan ile Ayşe **niçin evlenmiyorlar?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“Zeynep sunumu **niçin hazırlayamamış?**” .” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.39)

“Meroz, kralı **niçin öldürmek istiyor?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.43).

“Yaşlı insanların yaşadıkları yerlere **niçin** huzurevi denilmiş **olabilir?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.73).

“Ölüm gençlerin de başında olduğuna göre **niçin** yaşlılığı kötölemek için bir **sebeptir?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.74).

“Aksakal bu kadar insanı **niçin** arkana alıp **getirdin?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

“Sizce Picasso lokanta sahibine **niçin** sinirlenmiş **olabilir?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.115).

“Bunları yapmak için **niçin bekliyorsunuz?**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.158).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“**Niçin** kursa **geliyorsun?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.85).

“Holi festivali **niçin yapılmaktadır?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.121).

“Mademki dinlemeyeceksin; **niçin akıl danışyorsun?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.125).

nihayet

◆ Sonunda.

gel- | de- | dayanama- | **bit-** | kavuş- | anla- | bul- | sor- | başla- | dön- | gör- | git- | görün- | konuş- | ol- | öğren- | uyan- | söyle- | tanı- | ulaş- | var- | ayrıl- | bitir- | buluş- | getir- | gülümse- | kop- | öl- | patla- {sinirlenmek} | yerleş- | yetiş- | açıklan-| açıl- (telefon)| al-| alış-| anlaşıl-| asıl-| ateşle-| bağır-| barış-| başa gel-| çatla-| çık-| değiştir-| doğ-| dol-| dur-| duy-| eri- (kar)| fısılda-| geç-| (Toplam 136 fiil) (Özkan, 2011, s.300).

→*bit-*

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sabah olan değin çalıştım ve **nihayet** bütün işlerimi **bitirdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.38).

nce

◆ İlk olarak, başlangıçta.

anla- | davran- | seslen- | şaşır- | rk- | yavaşla- | ağar-| alıklaş-| bak-| bekle-| gel-| giyin-| hznlendir-| inan-| iste-| katlan-| kestir-| kızar-| kokla-| kork-| pembeleş-| sev-| sız-| soğu-| söyle-| temizle-| uğra-| umursa-| uyut-| yaralan-. | aldırış et-| dili tutul-| elini tut-| emret-| fark et-| gözünü korkut-| içi cız et-| imam nikhı yap-| kahvaltı yap-| kendi nefisini düşün-| ses çıkar-| tıraş ol-| tövbe et-| (Toplam 43 fiil) (zkan, 2011, s.310).

→ *git-, araştır-, at-, pişir-, başla-, oku-, ısıt-, karıştır-, göster-, bağrış-, dinle-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Beş on dakika **nce gitmek** yeterlidir.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 38)

“**nce** fiyatları **araştıracadıım**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 50).

“**nce** biberleri **atın** ve **pişirin**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 115).

“Mustafa ğrenimine, Selanik'te **nce** mahalle mektebinde sonra da altı yaşındayken şemsi Efendi ilkokulunda **başladı**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.156).

“Dükkanına düşen kitabı **nce okuyor**, sonra satıyor.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“Kitabı bitirdikten sonra şöyle dedi Keşke daha **nce okusaydım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.33).

“Kızarma yaparken **nce** yağ **ısıtılır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.95).

“Kahve iilmeden **nce** kaşıkla **karıştırılır**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.162).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**nce** bilgisayardan size **göstereyim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.9).

“Dn iki arkadaş **nce bağrıştı** sonra dövüştü” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.10).

“Bavuldaki kırırık kıyafetlerinizi düzeltmek için **nce** banyoya **gidin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.13).

“devlerine yardım ederim ne var ki **nce** benim sözümü **dinleyeceksin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.119).

Önceden

◆ Başlarken, başlangıçta, daha önce, evvelce.

bil- | söyle- | gör- | kestir- {sezme} | düşün- | hazırla- | sez- | ayarla- | bilin- | de- | duy- | gel- | kararlaştır- | kestiril- | ol- | planla- | sapt- | söylen- | tanı- | yaz- | yazıl- | açıkla- | açıklan- | **al-** | anla- | anlat- | ayarlan- | bak- | beklen- | belirle- | çağrıl- | çalın- (def) | çuvalla- | dene- | dinle- | gidil- | gönderil- | gösteril- | hazırlan- | hesapla- | hesaplan- | iç- | imgele- | kapatıl- | karıştırıl- (şeker) | kirala- | kurgula- | müjdele- | oku- | öden- (Toplam 98 fiil) (Özkan, 2011, s.311).

→ *kullan-, kork-, haber ver-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Gelecek cumartesi günü derbi maçına gideceğimiz için biletleri **önceden aldım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.117).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Önceden** işe gitmek için ulaşım aracı **kullanmıyordum**, yürüyordum” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13)

“Ben **önceden** gök gürültüsünden çok **korkardım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Eve geç gideceğim zaman aileme **önceden haber veririm**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.44).

öyle

◆ O yolda, o biçimde, o tarzda.

de- | ol- | san- | yap- | söyle- | dur- | kal- | bak- | düşün- | iste- | yaz- | git- {sürmek} | geç- | otur- | anlaşıl- | bil- | konuş- | yürü- | al- | anla- | bekle- | bul- | çık- {olmak} | göster- | incele- | vur- | yapı- | ağla- | al- {değerlendirmek} | alış- | ateşlen- | ayarla- | bağır- | biçimlen- | çarp- | dal- | davran- | den- | dinle- | doğ- | dön- | duy- | es- | ez- | geçir- | **gel-** | getir- | gez- | görün- | görüş- (Toplam 121 fiil) (Özkan, 2011, s.313).

→ *gel-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ne bileyim belki de bana **öyle geldi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

pek

◆ Gereken, beklenen veya alışılmış olandan çok.

sev- | bil- | beğen- | anla- | hoşlan- | benze- | sevin- | şaş- | hatırla- | inan- | iste- | **düşün-** | gör- | konuş- | kork- | otur- | aldir- | anlaş- | başar- | bul- | buluş- | deşiş- | gel- | güven- | kesil- | kestir- | meraklan- | say- {saygı duymak} | seçil- | sevil- | üstele- | yaraş-

anımsa-| anlaşıl-| ara-| art-| ayır-| ayrıl-| bak-| bayıl- {hoşlanmak}| becer-| beğenil-| bulun-| bunal-| büyü-| büyüt-| çıkar-| dillen-| dokun- {etkilemek}| **duy-** (Toplam 50 fiil) (Özkan, 2011, s.322).

→ *lüzum kal-, ol-, haz et-, müsaade et-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Artık kütüphaneye gitmesine **pek lüzum kalmıyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2017, s. 11).

“Hem böyle ayaküstü **pek olmadı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2017, s. 11).

“Yüksek sesle söylenenleri **pek duymam**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.61).

“Çocuklar, diğer çocuklarla karşılaştırılmaktan **pek hazzetmezler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.62).

“Şartların olumsuzluklarını **pek düşünmez**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 67).

“Bundan dolayı **pek müsaade edilmez**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.163).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

rahat

◆ Kolay biçimde, kolaylıkla.

uyu- | yaşa- | otur- | konuş- | geçir- (gece| gün| ömür vb.) | çalış- | yürü- | davran- | git- | hatırla- | öl- | yat- | yaz- | ye- | ak- | al- | çık-| dinle-| geç-| geçin-| iç-| işit-| kazan-| okun-| san-| sür-| unut-| uzan-| uzat- {yaytırmak}| var- {ulaşmak}. | uyku uyu- | nefes al- | gözlerini kapa- {ölmek}| idare et-| karaya çık-| seyret-| yolculuk geç-. | girip çık-| rahat bırakmak | rahat durmak | rahat etmek | **rahat olmak** | rahat uyumak | rahat yaşamak | rahat oturmak | (Toplam 45 fiil) (Özkan, 2011, s.328).

→ *izle-, anlaş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Tiyatrodarken orta sırada oturmayı tercih ediyorum çünkü oradan daha **rahat izleyebiliyorum**”(Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.40).

“Obsesiflikten uzaksınız, lütfen **rahat olun**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Eğer Çince bilseydik bu turistle daha **rahat anlaşabilirdik**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

rahatça

◆ Rahat bir biçimde.

otur- | söyle- | uzan- | iç- | konuş- | de- | geç- | gör- | uyu- | anlat- | git- | gül- | kullan- | oku- | yaşa- | bak- | söylen- | yerleş- | yürü- | açıkla- | açıl- | ağla- | al- | bağır- | bakıl- | benimse- | bitir- | çalış- | dayan- | değerlendir- | dinle- | dolaş- | dön- | dövül- | düşün- | eğlen- | esne- | gez- | gir- | gönder- | hâlet- | işit- | kuşkulun- | seç- | seçil- | seril- | sırt- | sor- | tanı- | uğraş- | (Toplam 77 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.328).

→ taşın-, duy-, eriş-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Eşyalarınızı toplayın ve **rahatça taşının**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.12).

“Telefonunun sesini **rahatça duyabiliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.40).

“Bununla birlikte teknolojinin gelişmesi ve dünyadaki etkileşimin artmasıyla herkes farklı kültürlerle ait müziklere **rahatça erişebiliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.66).

saatlerce

◆ Uzun süre, uzun uzadıya.

konuş- | otur- | bak- | kal- (-e|-de) | dolaş- | oyna- (oyun| halay| futbol) | seyret- | sür- | yürü- | **bekle-** | ağla- | dur- | oku- | anlat- | düşün- | dinle- | **izle-** | uğraş- | yat- | bakış- | bekletil- | çalış- | dal- | gez- | gezin- | git- | iç- | öpüş- | söyleş- | tartış- | yüz- | anlat- | ara- | avut- (ruhu) | azarla- | bağır- | beklen- | beklet- | bırak- | çiğne- | didin- | dik- | dikil- | dolan- | dolaştır- | dön- (tekerlek) | döv- | duy- | düşünül- | eşin- | gidil- | (Toplam 168 fiil) (Özkan, 2011, s.332).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kim bilir, eski günlerde olduğu gibi belki **saatlerce** kitap **okuruz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“Seyirciler, stadyumun önünde **saatlerce bekledi**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.133).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Aynanın karşısında **saatlerce** kendini **izledi**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.26).

sabah

◆ Güneşin doğduğu andan öğleye kadar geçen zaman, sabahleyin.

|**git-** | gel- | kalk- | konuş- | çık- (-i | -e | -den) | uyan- | bak- | var- | al- | bırak- | giyin- | gör- | götür- | ulaş- | aldır- | ara- | başla- | bul- | bulun- | buluş- | dağıtıl- | de- | gecik- | geciktir- | getir- | görün- | hatırla- | kalkıl- | karşılaş- | kovala- | okun- | öl- | örtül- | söyle- | söylen- | uyandır- | uyu- | uyut- | ye- | yıkan- | yolla-. | banyo yap- | çare bul- | işine koş- | geri al- | kahvaltı edil- | kahvaltı et- | kapı çal- | karşıya geç- | keşfe çık- | (Toplam 59 fiil) (Özkan, 2011, s.333).

→ *görüş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sazını alıp **sabah** erkenden ümitle oraya **gitti.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 28).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Evet, bu **sabah görüşebildim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.83).

sabırsızlıkla

◆Büyük bir merakla.

bekle- | sor- | de- | dolaş- (-de) | bak- | çıkış- {kızmak} | dinle- | ekle- | haykır- | titre- | uzan- | söze gir- | temenni et- | ayağımı yere vur- | intizar et- | sözünü kes- | (Toplam 16 fiil) (Özkan, 2011, s.337).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Asuman hanım, servis görevlisinin gelmesini **sabırsızlıkla bekliyor.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.83).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

sadece

◆Yalnızca.

oku- | sev- | al- | bekle- | dağıl- | değiştir- | dikil- | dile- | dinle- | doğrula- | dua et- | eğlendir- | gülümse- | kork- | özle- | söyle- | sus- | üz- | üzül- | yaşa- | yıkan- | yokla- | fikrini söyle- | iyilik et- | merak et- | not al- | seyret- | (Toplam 27 fiil) (Özkan, 2011, s.337).

→*tadını çıkar-, yap-, tüket-, beslen-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“ Hayatınıza renk katmak için Hindistan'daki bu coşkulu festivale bir mart ayında mutlaka gidin ve **sadece** eğlencenin **tadını çıkarın.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.135).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bu kişiler **sadece** görevlerini **yapar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.29).

“Bu diyetle gün içinde **sadece** birkaç saat gıda **tüketiyor** ve günün geri kalanında **sadece** sıvı tüketiyorsunuz” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.60).

“Onlara göre insanlar ilk önce **sadece** sebzeler, meyveler ve tohumlarla **besleniyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.64).

“Jones **sadece** gerçek suçluya çok **benziyordu**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.77).

“Belçika'nın başkenti Brüksel'de ikamet eden Ömer Yılmaz, bugüne kadar kanunsuz bir olaya hiç karışmamasına rağmen **sadece** isim benzerliği yüzünden **tutuklandı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.77).

sesli

◆ Ses çıkararak.

| düşün- | gül- | söyle- || soluk bırak- {nefes almak} | (Toplam 4 fiil) (Özkan, 2011, s.344).

→ *haberleş-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İnternet sayesinde dünyanın diğer ucundaki yakınlarımızla **sesli** **haberleşebiliyoruz.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 16).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

sessiz

◆ Sessiz ve gürültü çıkarmadan.

kal- | dur- | otur- | bak- | yürü- | ağla- | bakış- | çekil- | dinle- | git- | yaşa- | dönüş- | **ol-** | uzaklaş- | yap- | yat- | anlat-| bırakıl-| çalış-| çalkan-| devin-| dolaş-| dökül-| düş-| geç-| geçil- |gel-| gir-| gül-| incileş-| kalk-| katlan-| kucaklaş-| öl-|öp-|sön-| uyu-| yaşan-| yatıl-| ye-| yüz-. | devam et- | gözlerini kapa- {ölmek} | alkış tut-| ayakta dur-| boyun eğ-| cellâda boyun uzat-| çayını yudumla-| dışarı çık-| fırsat bekle-| (Toplam 61 fiil) (Özkan, 2011, s.345).

→ *ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Kütüphanede çalışırken **sessiz olmalıyız**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 151).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

sessizce

◆ Sessiz bir biçimde sessiz olarak.

otur- | **dinle-** | ağla- | bak- | **gir-** (içeri| odaya vb.) | yürü- | bekle- | çık- (dışarı| yukarı vb.) | git- | dur- | ilerle- | dön- | izle- | kalk- (ayağa| yerinden vb.) | iç- (çay| kahve| içki| sigara vb.) | geç- | uzaklaş- | gül- | de- | ayrıl- | ye- (yemek) | in- (-i| -den) | uzan- | yaklaş- | yaşa- | süzül- (eşikten vb.) | öl- | gel- | çalış- | konuş- | bakış- | dolaş- | gömül- | sınıvış- | tırman- (merdiven vb.) | yat- | ayır- | bırak- | al- (-i) | açıl- (kapı| pencere) | çök- {oturmak} | dağıl- | düş- | düşün- | kal- | katlan- {tahammül etmek} | oku- | seviş- | sokul- | soyun- | sürdür- | takıl- (ardına) | (Toplam 195 fiil) (Özkan, 2011, s.345).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bazıları vardır; gözlerini konuşana diker, **sessizce oturur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 79).

“Gençler, köy odalarında büyüklerden sonraki yerini alır, konuşmaları **sessizce dinler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.173).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bebeği uyandırmamak için **sessizce** odaya **girdim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.78).

sık

◆ Kısa zaman aralıklarıyla, az aralıklarla.

ol- | gel- | karşılaş- | görüş- | görül- | git- | gör- | kullan- | duy- | rastlan- | yokla- | değiş- | geç- | hastalan- | öksür- | **rastla-** | yaşan- | yaz- | acık-| ağla-| bak-| de-| duyul-| görün-| göster-| (Toplam 60 fiil) (Özkan, 2011, s.347).

→ye-

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Az ve **sık yemeliler**” ” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.84).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bu dönemde rahat kıyafetlere ve parlak renklere çok **sık rastlanmaktadır**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.55).

sık sık

◆ Az aralıklarla; arası çok geçmeden, az aralıkla, sık olarak, sıkça.

gel- | gör- | git- | söyle- | düşün- | anlat- | bak- | karşılaş- | sor- | duy- | hatırla- | ara- | de- | **görüş-** | ol- | rastla- | **yap-** | an- | **buluş-** | tartış- | yokla- | başla- | görül- | hastalan- | kullan- | kullanıl- | rastlan- | tekrarla- | telefonlaş- | uğra- | uyan- | yakın- | ağla- | anımsa-

| belirt- | bulun- | çağır- | dal- | değiş- | dinle- | dön- | dur- | düş- | geç- | gir- | iç- | mektuplaş- | oku- | öksür- | solu- | (Toplam 210 fiil) (Özkan, 2011, s.349).

→ *hayal kur-, uyar-, bekle-, ye-, görüş-, yıka-, ritim tut-, alışveriş yap-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Üniversiteden arkadaşlarla eskiden **sık sık buluşurduk.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 18)

“Mehmet’le **sık sık görüşüyoruz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“Telefonunu ver de **sık sık görüşelim.**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.12).

“**Sık sık hayal kurarım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.145).

“Dokunmaya alışmadıkları için **sık sık sakarlık yaparlar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.146).

“Karşılardakini **sık sık dokunarak uyarırlar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.146).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bulaşıklar **sık sık** mutfakta **bekliyor**” (Yeni İstanbul Yayınları , 2022, s.16).

“**Sık sık** meyve **yerim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.48).

“Ailem ve arkadaşarımla **sık sık görüşürüm**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.48).

“**Sık sık ellerinizi yıkamalı** ve günde bir kere duş almalıyız” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.49).

“**Sık sık** elleri ve ayakları ile **ritim tutarlar**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.75).

“**Sık sık** internette **alışveriş yaparım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.100).

“Kreti kartınızın şifresini **sık sık unutuyorsunuz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.81).

“Ailemin beni merak etmemesi için **sık sık ararım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

sıkı

◆ Sıkıca, iyice.

sarıl- | tut- | tutun- | bağla- | **çalış-** | kavra- (yaka) | giyin- | sar- | söyle- | tembihle- | yapış- | at- | bağlan- | bil- | davran- | dik- | doku- | duyur- | düğümlen- | gel- | giydir- | izle- | izlen- | kapat- | kolla- | koru- | korun- | kucakla- | ört- | örül- | sars- | yerleştir-. | ağzını tut- (ağzını/dilini) | emir ver- | gözünü yum- | tembih geç- | kendini tut- | komut ver- | kontrol

edil-| pazarlık et-| talimat ver-| tembih et-| tertibat alın-| zarar et| sıkı sarılmak, sıkı tutmak (tutunmak) | (Toplam 45 fiil) (Özkan, 2011, s.348).

→ *dur-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Sıkı dur**, sana bir şey söyleyeceğim” (Yeni İstanbul Yayınları B1, s.42).

“Gelecek haftaki sınavlarda zorlanmamak için bu hafta çok **sıkı çalışalım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Başarılı olmak için hedefler koymalı ve **sıkı çalışmalısın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

sonra

◆ Daha ileri bir zamanda, yoksa, aksi halde, arkadan gelen bölüm veya zaman.

| **gel-** | al- | **git-** | gül- | konuş- | tebliğ et-| (Toplam 6 fiil) (Özkan, 2011, s.354).

→ *çık-, bit-, tamaml-, emekli ol-, hareket et-, başla-, sat-, söyle- başla-, getir-, bildir-, taşın-, öde-, de-, düzel-, özle-, ara-, dövüş-, otur-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Sonra** bu bilgiye göre giyinip dışarı **çıkıyoruz**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 20)

“Bir yıl **sonra** Ankara'ya **gitti**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.28)

“Üstelik ses bir an gelir **sonra biter**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.42)

“Eksik belgesi olanlar daha **sonra tamamlayabilir**.” (Yedi İklim Türkçe, B1, 2017, s.53)

“30 yıl **sonra emekli oldu**.” (Yedi İklim Türkçe, B1, 2017, s.78).

“**Sonra hareket ediyoruz**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.111)

“Mustafa öğrenimine, Selanik'te önce mahalle mektebinde **sonra** da altı yaşındayken Şemsi Efendi ilkokulunda **başladı**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.156).

“Dükkanına düşen kitabı önce okuyor, **sonra satıyor**.” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.11).

“**Sonra**, yine sağ kulağına koyacağı adı üç kere **söyler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.78)

“**Sonra** biraz durup söze yeniden **başladı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

“Aletleri söküp dağıtır **sonra** yine bir araya **getiririm**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.151).

“Aletleri söküp dağıtır **sonra** yine bir araya **getiririm**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.150).

“Sen burada bekleyedur, ben **sonra gelirim**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.168).

“**Sonra** belediyeye başvurarak iş yeri açtığınızı **bildirmelisiniz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.170).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ben de yarın gidebilirim ve **sonra da taşınabiliriz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022 s.13).

“Peki, **sonra** faturaları nereye **ödeyeceğiz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022 s.13).

“**Sonra** ben yaptım **der**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.29).

“İki yıl bocaladık ama **sonra** işler **düzeldi**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.34).

“Ama **sonra** memleketimi çok **özledim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.70).

“Yıllarca belediyede çalıştım **sonra emekli oldum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“Müsait değilsen **sonra arayayım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.111).

“Dün iki arkadaş önce bağıştı **sonra dövüştü**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.10).

“Serap gelene kadar bütün işleri bitirelim **sonra** birlikte **otururuz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.51).

“**Sonra pişman oldum**” “ (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Ama **sonra** biraz kendimi rahatsız **hissettim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.89).

“Fakat bu taşın ve bölgenin önemi çok **sonra anlaşılmıştır**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.100).

sürekli

◆ Uzun süreli olarak daima.

değiş- | düşün- | geliş- | kaç- | konuş- | tartış- | vur- | ağla- | bak- | iç- | **iste-** | izle- | oku- | **sor-** | söylen- | uyu- | yaşa- | yaz- | bekle- | çal- | çalış- | değiştir- | ertele- | etkile- | gözle- | izlen- | okun- | otur- | suçla- | uyar- | vurgula- | yan- | yinele- | açıkla- | aktar- | al- | anlat- | ara- | art- | asıl- | aş- | atıştır- | ayıpla- | azal- | bağır- | bakıl- | bas- | böbürlen- | cilveleş- | çat- | (Toplam 197 fiil) (Özkan, 2011, s.357).

→ getir-, yap-, düzenle-, tekrar et-, **kontrol et-**

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Lütfen **sürekli** sizi sevip sevmediğimi **sormayın**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.109).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ben ders çalışırken annem **sürekli** yiyecek bir şeyler **getiriyordu**.” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.19).

“Mikroplardan korkup **sürekli** temizlik **yapar mısınız?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Etrafınızdaki nesnelere **sürekli** olarak **düzenler misiniz?** (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Bir kelimeyi içinizden **sürekli tekrar eder misiniz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Kilit, ocak, ütü gibi elektrikli aletleri **sürekli kontrol eder misiniz?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.58).

“Örneğin bazı kişiler evin **sürekli** temiz olmasını **ister**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.59).

şimdi

◆ Şu anda, içinde bulunduğumuz zamanda, artık, bundan böyle, az önce, demin, az sonra, yakında.

| **anla-** | **söyle-** | **git-** | bak- | gel- | düşün- | gör- | **hatırla-** | **ol-** (bir şey) | anlat- | dinle- | uyu- | konuş- | sor- | al- | bekle- | gül- | **yap-** | **kalk-** | bağır- | bil- | **dinlen-** | **iç-** | **iste-** | oyna- | unut- | ver- | yat- | açıkla- | ara- | belir- | den- | göster- | götür- | kal- | oku- | öde- | sarar- | sez- | şaşır- | ye- | acı- | ağla- | anımsa- | anlaşıl- | aran- | artır- | başla- | bayıl- | boğ- | (Toplam 156 fiil) (Özkan, 2011, s.365).

→ *çocuk ol-, devam et-, doldur-, yaşa-, sev-, bul-, sığ-, eğlen-, sıkış-, koy-, çık-, kaybol-, çek-, as-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Annem **şimdi** yemek **yapıyordur**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 15).

“Keşke **şimdi** çocuk **olsam**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.50).

“Evet, **şimdi hatırladım**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.57).

“**Şimdi anladım**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.70).

“Sen **şimdi** bizimle aynı kura **devam edemezsin**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.70).

“**Şimdi dolduruyoruz**.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.76).

“Çocukken her gün en az bir bardak süt içerdim ama **şimdi içmiyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.33).

“**Şimdi hatırladım**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.52).

“Selak, **şimdi** hiç bu kadar mutlu olmadığını **söylüyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.133).

“Peki, **şimdi** ne **olacaktı**? (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.176).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Eskiden ailemle yaşıyordum ama **şimdi** yalnız **yaşıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13).

“**Şimdi** tatile **gidiyoruz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.14).

“Küçükken et yemezdim ama **şimdi** eti çok **seviyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“Öğrenciyken kitap okurdum ama **şimdi** zaman **bulamıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“**Şimdi** yaşım kadar mum pastaya **sığmıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“**Şimdi** torunlarımla **eğleniyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.15).

“**Şimdi** kısaca bu kişilik özelliklerinden bahsetmek **istiyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.29).

“Bak, **şimdi sıkıştım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.70).

“**Şimdi** yerinden **kalkamıyorsun**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.71).

“Yemeği fırına **şimdi koyuyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.78).

“Kaybolduk! **Şimdi** ne **yapacağız**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.87).

“Kendisi bir saat önce “**Şimdi** evden **çıkiyorum**” dedi ama hâlâ bekliyorum” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Keşke **şimdi** yazlıkta **olsak**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Keşke **şimdi** yatıp **dinlensem**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.90).

“Acaba biz **şimdi** ne **yapsak**?” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.94).

“Keşke yoldan ayrılmısaydık **şimdi kaybolduk**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.107).

“Telefonum yanımda olsaydı **şimdi** bir fotoğraf **çekebilirdik**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.117).

“**Şimdi** de kırışık kıyafetlerinizi banyoda uygun bir yere **asın**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.13).

şimdiden

◆ İçinde bulunulan anda olan veya yapılan, bu andaki, bu zamandaki.

söyle- | kestir- {tahmin etmek} | bilin- | **başla-** | hazırla- | bil- | de- | düşün- | gel- | gör- | özle- | al-| alış-| andır-| anla-| anlaş-| anlaşıl-| ara-| atıştır-| ayır-| ayrıl-| bayıl-| belirle-| belirt-| bul-| çürü-| denil-| dizginlen-| duy-| duyur-| düşündür-| ekil-| et-| giy-| görün-| iç-| kabullen-| katıl-| katla-| kestiril-| müjdele-| nişanla-| sabırsızlan-| sağlamaştır-| sevin-| sıkıl-| tanı-| temizlen-| titre-| ürküt-| (Toplam 96 fiil) (Özkan, 2011, s.367).

→ *ütüle-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Gelecek yıl olimpiyatlara katılacağı için **şimdiden** antrenmanlara **başladı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.117).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Yarın akşamki düğünde giyeceğin elbiseyi **şimdiden** **ütülemelisin**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.61).

şöyle

◆ Şunun gibi, şuna benzer biçimde; şu yolda, şu biçimde şu şekilde, aşağı yukarı.

de- / **anlat-** / yaz- / açıkla- / **buyur-** / **düşün-** / ol- / bitir- / otur- / bağla- / gel- / konuş- / özetle- / bağır- / başla- / bit- / den- / söylen- / tanımla- / yap- / belirt- / geç- / gör- / söyle- / tanıt- / aktar- / anla- / bak- / betimle- / cevaplandır- / çek- / çekilin- / çevir- {tercüme etmek}/ çöz- / dalgalandır- / değiştir- / denil- / dillendir- / düzelt- / eleştir- / geç- (hadise) / geçir- / git- / havalan- / noktala- / otur- / övül- / özetlen- / sapta- / savun- / (Toplam 79 fiille sıklık kullanımı vardır) (Özkan, 2011, s.368).

→ *sırala-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bir kişi için kitap okumanın faydalarını **şöyle sıralayabiliriz** ” (Yedi İklim Türkçe, B1, 2017, s.62)

“Dünyada bu alanın önemli isimlerinden olan hafıza şampiyonu Melik Duyar **şöyle diyor**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.65).

“**Şöyle düşün**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.48).

“ Bu durumu bize eski komşuluk ilişkisini bilenler **şöyle anlatıyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.50).

“Ondaki kitap tutkusunu arkadaşları **şöyle anlatıyor**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.156).

“**Şöyle** salona **buyurun**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.165).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

tam

◆Eksiksiz bir biçimde, o sırada o anda, tamamen, bütünüyle, tıpkı.

| bil- | anla-| kestireme- | anımsa- | hatırla- | gör- | algıla | söyle- | aç-| açıl- | çıkar- | seç- | al- | anlat- | aydınlan- | ayıl- | bilin- | bit- | bul- | kavra- | otur- | saptı-| yaz- | acı-| açıkla-| adlandır-| ağla-| anlaşıl-| ayarla-| bak-| başar-| başarılı-| benze-| bölüş-| bükül-| coş-| çakış-| çalış-| çevir-| dağıl-| den-| doğrula-| faydalan-| gir-| görün-| ısır-| inan- | incele-| izle-| kapa-| (Toplam 103 fiil) (Özkan, 2011, s.372).

→ *gönder-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“**Tam** mesaj **gönderecekken** şarjım bitti.” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s. 12).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

tamamen

◆ Bütün olarak, büsbütün, topyekun.

değiş- | kop- {uzaklaşmak| yabancılaşmak} | **unut-** | yan- | anla- | ayrıl- | bil- | git- | karar- (ortalık| oda vb.) | kesil- (fısıltı| ses vb.) | bırak- (terk etmek) | boşalt- | değiştir- | dur- | duy- | gör- | kapat- | kurtul- | sön- (umut) | temizlen- | unutul- | bastırıl- (isyan)| boşal-| çekil-| çık- (-den)| çık- {doğmak} (ay)| çök- (karanlık)| çözü- (zincir)| dal- {ilgilenmek}| destekle-| dol-| eri-| gerçekleş-| geril-| gevşe-| git- {eskimek}| hatırla-| ilgilendir-| inan-| iyileş-| kalk- (karanlık)| kalk- (yayından)| kapla- {örtmek}| katıl- {aynı fikirde olmak}| katıl- {dahil olmak}| kavra- {anlamak}| kes- (parmak)| kes- {kapatmak}| kurut-| millileştir-| (Toplam 145 fiil) (Özkan, 2011, s.373).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Bir süre sonra da gördüğünüz rüyayı ya **tamamen** ya da kısmen **unutursun.**”(Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.110).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

tek başına

◆ Kendi kendine yalnız olarak.

kal- | otur- | yaşa- | yap- | git- | dolaş- | bırak- | çık- (-e| -de| -den) | yat- | dur- | gel- | yürü- | bekle- | çalış- | geç- | gez- | gir- (-e) | iç- (rakı vb.) | sürdür- | ye- (yemek) | bak- | becer- | bin- | gönder- | taşı- | yan- (ateş| yıldız) | yet- | yudumla- -| yürüt- {idare etmek} | ağla-| başar-| başla-| bırakıl-| biç-| bitir-| bulundur-| cebelleş-| çağır-| çevril- {halledilmek}| çıkart-| çömel-| devir-| dikil-| dövüş-| düşünül-| getir- {yetiştirmek}| gezin-| giyin-| kork-| kurul- (Toplam 104 fiil) (Özkan, 2011, s.378).

→ *yıkan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“**Tek başına yıkanabilir**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

teker teker

◆ Birer birer, ayrı ayrı.

bak- | **anlat-** | say- | dolaş- | sor- | gel- | gör- | incele- | konuş- | çıkar- | geç- | git- | ilgilen- | oku- | söyle- | taşı- | vur- | Aç-| (pencere)| arat-| at-| avla-| ayır-| batırıl- (gemi)| bin-| bul-| canlandır-| çal- (kapı)| çık-| çöz-| dokun-| don- {dikilip kalmak}| dur-| duy-| düş-| ele-| evlen-| fırlat-| geçiril-| gir-| göster-| in-| incelen-| indir-| işaretle-| kaldır- (ayağa)| kanıtla-| kopar- (yaprak)| kucakla-| kucaklaş-| öğret- (Toplam 102 fiil) (Özkan, 2011, s.379).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Picasso’ya yemek listesini uzatır ve yemekleri överek **teker teker anlatır**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.115).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

temiz

◆ Kirli, lekeli, bulaşık olmayan bir biçimde.

→ giyin-| bak-| çalış-| çık-| kok-| kullan-| söyle-| yap-|yat-| yaz- |**temiz tutmak** | temiz giyinmek | (Toplam 12 fiil) (Özkan, 2011, s.382).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Mikroplardan kendinizi korumak için vücudunuzu **temiz tutmalısınız**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.49).

tesadüfen

◆ Rast gelerek, rastlantı sonucu olarak.

bulun- (-de) | bul- | düş- (-e) | gör- | otur- | tanış- | al- | anla- | bırak- | buluş- | geç- {iş değiştirmek} | gel- (-e) | gir- | git- (-e) | görüş- | oku- | öğren- | söyle- | arkadaş ol- | baş başa kal- | dünyaya gel- | gözüne çarp- | haber al- | karşısına çık- | seyret- | yalnız kal- (Toplam 26 fiil) (Özkan, 2011, s.385).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Mumyalar ilk kez yerli halk tarafından **tesadüfen bulunmuş**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.99).

ustalıkla

◆ Ustaca.

başar- | **kullan-** | anlat- | becer- | canlandır- | dağıt- | kapat- {engellemek} | oyna- | ser- | sız- | yansı- (esere). | gözünü kaçır- | nüfuz et- | temsil edil- | tevil et- | yeryüzüne indir- | yola çıkar- | ayarla- | geçiştiril- (sorular) | saklan- | maksadını sakla- | örtbas edil- | söz aç- | sona bırak- (Toplam 24 fiil) (Özkan, 2011, s.393).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Dili **ustalıkla kullanır.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.106).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

uzun uzun

◆ Uzun süre, uzun olarak, uzunca; uzatarak.

bak- | anlat- | **konuş-** | düşün- | ağla- | çal- (zil| kapı| telefon vb.) |öp- | öpüş- | süz- | gül- | sus- | yürü- | dinle- | kokla- | açıkla- | dolaş- | incele- | öt- | ulu- | bakış- |öv- | tartış- | böğür- | dur- | esne- | otur- | yıkan- | alkışlan- | ara- | böğrüş- | görüş- | havla- | söylen- | uğraş- | yankılan- | yıka- | alkışla- | anlatıl- | bekle- | çalış- | dertleş- | dinlen- | işe- | konuşul- | sil- | yaz- | ağlaş- | ağlat- | araştır- | ayrıl- (Toplam 162 fiil) (Özkan, 2011, s.398).

→ *araştırma yap-, sohbet et-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Asuman hanım, Mustafa bey ve torunları Yaren ev almak için **uzun uzun araştırma yaptılar.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.82).

“Aylin’in ailesi ile Serkan’ın ailesi doğacak torunları hakkında yemekten **uzun uzun konuştular**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.59).

“Onlarla **uzun uzun sohbet ettik**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.73).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

yalnız

◆ Yanında başkaları olmayarak tek başına.

bırak- | gel- | git- | **yaşa-** | gönder- | otur- | yat- | bak-| bekle-| bulun- (-de)| buluş-| dön-| geç- (gün)| ko-| öl-| rastla-| söylen-| uyan-| uyu- | bırakıp git- | gider gelir| (Toplam 21 fiil) (Özkan, 2011, s.408).

→ *kal-*,

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Ben gidince evde **yalnız kaldılar**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.99).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Eskiden ailemle yaşıyordum ama şimdi **yalnız yaşıyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.13).

“Meryem Ana bu evede 101 yaşına kadar **yalnız yaşamış**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.19).

yanlış

◆ Yanlış bir biçimde, yanlış olarak hatalı olarak.

anla- | anlaşıl- | söyle- | hatırla- | düşün- | bil- | anımsa- | gel- | tanı- | değerlendir- | **duy-** | konuş- | kullan- | oku- | yaz- | yorumlan- | çevir- | yorumla- | davran- | değerlendiril- | gör- | oyna- | yaklaş- | açıklan-| algıla-| bağla-| bak-| bildir-| bilin-| de-| diz-| doldur-| duyur-| düşünül-| gönder-| göster-| işle-| kullanıl-| kurul-| otur-| örgütlendiril-| sor-| sorul-| tanıt-| tanıtıl-| tart-| tuşla-| veril-| yansı-| yansıtıl- (Toplam 60 fiil) (Özkan, 2011, s.410).

→ *telaffuz et-*,

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bugün beni **yanlış anladı.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2018, s.47).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“İnsanlar **yanlış anlayabilir**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.20).

“Bir kelimeyi hiç **yanlış telaffuz ettiniz mi?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.21).

“Türkiye’de kendi kültürünüze ait beden dilinizi kullanırken insanlar sizi **yanlış anladılar mı?** (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.113).

“Evet, **yanlış duymadınız**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.42).

yanlışlıkla

◆ Yanılarak, bilmeyerek.

gel- | gir- (-e) | ver- | yut- | ara- | çık- | de- | doğ- | getir- | giy- | götür- | karış- | tak- | vur- | yaz- | yazıl- | yayımlan- | ayağına bas- | ağzına at- (Toplam 19 fiil) (Özkan, 2011, s.411).

→ *sil-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Bilgisayardaki dosyalarımı **yanlışlıkla silmişim**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.67).

yarın

◆ Bugünden sonra gelecek ilk gün içinde.

git- | **gel-** | **görüş-** | uğra- | konuş- | ver- | dön- | gör- | ara- | bak- | **buluş-** | **iste-** | **yap-** | al- | anla- | anlat- | bekle- | **düşün-** | **getir-** | götür- | öl- | öldür- | yavrula- | yaz- | aç- | ağla- | aşıl- | barış- | bırak- | bit- | bitir- | bul- | çık- | de- | deş- | doğ- | dök- | dökül- | düş- | düzelt- | geber- | gir- | gönder- | içir- | in- | incele- | iyileş- | kaz- | koş- | kur- (Toplam 78 fiil) (Özkan, 2011, s.412).

→ *teslim et-, ol-, düşün-, oku-, yazdır-,*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“ **Yarın** Afyon’a **gidiyorum.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.25).

“ En geç **yarın** bize **teslim edin.**” (Yedi İklim Türkçe B1, 2017, s.39).

“Ödevimi **yarın getiriyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“İstanbul’a **yarın gideriz**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.68).

“**Yarın** kitaplarınızı yanınızda **getirin**, demiş” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.179).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Ben de **yarın gidebilirim** ve sonra da taşınabiliriz” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022 s.13).

“**Yarın görüşmek üzere**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022 s.13).

“Aklımdayken söyleyeyim **yarın** ders **olmayacak**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.18)

“**Yarın** okula gitmemeyi **düşünüyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.30).

“Bu projeyi **yarın teslim etmelisiniz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.50).

“Birazını **yarın da yapabilirsin**” (Yeni İstanbul B1, 2022, s.67).

“**Yarın görüşmek üzere**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.678).

“**Yarın işe gitmesem mi?**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.91).

“Keşke **yarın** tatil **olsaydı**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.96).

“Bir hafta önce randevulaşmıştık **yarın** doktorumla **görüreceğiz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.10).

“Müdür bey ofise **yarın gelecek**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.27).

“Adana’da yaşayan teyzem **yarın** İstanbul’a **gelecek**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.57).

“Öğretmen öğrencilere **yarın** bu metni **okuyacak**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.79).

“Biz **yarın** denize gitmeyi **düşünmüyoruz**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.84).

“Öğretmen **yarın** derste bize bir hikaye **yazdıracak**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.92)

“**Yarın** ne yapmak **istersin?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“**Yarın** sinemeye **gidelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“**Yarın buluşacak mıyız?**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

“**Yarın buluşmayalım**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.109).

yavaş

◆ Alçak, hafif bir biçimde, hızlı olmayarak.

konus- | söyle- | anlat- | yürü- | git- | çek- | iç- | sür- | gel- | canlan- | güd- | ilerle- | kalk- | okşa- | oynan- | salla- | sık- | vur- | ye- | yeşer-. | (zaman) geç- | (Toplam 21 fiil) (Özkan, 2011, s.413).

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Ben **yavaş konuşuyorum**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.145).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

yavaş yavaş

◆ Yavaş bir biçimde, ağır ağır, aheste aheste.

yürü- | çık- (-i | -e | -den) | ilerle- | in- (-i | e- | den) | açıl- | kalk- | gel- | karar- (hava vb.) | dön- | sön- | uzaklaş- | dağıl- | git- | yaklaş- | yüksel- | büyü- | kaldır- | konuş- | başla- | değiş- | geç- | uzat- | aydınlan- | boşal- | çekil- | kesil- | yayıl- | çek- (-i) | din- | doğrul- | gir- | otur- | sallan- | sokul- | ağla- | alış- | azal- | belir- | çök- | düş- | eğil- | ısın- | incel- | okşa- | sar- | seyrekleş- | silin- | soyun- | ağar- | al- | (Toplam 246 fiil) (Özkan, 2011, s.414).

◆ Gitgide; azar azar.

alış- | anla- | değiş- | dönüş- | küllen- | rahatla- | silin- | sön- | unut- | yatış- | yayıl- | yitir- | yumuşa- | açıl- | ağar- | alıştır- | anlat- | aşım- | aydın- | azal- | azgımlaş- | balıklaş- | başar- | belir- | bıç- | bilinçlen- | bit- | bozul- | ciddileş- | çoraklaş- | çözül- | dağıl- | değiştir- | durgunlaş- | fark et- | geliş- | hafifle- | hatırla- | heyecanlan- | hırçınlaş- | iyileş- | karar- | katılaş- | kaybet- | kırıl- | kuru- | oluş- | oluştur- | sar- | sarsıl- | (Toplam 76 fiil) (Özkan, 2011, s.414).

→ *getir-, öğren-, toplan-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“ Tecrübeleriniz size **yavaş yavaş** mükemmelliği **getirecektir**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.18).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Türkçe’yi **yavaş yavaş öğreniyordum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.17).

“**Yavaş yavaş toplaniyorum**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.15).

yeni

◆ Biraz önce, çok zaman geçmeden, bugünlerde, yakında, henüz.

gel- | çık- (-i | -den) | başla- | dön- | gör- | anla- | kalk- | öl- | yapı- | **al-** | bağla- | bil- {tanımak} | **bit-** | bitir- | boşan- | değiştir- | doldur- | evlen- | git- | görün- | kapan- | ol- | sil- | soyun- | söndür- | sus- | tanı- | tanış- | taşın- | yaradıl- | yat- | yayınlan- | yıkan- | yaşına gir- | badana edil- | bıyığı terle- | (gün) patla- {başlamak} | güneş doğ- | harman kalk- | kendine gel- | (yaşına) bas- | (Toplam 41 fiil) (Özkan, 2011, s.418).

→ *duy-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Sınavlar daha **yeni bitti**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.65).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Bu telefonu **yeni aldım**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.35).

“Başım sağ olsun, **yeni duydum**” (Yeni İstanbul Yayınları B1, 2022, s.51).

yeniden

◆ Gene, yine, bir daha, tekrar.

başla- | dön- | bakıl- {ele alınmak| incelenmek} | gel- | git- | kişne- | bak- | gör- | kavra- | yaşa- | yat- | yaz- | al- | büyü- | getir- | konuş- | sor- | açıl- | alevlen- | atıl- {davranmak} | bağla- | çalıştır- | doğ- | doldur- | dur- | evlen- | giy- | hatırla- | havalan- | hızlan- | kavuş- | kımıl-da- | kur- | kurul- | oku- | otur- | ör- | sağla- | sus- | toplan- | yayımlan- | yazıl- | yıkıl- | yönel- | yürü- | acı-| anlat-| ara-| art-| arttır-| (Toplam 264 fiil) (Özkan, 2011, s.418).

→ *hayat bul-*, *yorumla-*, *değerlendir-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Şehirlerde insanlar **yeniden hayat bulur**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.104).

“Sonra biraz durup söze **yeniden başladı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.113).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Dönemin popüler sanatçıları Türk halk müziği eserlerini rock tarzında **yeniden yorumlamışlardır**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.67).

“Eskimiş kıyafetlerini atmayı **yeniden değerlendirelim**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.67).

“Yıllar sonra o doğum gününe katılan devletliler tek tek mahkemeye çağrıldı ve **yeniden sorgulandı**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.77).

yine

◆ Yeniden, bir daha, yine, tekrar, gene.

gel- | dön- | git- | görüş- | gül- | açıl- | bak- | başla- | sor- | bul- | sus- | çalış- | düşün- | gör- | kımıl-da- | ol- | otur- | unut- | aç- | **anlat-** | at- | ayrıl- | bakış- | bırak- | buluş- | canlan- | de- | dinle- | duy- | geç- | gir- | görün- | gülümse- | hızlan- | kaç- | konuş- | mırıldan- | oyna- | rastla- | **söyle-** | tut- | uğraş- | unutul- | uyu- | yap- | yaşa- | yat- | yaz- | açıkla-| al-| aldırma-| (Toplam 199 fiil) (Özkan, 2011, s.422).

→ *ye-*, *getir-*, *özle-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2'deki Kullanımlar

“Oğlum hiçbir şey **yemedin yine!**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.66).

“Sonra, **yine** sağ kulağına koyacağı adı üç kere **söyler**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.78).

“Selak, kazayı **yine** hafif yaralarla **atlattı**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s. 133).

“Aletleri söküp dağıtır sonra **yine** bir araya **getiririm**” (Yedi İklim Türkçe B2, 2018, s.151).

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“**Yine** de bazen onları **özleriz**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.96).

yüksek

◆ Sinirli bir biçimde, kızgın, bağırarak.

konuş- | (Toplam 1 fiil) (Özkan, 2011, s.425).

→ *ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Dünyadaki okur yazar sayısı her yıl daha **yüksek oluyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, S.67).

zor

◆ Güçlkle, zorla.

yetiş- | kurtar- | tut- | kurtul- | yürü- | bul- | taşı- | dayan- | kaç- | anla- | duyul- | sığ- | besle- | bulun- | geç- | gir- | açıl- | anımsa- | at- | ayrıl- | çık- | çıkar- | gör- | katlan- | okun- | oluş- | seç- | söyle- | yut- | | al- | alış- | alış- | anlaşıl- | anlatıl- | atla- | bak- | bastır- | başla- | bin- | büyü- | büyüt- | çıkar- {ödemek} | çıkart- | denkleştir- | din- | diz- | doldur- | doyur- | döndür- | (Toplam 130 fiil) (Özkan, 2011, s.433).

→ *ulaş- ol-*

Yedi İklim Türkçe B1 ve B2’deki Kullanımlar

Kullanıma rastlanmamıştır.

Yeni İstanbul Yayınları B1 ve B2’deki Kullanımlar

“Yörükler sağlıklı ve doğal yiyeceklere çok **zor ulaşıyor**” (Yeni İstanbul Yayınları B1 , 2022, s.116).

“**Zor olacak** ama yapmalısınız” (Yeni İstanbul Yayınları B2, 2022, s.12).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Eşdizim konusu ilk kez 1957’lerde bilimsel bir terim olarak literatüre girmiş olsa da Türkiye’de eşdizimlilik üzerine çalışmalar 2000’li yıllardan sonra önem kazanmaya başlamıştır. Batı, yabancı dil öğretiminde eşdizimin yeri ve öneminin bizden çok önce farkına varıp bu alanda önemli çalışmalar yapmıştır. Türkiye’de eşdizimlilik Batı’ya göre yeni bir konu olsa da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi Karanlı Türkçesi dönemine kadar uzanmaktadır. Divan-ı Lügati’t Türk Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılmıştır. Tarihsel sürece bakıldığında Harezmi, Memlük- Kıpçak Sahası, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti dönemlerinin her birinde yabancılara Türkçe öğretimi önemli bir konu olmuştur. Türklerin yayılcı politikaları ve milli benliklerine olan bağlılıkları dillerini koruma ve yayma isteğini de beraberinde getirmiş bu konuda çok fazla sözlük ve dilbilgisi niteliğinde eserler üretilmiştir.

Günümüz Türkiye Türkçesinin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında sıklıkla temelli eşdizim anlayışına göre yapılan incelemelerde belirteç+fiil birlikteliğine göre tespit edilen bazı belirteçlerin fiillerle kullanımının Özkan’ın verilerine paralel olarak yoğun olduğu bazıların ise çok az kullanıldığı görülmektedir. Sonuç değerlendirmenin altında yer alan tabloda B1-B2 seviye kitaplarında hangi belirtecin hangi fiille ne sıklıkla bir araya geldiği tespiti verilmiştir. Bu durumda:

- İncelenen 4 kitapta toplam 121 madde başı belirteç tespit edilmiştir. Tüm belirteçlerin anlamları TS’deki tanımına göre verilmiştir.
- Tespit edilen bulgularda 121 belirtecin fiillerle oluşturduğu sıklık kullanım sayısı toplam 1021’dir. Yedi İklim Türkçe B1’de 203, Yedi İklim Türkçe B2’de 233, Yeni İstanbul Yayınları B1’de 330, Yeni İstanbul Yayınları B2’de ise 255 sıklık kullanımı yer almaktadır. Sonuç bölümünün altında yer alan tabloda hangi belirtecin hangi fiille kaç defa kullanıldığı sayısal olarak detaylandırılmıştır. En fazla bulgu Yeni İstanbul Yayınları B1’de tespit edilmiştir.
- Elde edilen verilerde 202 kere tekrarlanan kullanımla “çok” belirteci, *belirteç+fiil* birlikteliğinde en fazla kullanılan belirteç özelliği taşımaktadır.
- *Açık açık, baş başa, bol bol, cıvı cıvı, doğru dürüst, gece gündüz, göz göze, güle güle, kendi kendine, sık sık, teker teker, yavaş yavaş* ikilemelerinin belirteç görevinde fiillerle birlikte kullanılarak eşdizim oluşturduğu görülmektedir. Bu

şekilde oluşan belirteçlerin fiillerle birlikte kurduğu eşdizimde toplam 39 kullanım tespit edilmiştir. *Sık sık* sözcüğünün ise 14 cümlede fiillerle eşdizim oluşturarak ve ikileme yoluyla oluşan eşdizimlerde en çok kullanılan belirteç olduğu belirlenmiştir.

- *Bazen, bugün, dün, erken, erkenden, eskiden, hala, halen, henüz, önce, önceden, sabah, sonra, şimdi, şimdiden, yarın* gibi zaman kavramına işaret eden belirteçlerin fiillerin oluşturduğu eşdizimlerde vardır. *Bazen ağla-, dün git-, eskiden buluş-, hala hazırlan-, şimdi ol-, yarın görüş-* örneklerinde olduğu gibi.
- Miktar ifade eden *biraz* belirtecinin “*Biraz daha ye*” örneğinde olduğu gibi bazı yerlerde araya *daha* sözcüğünü de alarak eşdizim oluşturduğu görülmüştür. Bu şekilde oluşan toplam 4 belirteç+fiil birlikteliği tespit edilmiştir.
- Örnek cümlelerin bazılarında iç içe geçmiş eşdizimli yapılar da bulunmaktadır. “Önünüze çıkan engellere takılmayın ve **asla pes etmeyin**” örnek cümlesinde *asla* belirteci ve *pes etmek* birleşik fiili ile *belirteç+fiil* eşdizimliliğine örnek oluşturken *pes etmeyin* birleşik fiil grubunun kendi içinde *isim+fiil* eşdizimliliğine örnek oluşturduğu görülmektedir. Benzer kullanımlara “**Böylece** sosyal paylaşım siteleri büyük **rol üstleniyor**” cümlesinde *rol üstlenmek* birleşik fiil grubunda, “Avro, Avrupa piyasalarındaki tedirginlik nedeniyle **bugün düşüşe geçti**” cümlesindeki *düşüşe geçmek* birleşik fiil grubunda da tespit edilmiştir. Belirteç fiil birlikteliği yönünden bakıldığında bu birleşik fiiller *böylece* ve *bugün* belirteçleri ile eşdizim oluşturmaktadır ancak bu durum farklı şekillerde oluşan eşdizimli yapıların aynı cümle içerisinde birlikte yer almasına engel oluşturmamaktadır.
- Kitaplarda tespit edilen bazı belirteçlerin, Özkan’ın kitabına göre kullanımının çok sığ kaldığı görülmektedir. Örneğin *birlikte* belirtecinin Özkan’ın verilerinde 243 fiille eşdizim örüntüsü varken incelenen kitaplarda sadece 8 tane eşdizim birlikteliği bulunmaktadır. Buna rağmen kitaplardaki örneklerde Özkan’ın verilerinde yer almayan bazı fiillerin eşdizim örüntüsü tespit edilmiştir. Örneğin *çırp* fiilinin *birlikte* belirteci ile kullanımı Özkan’da yer almamaktadır ancak bulgularda “*Bir kasede yumurtaları tuzla birlikte çırpın*” örneğinde olduğu gibi eşdizimli kullanımı yer almaktadır.

- Özkan'ın kitabında 2616 madde başı belirteç örneğine yer verilirken *küçük* sözcüğüne yer verilmediği ancak incelenen kitaplarda 2 örnek cümlede küçük sözcüğünün belirteç görevinde kullanılarak yanına aldığı fiillerle eşdizim oluşturduğu tespit edilmiştir: *Küçük görmek, küçük görünmek*.
- İncelenen kitaplardan Yedi İklim Türkçe B1-B2 kitaplarının her ikisinde de kitabın sonunda *dizin* bölümü oluşturulmuş ünitelere göre kelime listeleri verilmiştir. Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 kitaplarında ise sözcükler *kelime listesi* adı altında her ünitenin sonunda verilmiştir ancak her iki yayında da eşdizimli sözcüklerle ilgili bir *dizin* ayrıca verilmemiştir.

Çalışmadan elde edilen sonuç ile bilim dünyasına küçük bir öneri olması adına:

- Eşdizimli sözcüklerin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitaplarında *dizin* şeklinde ayrıca verilmesinin öğrenmeyi kolaylaştıracağı ve dilin bütüncül öğrenimine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.
- İncelenen kitaplardaki örnek metinlerde sadece belirteçlerin fiillerle eşdizimliliğinde 1021 defa sıklık kullanımı tespit edilmiştir. Bu sayının artması için yabancı dil öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin geliştirilmesi, eşdizimli sözcük yapılarının bu metinlerin içerisinde daha çok yer alması için çalışmalar yapılmalıdır. Geline nokta eşdizimin yabancı dil öğretimindeki yerinin mevcut öğretim sisteminde gördüğü ilgiden daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır.
- Eşdizimin eğitim müfredatlarına dahil edilmesi , konunun daha sistemli bir şekilde öğretilmesine fayda sağlayacaktır.
- Batı'da eşdizim üzerine hazırlanan sözlükler yabancı dil öğretiminde önemli yer tutmaktadır. Türkçe içinde yabancı dil öğretimine katkı sağlamak amacıyla eşdizim sözlüğü oluşturulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Tek seferde bu oluşumları aynı sözlük içerisinde vermek hazırlık süreci, kurulacak komisyonlar ve teknik nedenlerle mümkün olmayabilir ancak oluşum şekillerine göre sınıflandırma yapılarak örneğin *belirteç+fil, ad+eylem, kalıplaşmış ifadeler, iki veya üç terimli eşdizimli yapılar* olarak ayrı başlıklar altında sözlük çalışmaları yapılmasının bu yönde atılacak yeni adımlara basamak oluşturacağı düşünülmektedir.

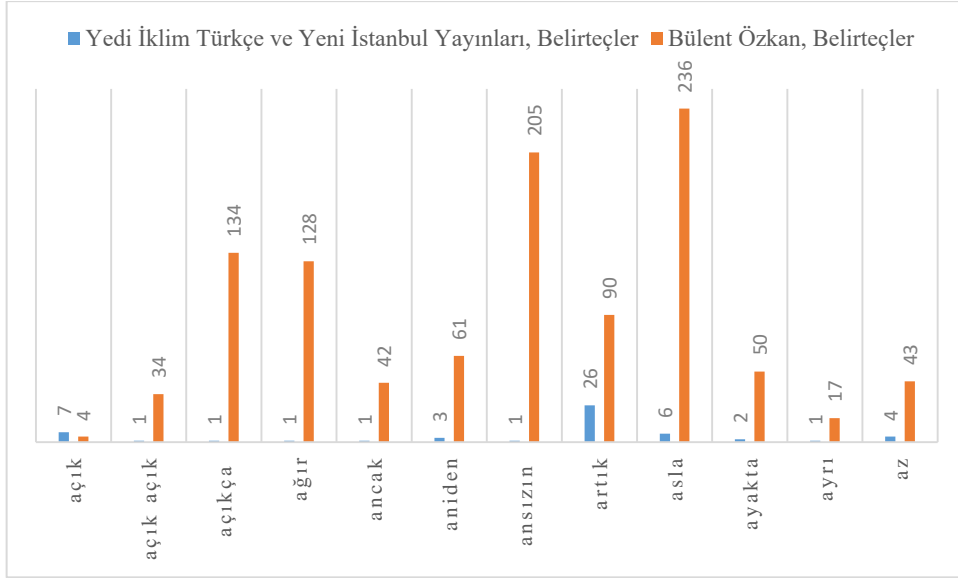
Yapılan araştırmalar sonucunda Türkçenin yabancı dil ğretimi ders kitaplarında sıklık temelli eşdizim yasanına göre belirteçlerle fiillerin birlikte oluşturduğu eşdizimler tespit edilmiştir. Bu alışma ile beraber Türkçenin yabancı dil olarak ğretiminde eşdizimli sözcüklerin daha çok yer almasına ve eşdizim farkındalığının artması yönünde atılacak adımlara az da olsa katkı sağlamayı mit etmekteyiz.

DİZİN

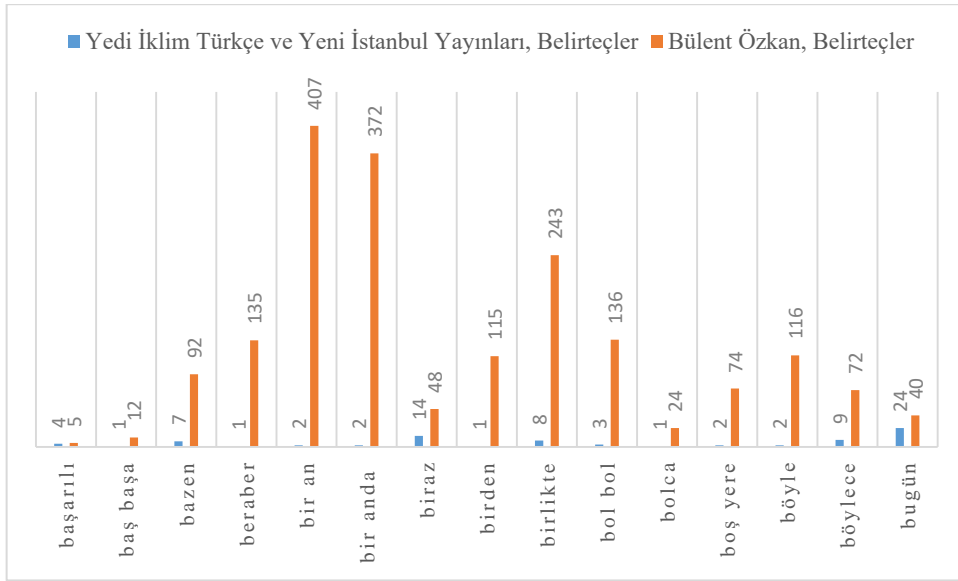
açık, 7
 açık açık, 1
 açıkça , 1
 ağır, 1
 ancak, 1
 aniden, 3
 ansızın , 1
 artık, 26
 asla, 6
 ayakta, 2
 ayrı, 1
 az, 4
 başarılı, 4
 baş başa, 1
 bazen, 7
 beraber, 1
 bir an, 2
 bir anda , 2
 biraz, 14
 birden, 1
 birlikte, 8
 bol bol, 3
 bolca, 1
 boş yere, 2
 böyle, 2
 böylece, 9
 bugün, 24
 cıvıl cıvıl, 1
 çabuk, 5
 çok, 202
 çoktan, 1
 daha, 3
 doğru, 8
 doğruca, 1
 dün, 21
 doğru dürüst, 1
 epey, 1
 erken, 28
 erkenden, 2
 eskiden, 2

fazla, 7
 gece gündüz, 1
 geç, 26
 genellikle, 8
 geri, 4
 gitgide , 1
 göz göze, 1
 güzel, 4
 güzelce, 1
 güle güle, 3
 hafifçe, 1
 hâlâ, 19
 halen, 1
 halsiz, 1
 hayranlıkla, 1
 hemen, 33
 henüz , 11
 hep, 18
 hızla, 4
 hızlı, 9
 hiç, 40
 hoş, 15
 hoşça, 2
 ileri, 2
 iyi, 38
 iyice, 3
 kendi kendine, 5
 kesinlikle, 1
 kısa, 2
 kısaca, 2
 kısmen , 1
 kolay, 8
 kolayca, 5
 kötü, 4
 memnuniyetle, 1
 mutlaka, 20
 nadiren, 2
 nasıl, 72
 neden, 21
 niçin, 19
 nihayet , 1

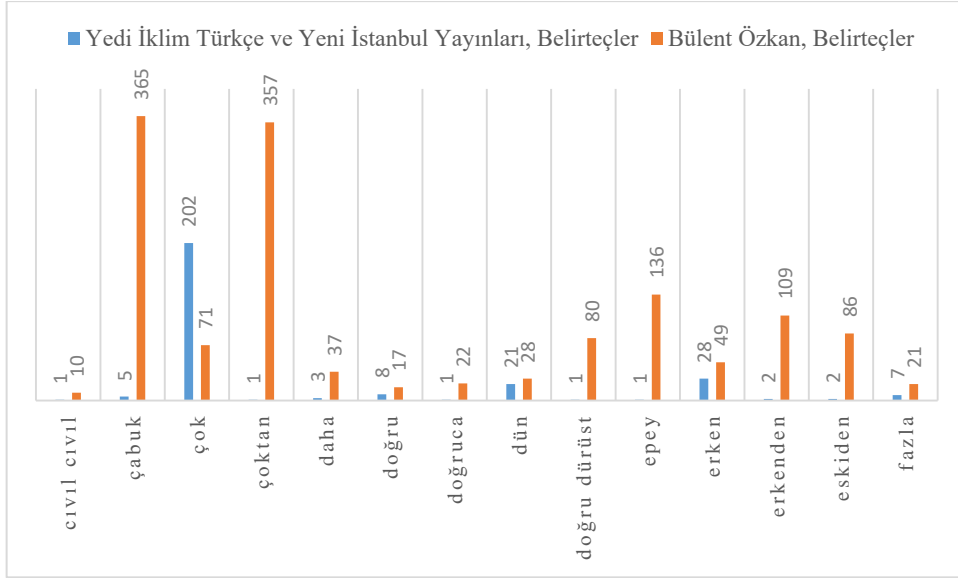
önce, 13
 önceden, 4
 öyle, 1
 pek, 6
 rahat, 3
 rahatça, 3
 saatlerce, 3
 sabah, 2
 sabırsızlıkla, 1
 sadece, 6
 sesli, 1
 sessiz, 1
 sessizce, 3
 sık, 2
 sıkı, 3
 sık sık, 14
 sonra, 26
 sürekli, 7
 şimdi, 28
 şimdiden, 2
 şöyle, 6
 tam, 1
 tamamen, 1
 tek başına, 1
 teker teker, 1
 temiz, 1
 tesadüfen, 1
 ustalıkla, 1
 uzun uzun, 3
 yalnız, 3
 yanlış, 5
 yanlışlıkla, 1
 yarın, 24
 yavaş, 1
 yavaş yavaş, 3
 yeni, 3
 yeniden, 5
 yine, 5
 yüksek, 1
 zor, 2

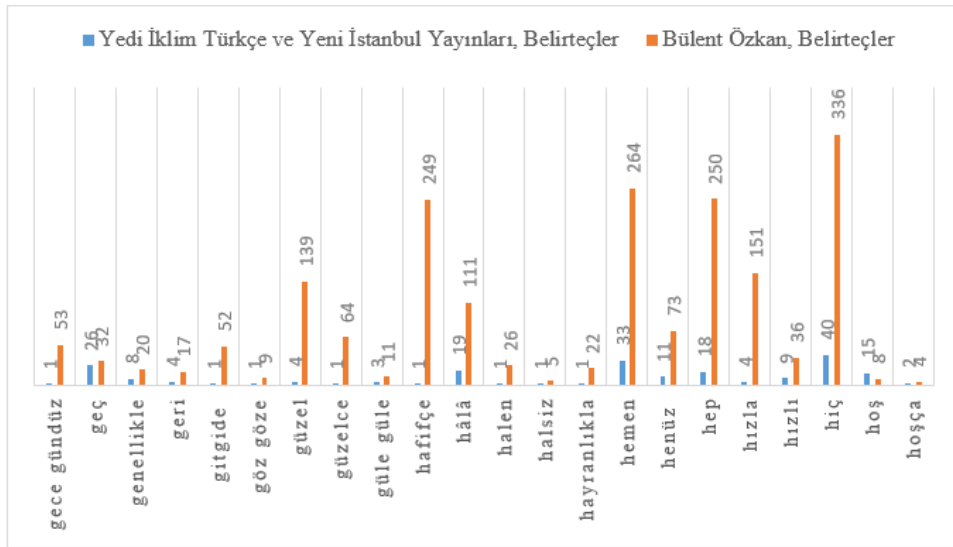
Grafik 1. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

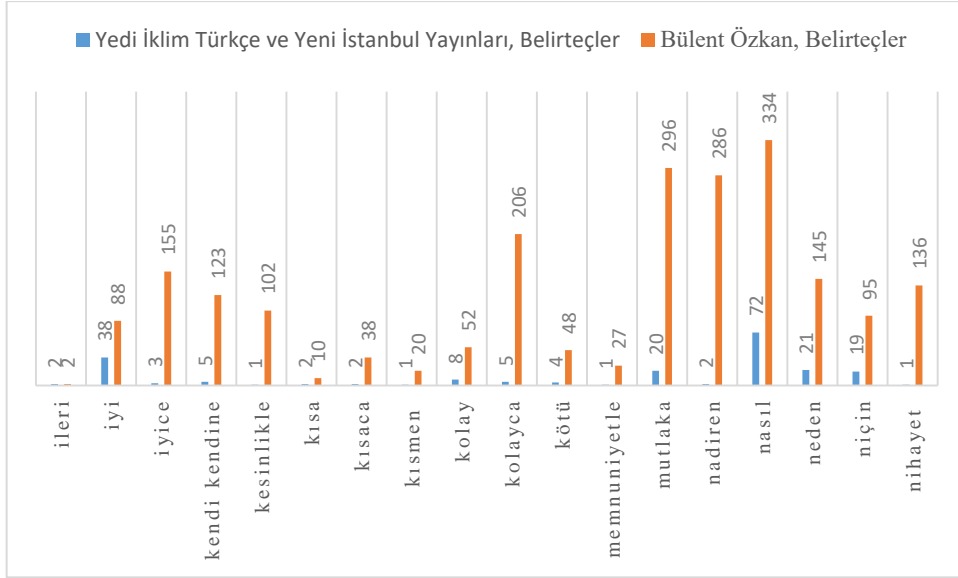
Grafik 2. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'in Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

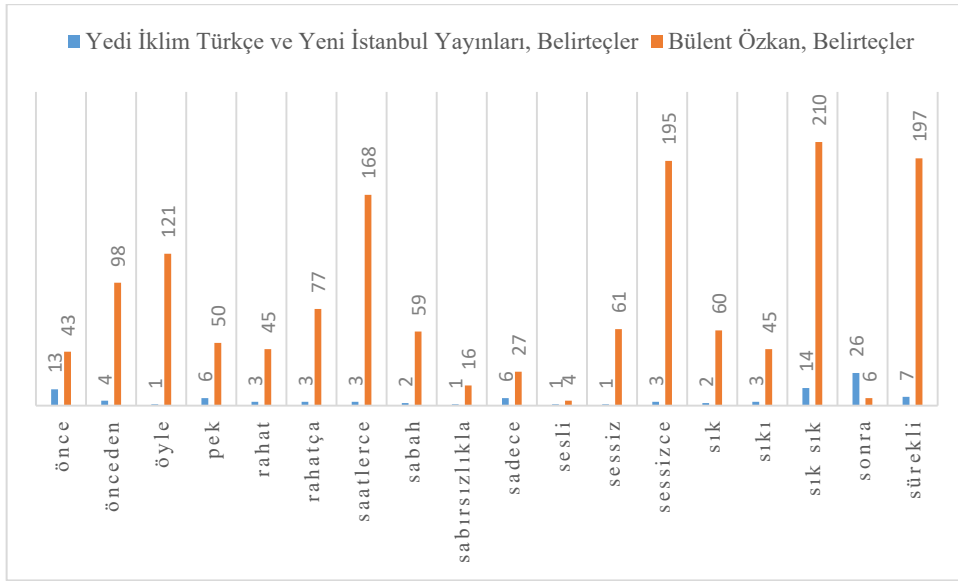
Grafik 3. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'ın Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

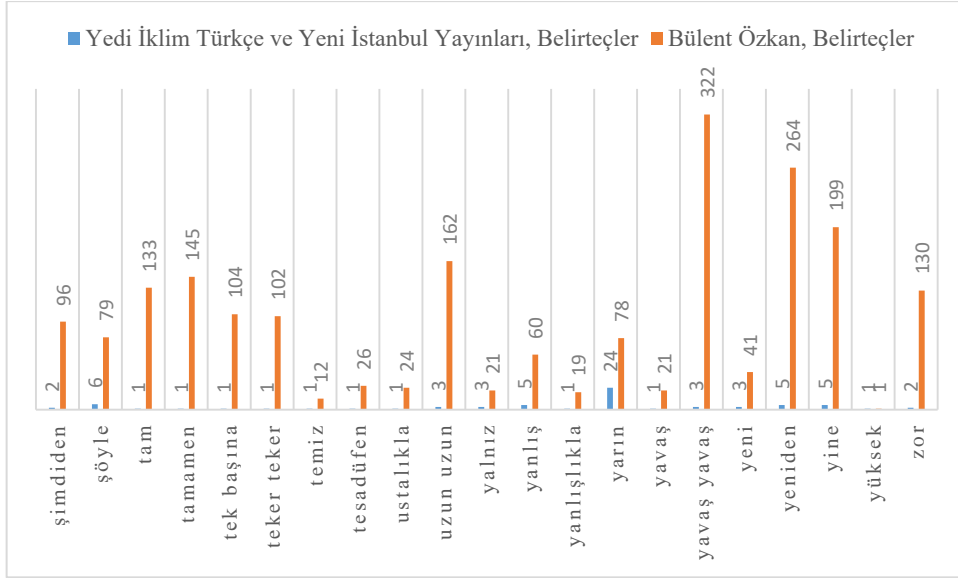
Grafik 4. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'ın Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

Grafik 5. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'ın Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

Grafik 6. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'ın Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

Grafik 7. Yedi İklim Türkçe B1-B2 ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2 ile Bülent Özkan (2011)'ın Belirteçlerle Fillerin Kullanım Sıklıklarının Karşılaştırılması

Tablo 4.
Yedi İklim Türkçe B1-B2 Ve Yeni İstanbul Yayınları B1-B2'de Belirteçlerin Kullanım Sıklığı

Belirteç	Yedi İklim Türkçe B1'de Fiil Kullanımı	Yedi İklim Türkçe B2'de Fiil Kullanımı	Yeni İstanbul Yayınları B1'de Fiil Kullanımı	Yeni İstanbul Yayınları B2'de Fiil Kullanımı	Yedi İklim Türkçe B1'de Belirteç Kullanım Sıklığı	Yedi İklim Türkçe B2'de Belirteç Kullanım Sıklığı	Yeni İstanbul Yayınları B1'de Belirteç Kullanım Sıklığı	Yeni İstanbul Yayınları B2'de Belirteç Kullanım Sıklığı	Belirteç Kullanım Sıklığı
<i>açık</i>	ifade et-, bırak-	ol-(3)	bırak-	ol-	2	3	1	1	7
<i>açık açık</i>				konus-		1			1
<i>açıkça</i>				anlat-			1		1
<i>ağır</i>	yaralan-				1				1
<i>ancak</i>						1			1
<i>aniden</i>	gir-	ikram et- öfkelen-, ol-							3
<i>ansızın</i>		çık gel-		1					1
<i>artık</i>	hazırlan-, yılan-	yüzü gül-, gel-	al-, yaşlan-, bit-(2), iste-,	büyü-, yorul-, kalk-, al-, beğen-, üret-, bekle-, iste-(2), çalış-, güven-, git-kandır-, gel- , inan-(2), iç-	2	2	5	16	26
<i>asla</i>	konus-, pes et-,	terk et-, ayır-, geri çevir-, ol-			2	4			6
<i>ayakta</i>	alkışla-			öğren-	1			1	2
<i>ayrı</i>		yaşa-				1			1
<i>az</i>		ye-	görü-, konuş-	ye-(2)		1	1	2	4
<i>başarılı</i>		ol-	ol-(2)	ol-		1	2	1	4
<i>baş başa</i>	görü-				1				1
<i>bazen</i>	gez-		ol-, özle-,	yap-, iste-, ağla-, kız-	1		2	4	7
<i>beraber</i>				öğren-				1	1

çok	heyecanlan-(2), sev-(3), eğlen-, benze-, yap-(2), sıcak bakmak-, anlaşı-, merak et-, özle-(2), kız-, davran-, acık-, sevin-(4), bağır-, yürüt-, yorul-, beğen-(3), çalış-(4), öksür-, değiş-, teşekkür et-(2), şaşır-(2), mutlu ol-(2), sevin-, sinirlen-, üz-, yakış-, tercih et	değiş-, söyle-, geç kal-, düşün-, duygulan-, şaşır-, bağır-, yakınlaş-, yarala-, ol-(2), sık-, çalış-(3), yağ-, mutlu ol-(3) mutlu et-, yap-, sev-(2), yararlı ol-, üz-, yor-, üzül-(2), hoşuna git-, görül-, kazan-, şaşır-, ilgilen-, teşekkür et-, uğraşıl-, heyecanlan-, ara-, sevin	üz-(3), sev-(3), kork-(2), anla- hoşlan-(3), motive et-, mutlu et-, iste-, sevin-(4), kız-(6), üzül-(3), şaşır-(2), sinirlen-(2), çalış-(10), etkile-, sev-(3), sıkıl-(3), üşü-, ağrı-(4), yorul-, özle-(2), tavsiye al-, yardımcı ol-, yor-, geç kal-, hayal kur-, ısrar et-, rahatla-, beğen-, eğlen-, , sıkıl- merak et-, vakit ayır-, şaşır-(2) üşü-, endişelen-, özle-, keyif al-	heyecanlan-(3), yorul-(2), kaşır-, sıkıl-, beğen-(3), sev-(7), sevin-(3), ucuzla-, benze-(2), sinirlen-, dövün-, üşül-, özle-(3), kork-, kız-, beğenil-, ağla-, üzül-(2), çalış-(6), yorul-(2), ye-, ağrı-(2), uğraş- değiş-,	44	37	73	48	202
çoktan	başla-			1	1			1	
daha	bit-, pişir-, yitir-		git-	1	1		1	3	

<i>doğru</i>	söyle-, cevapla-	söyle-	yap-, ol-,	bul-(2), ol-	2	1	2	3	8
<i>doğruca</i>			git-				1		1
<i>diin</i>	üz-	ol-, bakakal-, uyuyakal-,	kır-, konuş-, gel-,	dövüş-, söylen-, ilan et-, taktır-, al-, temizlet-, etkile-, bil-, git-(3), öde-, geç kal-, sor-	1	3	3	14	21
<i>doğru dürist</i>	uyu-				1				1
<i>epey</i>				ilerler-				1	1
<i>erken</i>	git-, kalk-(4), uyan-,	kalk-(2), uyan-,	gel-(3), kalk-(4), ver-, uyuyevlen-(2), çık-, mezun ol-, bit-, dön-	yat-, uyuygit-	6	3	16	3	28
<i>erkenden</i>	git-,		yola çık-		1		1		2
<i>eskiden</i>	buluş-, git-				2				2
<i>fazla</i>	bekle-,	ön plana çık-, ol-	aç-, ilgilen-	uyu-, yaşa-	1	2	2	2	7
<i>gece gündüz</i>			gez-				1		1
<i>geç</i>	gel-	yat-, kalk-, kal-	kal-(10), çık-(2), ol-(3),	kal-(6), çık-	1	3	15	7	26
<i>genellikle</i>	kullan-,	dön-, sür-, kullan-, söylen-, yapı-,	çalış-,	incele	1	5	1	1	8
<i>geri</i>			getir-, iste-	dön-, çevir-			2	2	4
<i>gıtşide</i>			zenginleş-				1		1
<i>göz göze</i>									1
<i>güzel</i>	yap-, çalış-	gel- olur-(2)			2	2			4
<i>güzelce</i>				paketle-				1	1
<i>güile güile</i>	kullan-	otur-(2)			1	2			3
<i>hafifçe</i>				bas-				1	1

<i>hâlâ</i>	gel-, söyle-,	bul-, düşün-, tartış-, uyu-,	söyle-, sev-, inan-, bekle- (2)	giyin-(2), hazırlan-, temizlen-, yaşa-, kullan-, affet-, iyileş-	2	4	5	8	19
<i>halen</i>				bulun-				1	1
<i>halsiz</i>				hisset-	1			1	1
<i>hayranlıkla</i>	incele-				1				1
<i>hemen</i>	yayıll- barış-, imzala-, çağır-, ye-, soyun-, kalk-, koş-	yap-, sön-, söyle-, bitiri ver-	git-(4), başla- (2), kurtul-, öde-, büyü-, iste-, ara-, haber ver-, gönder-, in-, götür-, al-, başla-, gir-,	git- evlen-, iste-	8	4	18	3	33
<i>henüz</i>	al-	bat-, idam et-, uyu-, git-, öğren-, karar ver-, bastır-	gel-, kalk-,	yapıl-	1	7	2	1	11
<i>hep</i>	danış-, güldür-, otur-, ağla-, yan-, düşün-, merak et-,	kulak ardi et-, an-, var ol-	genç kal-, bekle-, ye-, kal-	söyle-, ilgilen-, davran-	8	3	4	3	18
<i>hızla</i>	yaygınlaş-,	ak-, devam et-	yayıll-		1	2	1		4

<i>hızlı</i>	oku-, anla-	oku-, konuş-	sür-, karar ver-, zayıfla-	geliştir-,büyü-	2	2	3	2	9
<i>hiç</i>	konuş-(2), karşılaş-, görüş-, aç-, ara-	değiş-, aç-, kız-, örnek ol-, yaşa-, duy-, ol-, kilo ver-, aldır-, becer-	hatırla-, hayal et-, kullan-, hoşlan-(2), sev-(2), çık-, büyü-, tanı-, çalış-	tanı-, övün-, kal-(2), ye(2)-, kullanıl-, konuş-(2), yakış-, bekle-, çalış-, dikkat et-, güven-	6	9	11	14	40
<i>hoş</i>	bul-(2), gel-(4),	gel-(6), bul-,	bul-	gel-	6	7	1	1	15
<i>hoşça</i>	vakit geçir-,	kal-	bak-	al-	1	1	1	1	2
<i>ileri</i>									
<i>iyi</i>	geç-, anlaş-(2), ifade et-(2), ol-,	ol-(2), ayarla-, çalış-, öğren-, örnek ol-, yap-, dinle-, anlaş-, hisset-	anla-git-, anlaş-, yap-, öğren-(5),hatırla-, gör-, ol-,	hazırla-(2), anla-, oyna-, hisset-(4), geç-, gel-	6	10	12	10	38
<i>iyice</i>	zayıfla-	yorul-, yararlan-		temizlen-	1	1		1	3
<i>kendi kendine</i>	öğren-(3), çalış-, yukan-				5				5
<i>kesinlikle</i>	atıl-				1				1
<i>kısa</i>		ol-(2)				2			2

<i>kısaca</i>	söz et-		özetle-		1	1	1	2
<i>kısmen</i>	unut-				1			1
<i>kolay</i>		eriş-, çiz-, algıla-	karar ver-(2), hatırla-, ol-(2)			3	5	8
<i>kolayca</i>	bul-	dağıl-	bul-	arkadaş ol-, ulaş-	1	1	2	5
<i>kötü</i>			davran-	kok-, hisset-, çık-		1	3	4
<i>memnuniyetle</i>	cevapla-				1			1
<i>mutlaka</i>	ye-, haber ver-, yardımcı ol-, git-	ye-, iste-, çağır-	anımşa-, bırak-, izle-, muayene ol-, pişman ol-	bilgi al-, al-, giyin-, kapat-, yap-, gez-, bak-	5	3	5	20
<i>nadiren</i>				konuş-, karşısına çık-			2	2
<i>nasıl</i>	hisset-, kur-, yaşa-, tanış-, oku-, kaç-, tarif et-, gel-, çık-	ayrıl-tamamlan-, gül-, davran-, öğren-(4), çalış-, başarılı ol-, zengin ol-, getir-, al-, sat-, bul-,	çal-, ol-(7), git-(2), yap-(2), koru-(3), geçir-, öğren-, ezberle-, hisset-, git-, beslen-(2), etkile-, gel-(2), kullan-, görüş-, bul-, ağır-la-, söyle-	seyahat et-, git-(2), yap-(2), ulaş-, harca-, ol-(5), kullan-, gir-, elde et-, nefes al-,	9	16	30	72

<i>neden</i>	öt-, tartış-, ol-,	gönder-,	sor-, iste-, de-, yardım et-, vazgeç-, ısrar et-, gel- , söyle-, aç-, sindirilen-, düzenle-	hazırlan-, gerek-, emekli ol-, boz-, haber ver-	3	1	11	6	21
<i>niçin</i>	iste-(2), git-, müdahale et-, rüya gör-, kullan-,	konuş-, bırak- , evlen-, hazırta-, iste-, ol-, sebep ol-, getir-, ol-, bekle-	gel-, yap-,	danış-	6	10	2	1	19
<i>nihayet</i>				bitir-				1	1
<i>önce</i>	git-, araştır- , at-, pişir- , başla-,	oku-(2), ısıt-, kariştir-,	göster-,	bağış-, git-, dinle-	5	4	1	3	13
<i>önceden</i>		al-,	kullan-, kork-, haber ver-			1	3		4
<i>öyle</i>		gel-			1			1	1
<i>pek</i>		lüzum kal-, ol-, duy- hazzet-, düşün-, müsaade et-,				6			6
<i>rahat</i>			izle-, ol-, anlaş-				3		3
<i>rahatça</i>			taniş-	duy-, eriş-			1	2	3
<i>saatlerce</i>		oku-, bekle-,		izle-		2		1	3
<i>sabah</i>	git-			görüş-	1			1	2
<i>sabırsızlıkla</i>	bekle-				1				1

<i>sadece</i>	tadımı çıkar-,				1			1	4	6
<i>sesli</i>	haberleş-				1					1
<i>sessiz</i>	ol-				1					1
<i>sessizce</i>		otur-, dinle-	gir-			2	1			3
<i>sık</i>		ye-	dur-,			1		1	1	2
<i>sıklı</i>								1	2	3
<i>sık sık</i>	buluş-	görüþ-(2), hayal kur-, yap-, uyar-	bekle-, ye-, görüþ-, yıka- , ritim tut-, alışveriþ yap-,		1	5	6	2	2	14
<i>sonra</i>	çık-, git-, bit-, tamamla-, emekli ol-, hareket et-, başla-	sat-, söyle-, başla-, getir- (2), gel-, bildir-	taşın-, öde-, de-, düzel-, özle-, emekli ol-, ara-		7	7	7	5	5	26
<i>sürekli</i>		sor-,	getir-, yap-, düzenle-, tekrar et-, kontrol et-, iste			1	6			7
<i>şimdi</i>	yap-, ol-, hatırla-, anla- , devam et-, doldur-	iç-, hatırla-, söyle-, ol-	yaşa-, git-, sev-, bul-, sığ-, eğlen-, iste-, sıkış-, kalk-, koy-, yap-(2), çık- , ol-, dinlen-, kaybol-, çek-	as-	6	4	17	1	1	28
<i>şimdiden</i>		başla-	ütüle-			1		1	1	2

<i>şöyle</i>	sırala-, de-	düşün-, anlat- (2), buyur-			2	4				6
<i>tam</i>	gönder-				1					1
<i>tamamen</i>	unut-				1					1
<i>tek başına</i>				yıkan-	1		1			1
<i>teker teker</i>	anlat-				1					1
<i>temiz</i>		tut-					1			1
<i>tesadüfen</i>				bulun-				1		1
<i>ustalıkla</i>	kullan-				1					1
<i>uzun uzun</i>	araştırma yap-	konuş-, sohbet et-			1	2				3
<i>yalnız</i>		kal-	yaşa-(2)			1		2		3
<i>yanlış</i>	anla-		anla-(2), telaffuz et- duy-		1		4			5
<i>yanlışlıkla</i>			sil-					1		1
<i>yarın</i>	git-, teslim et- ,	getir-(2), git-	git-, görüş- (2), ol-(2), düşün-, teslim et- yap-, git-,	görüşt-, gel- (2), oku- düşün-, yazdır-, iste- git-, buluş-(2)	2	3		9	10	24
<i>yavaş</i>		konuş-				1				1
<i>yavaş yavaş</i>		getir-	öğren- toplan-			1			2	3
<i>yeni</i>		bit-	al-, duy-			1		2		3
<i>yeniden</i>		hayat bul- başla-		yorumla- değerlendir- sorgula-		2		3		5
<i>yine</i>		ye-, söyle- atlat-, getir-	özle-			4		1		5
<i>yüksek</i>				ol-					1	1
<i>zor</i>			ulaş-	ol-				1	1	2

KAYNAKÇA

- Akalın, Ş. H. (2008). Binyıl önce bin yıl sonra: Kaşgarlı Mahmud ve Divanü Lügati't-Türk. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akkuş, M. (2002). Tarihi ve edebi bir kişilik olarak Nevai. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, (19), 123,130.
- Aksan, D. (2003). Her yönüyle dil ana çizgileriyle dilbilim. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Altıkulaçoğlu, S. (2010). Yabancı dil sınıflarında eşdizimli sözcük öğretimi ve anadilin rolü. Dil Dergisi, (14), 37,51.
- Ankara TÖMER. TÖMER nedir? <http://tomer.ankara.edu.tr>. Erişim tarihi: 08.10.2022.
- Ayabakan, M. (2015). Türkçe sözlükte eşdizimli öğelerin sunumu ve görünümleri [Yüksek Lisans tezi, Ankara Üniversitesi].
- Banguoğlu, T. (2004). Türkçenin grameri. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Barın, E. (1992). Yabancılara Türkçe öğretiminde bir method denemesi [Yüksek Lisans tezi, Gazi Üniversitesi].
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 1(1), 19-30.
- Bayraktar, N. (2002). Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimi. I. Uluslararası Truva –Çanakkale dil eğitimi ve okul gelişimi sempozyumu, 1.
- Cruse, D. A. (1986). Lexical Semantics. Cambridge University Press.
- Çetinkaya, B. (2009). Eşdizimli sözcükler. Turkish Studies, 196-20.
- Çiçek, S. & Asar, A. (2023). Ana dili olarak Türkçe öğretiminde eşdizimsel farkındalık ve ortaokul öğrencilerinin eşdizimsel yeterlikleri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1,22.
- Demirel, Ö. (2010). Yabancı Dil Öğretimi. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Develi, H. (2008). Dil Doktoru. Kesit Yayınları.
- Doğan, N. (2015). Türkçe sözlükte fiisel eşdizimlilik. Gazi Türkiyat Dergisi, 1(17), 67-84.
- Doğan, N. (2020). Türkçede sözcük ve dil bilgisi ilişkisi: Dil bilgisel eşdizim kalıpları. Anemon Dergisi, 8(6), 1945-1957.
- Doğan, N. (2022). Divan-ü Lügati't Türk ve Eşdizimlilik: Türkçenin ilk eşdizim sözlüğü. Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, (9), 689,713.
- Doğru, E. (2010). İşitsel dilsel yöntem. Eskiyei Yayınları, 1(19), 119-126.
- Durmuş, M. (2013). Yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı. Ankara Grafiker Yayınları.

- Eken, N. T. (2016). Eşdizimlerin saptanmasına ve betimlenmesine yönelik kuram ve yaklaşımlar. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(33), 28-47.
- Erdem, M. D. & Gün, M. & Sever, P. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem seçimi ve alternatif yöntemler. Turkish Studies, 10(11), 549-566.
- Ergin, M. (2004). Türk dil bilgisi. Bayrak Yayınları.
- Göçen, G. & Okur, A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi: Ne kadar öğreteceğiz?. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırma Dergisi, 7(3), 2180,2203.
- Gültekin, İ. (Editör). (2019). Türkiye Maarif Vakfı Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı. İstanbul Yayınları.
- Gündoğdu, A. (2018). Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 5(2), 1-11.
- Güneş, F. (2013). Dil bilgisi öğretiminde yeni yaklaşımlar. Dil ve Edebiyat Eğitim Dergisi, 2(7), 71-79.
- Hill, J. (2000). Revising priorities: from grammatical failure to collocational success. Language Teaching Publications.
- Ices Turkey, (1998). <https://www.icesurkey.com.tr>, erişim tarihi: 04.12.2022.
- İstanbul Üniversitesi, (2020). Yeni İstanbul Yayınları uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B1. Kültür Sanat Yayınevi.
- İstanbul Üniversitesi, (2020). Yeni İstanbul Yayınları uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B1. Kültür Sanat Yayınevi.
- İstanbul Üniversitesi, (2020). Yeni İstanbul Yayınları uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B2. Kültür Sanat Yayınevi.
- İstanbul Üniversitesi, (2020). Yeni İstanbul Yayınları uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B2. Kültür Sanat Yayınevi.
- Kalsın, Ş. (2013). Harezmi Türkçesi Grameri-İsim. Gazi Kitabevi.
- Kalsın, Ş. (2016). Bağdaşıklık ve Kutadgu Bilig'de sözcük bağdaşıklığı. Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Folklor Edebiyat, 22(88), 131-146.
- Karadağ, B. M. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde eşdizimlilik [Yüksek Lisans tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Kartal, N. (1999). Atasözleri ve deyimler sözlüğü. İnkılap Yayınları.
- Kaya, C. (2009). Divanü Lügati't-Türk Araplara Türkçeyi öğretmek için mi yazıldı?. Ahmet Yesevi Üniversitesi III. Türkoloji Kongresi sunumu.
- Kocaman, A. (1992). Anlambilimin sorunları. Dilbilim Araştırmaları Dergisi, 1(3), 87-92.

- Korkmaz, (2003). Türkiye Türkçesi grameri. TDK yayınları.
- Memiş, M. R. & Dursun, E. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler. *Turkish Studies*, 8(9), 297-318.
- Nesselhauf, N. (2005). Collocations in a learner corpus. John Benjamins Publishing.
- Ördem, E. (2015). Sözcüksel yaklaşım. Akademi Yayınları.
- Özkan, B. (2011). Türkiye Türkçesinde belirteçlerle fiillerin birlikte kullanılması ve eşdizimlilikleri. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Öztürk, M. (2005). Öğretimde planlama ve değerlendirme. Lisans Yayınları.
- Özyetkin, A. M. (2001). Ebu Hayyan Kitâbü'l-idrâk li-lisâni'l-etrâk fiil: Tarihi karşılaştırmalı bir gramer ve sözlük denemesi.
- Paker, T. (2015). İletişimsel dil öğretim yöntemi. Ankara: Pegem Akademi.
- Pilten, Ş. (2008). Eşdizimlilik özellikleri bakımından Türk dilinde “Temiz” sözcükleri. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 24-26.
- Salan, M. (2019). Kitâb-ı mecmû-ı tercumân-ı turkî ve acemî ve muğâlî. *Gazi Türkiyat*, (25), 259,263.
- Topaloğlu, A. (1989). Dilbilgisi terimleri sözlüğü. Ötüken Yayınları.
- Toparlı, R. & Çögenli , M.S. & Yanık, N. H. (1999). El-kavâninü'l-küllîye li-zabti'l-lügati't- Türkiyye. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Toparlı, R. & Vural, H. & Karaatlı, R. (2003). Kıpçak Türkçesi Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Turan, S. & Çubukçu, F. (2019). Dil öğretiminde sözcüksel yaklaşım ve Türkçede eşdizimli sözcüklere altulamsal bir bakış. *Ana Dil Eğitim Dergisi*, 7(3), 486,507.
- Türk Dil Kurumu, (1932). www.tdk.gov.tr/divanu-lugatit-turk. erişim tarihi: 02.06.2023.
- Türkiye Maarif Vakfı, (2016). <https://turkiyemaarif.org>. Erişim tarihi: 08.10.2022.
- Uçar, M. (2015). Codex Cumanicus. *Dil Araştırmaları Dergisi*, (17), 290-295.
- Vardar, B. (1998). Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü. ABC Kitabevi Yayınları.
- Yunus Emre Enstitüsü, (2019). Yedi İklim Türkçe ders çalışma kitabı B1. Yedi İklim Yayınları.
- Yunus Emre Enstitüsü, (2019). Yedi İklim Türkçe Ders çalışma kitabı B2. Yedi İklim Yayınları.

EKLER

Ek-1. Tez Etik İzin İstek Formu

T.C	
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ	
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	
TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİNİ / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU	
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
T.C. NOSU	
ADI VE SOYADI	Fahriye Aycan Şahin
ÖĞRENCİ NO	2021012013
TEL. NO.	
E - MAİL ADRESLERİ	
ANA BİLİM DALI	Türk Dili ve Edebiyatı
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS / TEZ)	TEZ
İSTEKDE BULUNDUĞU DÖNEME AİT DÖNEMLIK KAYDININ YAPILIP- YAPILMADIĞI	05/07/2023 - BAHAR DÖNEMİ KAYDINI YENİLEDİM.
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	
TEZİN KONUSU	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ile İlgili Ders Kitaplarında Belirteçlerin Fiillerle Birlikte Kullanımı ve Eşdizimlilikleri
TEZİN AMACI	Bu çalışmada amaç, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan eşdizimli sözcüklerin belirteç+fiil birlikteliği yönünden kullanım sıklığını tespit etmek, yabancı dil öğretiminde eşdizimliliğin yeri için farkındalık yaratmak ve bu alanda yapılacak çalışmalara temel oluşturmaktır.
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Türkçe, tarihin en eski en köklü dillerinden biridir. Tarihsel süreç içerisinde Türklerin göçebe toplum anlayışının yayımlacı etkisi ve günümüzde bu etkinin devamıyla dünyanın hemen her yerinde büyük ya da küçük Türk topluluklarının yaşıyor olması, Türkçe'nin çok geniş bir coğrafyaya yayılmasını sağlamıştır. Bugün dünya üzerinde birçok ülkede Türkçe
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLER/ KURUMLARIN ADLARI	
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI-ŞUBESİ/ MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)	
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ İLÇELERİNE/ HANGİ KURUMUNA/ HANGİ BÖLÜMÜNDE/ HANGİ ALANINA/ HANGİ KONULARDA/ HANGİ GRUBA/ KİMLERE/ NE UYGULANACAĞI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN/ ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI/ HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇEKLERİN UYGULANACAĞI	
EKLER (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR, ... V.B. GİBİ EVRAKLARIN İSİMLERİYLE BİRLİKTE KAÇ ADET/SAYFA OLDUKLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) (.....) Sayfa Ölçeği. 2) (.....) Sayfa Anketi. 3) (.....) Sayfa Formları. 4) (.....) Sayfa
ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI:Fahriye Aycan Şahin.....	ÖĞRENCİNİN İMZASI: Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır. TARİH: 05.07.2023
TEZ/ ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU	
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.	
2. Anılan konu <u>Türk Dili ve Edebiyatı</u> faaliyet alanı içerisine girmektedir.	

1.TEZ DANIŞMANININ ONAYI	2.TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA)	ANA BİLİM DALI BAŞKANININ ONAYI	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜNÜN ONAYI			
Sırvan Kalsın	Adı - Soyadı:	Adı - Soyad	Sevin ARSLAN	Adı - Soyadı: Murat KOÇ		
Prof. Dr.	Unvanı:	Unvanı:	Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.		
Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	İmzası: / / 20.....	İmzası:	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.		
U ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER		Adı - Soyadı: Deniz Aynur GÜLER	Adı - Soyadı: Mustafa BAŞARAN	Adı - Soyadı: Mustafa Tefvik ODMAN	Adı - Soyadı: Hüseyin Mahir FİSUNOĞLU	Adı - Soyadı: Julide İNÖZÜ
Adı - Soyadı: Şehnaz SAMİNKARAKAŞ	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.	Unvanı: Prof. Dr.
Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.
Enstitü müdürlüğünde evrak aslı ıslak imzalıdır.	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
OY BİRLİĞİ İLE	☒	Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketleri/Formları/Ölçekleri Çağ Üniversitesi Etik Kurulu Asıl Jüri Üyelerince İncelenmiş olup, / / 20..... - / / 20..... tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi taraflarımızca uygundur.				
OY ÇOKLUĞU İLE	☐					
ACIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ SEKRETERLİĞİNE ONAYLAR ALINMAK ÜZERE TESLİM EDİLECEKTİR. AYRICA FORMDAKİ YAZI ON İKİ PUNTO OLACAK ŞEKİLDE YAZILACAKTIR						

Ek-2. Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin İstek Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sayı : E-23867972-050.01.04-2300006435
Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurulu Kararı Alınması Hk.

07.07.2023

REKTÖRLÜK MAKAMINA

İlgi: Rektörlük Makamının 09.03.2021 tarih ve E-81570533-050.01.01-2100001828 sayılı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu konulu yazısı.

İlgi tarihli yazınız kapsamında Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Programlarında tez aşamasında kayıtlı olan **Fahriye Aycan Şahin, Halil Bilsay Tezel** isimli öğrencilerinize ait tez evraklarının "Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Onayları" alınmak üzere Ek'te sunulmuş olduğunu arz ederim.

Prof. Dr. Murat KOÇ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Ek : 2 adet öğrenciye ait tez evrakları dosyası.

Ek-3. Çağ Üniversitesi Tez Etik İzin Yazısı

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Sayı : E-81570533-044-2300006805
Konu : Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği
Kurul İzni Hk.

17.07.2023

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 04.07.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006329 sayılı yazınız.
b) 06.07.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006400 sayılı yazınız.
c) 07.07.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006435 sayılı yazınız.
ç) 22.06.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006224 sayılı yazınız.
d) 21.06.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006182 sayılı yazınız.
e) 10.07.2023 tarih ve E-23867972- 050.01.04-2300006515 sayılı yazınız.

İlgi yazılarda söz konusu edilen **Önder Parlakyıldız, Şevval Ceyhan, Nazife Nisa Ok, Mücahit Günay, Mehmet Serkan Balta, Ali Deniz Görhan, Büşra Ergül, Hasan Oran, Kardelen Aynacı, Öykü Eşberk, Aysenur Perçem, Metin Bolat, Betül Begüm Karadayı, Hatice Danışoğlu, Özlem Erin, İzzettin Bilgin, İbrahim Ata Can Ceren, Muhammed Batuhan Gün, Fahriye Aycan Şahin, Halil Bilsay Tezel ve Gamze Özt Demir Aydoğan** isimli öğrencilerimize ait tez evrakları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunda incelenerek uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve teşekkürlerimi rica ederim.

Prof. Dr. Şehnaz ŞAHİNKARAKAŞ
Rektör Yardımcısı